

**Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych
dla Miasta Piotrkowa
Trybunalskiego
na lata 2021-2030**

**Piotrków
Trybunalski**

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powstania Strategii – w szczególności za udostępnienie danych niezbędnych do rzetelnej oceny aktualnej sytuacji społecznej.

Spis Treści

Wstęp	s. 4
Struktura Strategii	s. 6
Źródła i podstawy prawne	s. 9
I. Piotrków Tryb. – charakterystyka Miasta	s. 15
II. Charakterystyka problemów społecznych w Piotrkowie Tryb.	s. 19
Sytuacja mieszkaniowa	s. 19
Stan zdrowia mieszkańców	s. 21
Uzależnienia wg danych MKRPA	s. 24
Stan bezpieczeństwa mieszkańców	s. 16
Kultura i czas wolny	s. 36
Sytuacja na rynku pracy	s. 48
Wsparcie osób i rodzin	s. 62
Główne problemy społeczne w opinii instytucji i placówek z terenu miasta	s. 95
Problemy Społeczne w mieście wg Rad Osiedli	s. 98
Problemy Społeczne w mieście wg mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego	s. 99
III. Analiza SWOT	s. 105
IV. Wizja i Misja strategii	s. 108
V. Plan operacyjny dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	s. 109
Cel 1. <i>Tworzenie systemu działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i instytucjonalizacji seniorów oraz osób niepełnosprawnych</i>	s. 113
Cel 2. <i>Wsparcie rozwoju dziecka i jego rodziny w działaniach wychowawczych</i>	s. 116
Cel 3. <i>Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób i rodzin</i>	s. 118
Cel 4. <i>Aktywizacja zawodowa mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego pozostających bez pracy</i>	s. 123
Cel 5 <i>Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego</i>	s. 125
Cel 6. <i>Minimalizowanie zjawiska uzależnień na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży</i>	s. 127
Cel 7. <i>Poprawa zdrowia mieszkańców m.in. poprzez świadczenie usług rehabilitacyjnych</i>	s. 131
Cel 8. <i>Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego</i>	s. 132
Cel 9. <i>Opieka nad zwierzętami domowymi bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi</i>	s. 137
Cel 10. <i>Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i zapewnienie godnego życia mieszkańcom</i>	s. 139
Cel. 11. <i>Zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalno – oświatowe</i>	s. 141
Cel. 12. <i>Zwiększenie udziału osób starszych w życiu kulturalnym</i>	s. 143
Cel. 13. <i>Zapewnienie możliwości dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym aktywnego spędzania wolnego czasu</i>	s. 146
VI. Zarządzanie ryzykiem	s. 148
VII. Monitoring i ewaluacja	s. 165
VIII. Zestawienie budżetu wybranych zadań przewidzianych do realizacji w Strategii przez poszczególne instytucje w skali roku	s. 166
IX. Zakończenie	s. 173
Spis tabel	s. 175
Spis wykresów	s. 177
Załącznik	

Wstęp

Proces zarządzania miastem, w szczególności w aspektach jego rozwoju, musi mieć charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie przyszłości, a więc winien być oparty na podejściu strategicznym. Analizy strategiczne pozwalają poznać ogólną sytuację organizacji przez badanie jej zasobów i działalności oraz rozpoznanie otoczenia zewnętrznego, stanowią podstawę do ustalenia jej strategii i celów. „Celem władz publicznych jest nie tylko dbałość o to, by jednostki i rodziny (zwłaszcza żyjące w trudnych warunkach) miały dostęp do systemu instytucji, usług i świadczeń oraz zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania, lecz także aby osiągały one poprawę funkcjonowania w obszarach decydujących o jakości życia, w tym zwłaszcza dających poczucie niezależności, bezpieczeństwa i stabilności”¹.

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika wprost z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.).

Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w mieście. Natomiast określenie misji oraz wyznaczenie celów strategicznych i działań, powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych oraz ograniczyć negatywne skutki społeczne. Dokument stanowi, zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Niniejszy dokument umożliwi spełnienie powyższych warunków.

Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego było pismo Pierwszego Zastępcy Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, który zlecił koordynowanie przygotowania i realizacji przedmiotowej Strategii na kolejne lata Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Tryb. (SPS.8120.80.2020 z dnia

¹ Z. Woźniak „Programy i strategie polityki społecznej dla grup ryzyka”, Warszawa 2019, s.11.

31.12.2020r.). Na podstawie powyższego pisma zaproszono do współpracy przy opracowaniu dokumentu przedstawicieli środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, bezpieczeństwa, kultury, ochrony zdrowia, a także organizacji pozarządowych.

Przy opracowaniu Strategii udział wzięli:

Kierunek wsparcie rodzina:

- Dorota Bogusławska – Miejski Żłobek Dzienny,
- Sylwia Ciupińska – Pogotowie Opiekuńcze,
- Dorota Dygas – Świetlica „Bartek”,
- Nina Jakubowska – Dom Dziecka,
- Marta Lewandowska – Urząd Miasta Referat Edukacji,
- Sebastian Mijas, Kalina Mielczarek - Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Harc”,
- Marta Woźniak- Ressel – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Kierunek wsparcie osoby niesamodzielne:

- Ewa Badek – Dzienny Dom Pomocy Społecznej,
- Iwona Czechowska-Trajdos – Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Joanna Misztela – Dom Pomocy Społecznej,
- Anna Nowakowska – Stowarzyszenie Przyjaciół Mam Sąsiada,

Kierunek bezpieczeństwo:

- Katarzyna Dębińska – Komenda Miejska Policji,
- Jacek Hofman – Straż Miejska,
- Marzena Imiołek – Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
- Urszula Just – Urząd Miasta Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
- Małgorzata Kula – Areszt Śledczy,
- Wioletta Truchanowicz – Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt,
- Agata Wypych – Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta,

Kierunek zdrowie:

- Małgorzata Eksman – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Małgorzata Maciaszczyk – Powiatowe Centrum Matki i Dziecka,
- Edyta Sobieraj – Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Abstynenckiej „Pałacyk”,

Kierunek praca:

- Barbara Matyjaszewska – Powiatowy Urząd Pracy,
- Violetta Promny – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

Kierunek kultura i czas wolny:

- Andrzej Hoffman - Ośrodek Działań Artystycznych,
- Błażej Cecota Centrum Informacji Turystycznej,
- Ewa Barczyk- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Justyna Piesik – Kendra – Miejski Ośrodek Kultury,
- Klaudyna Kabzińska – Piechocka – Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Maria Krawiec-Hińcza, Michał Stus - Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Natalia Dubrowin i Monika Cieślak – Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim,
- Magdalena Hudzieczek-Cieślak – Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego została sporządzona w oparciu o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim i placówek pomocy społecznej, Komendy Miejskiej Policji, Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy oraz instytucji i organizacji z terenu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. W oparciu o diagnozę została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe dziesięć lat.

Struktura Strategii

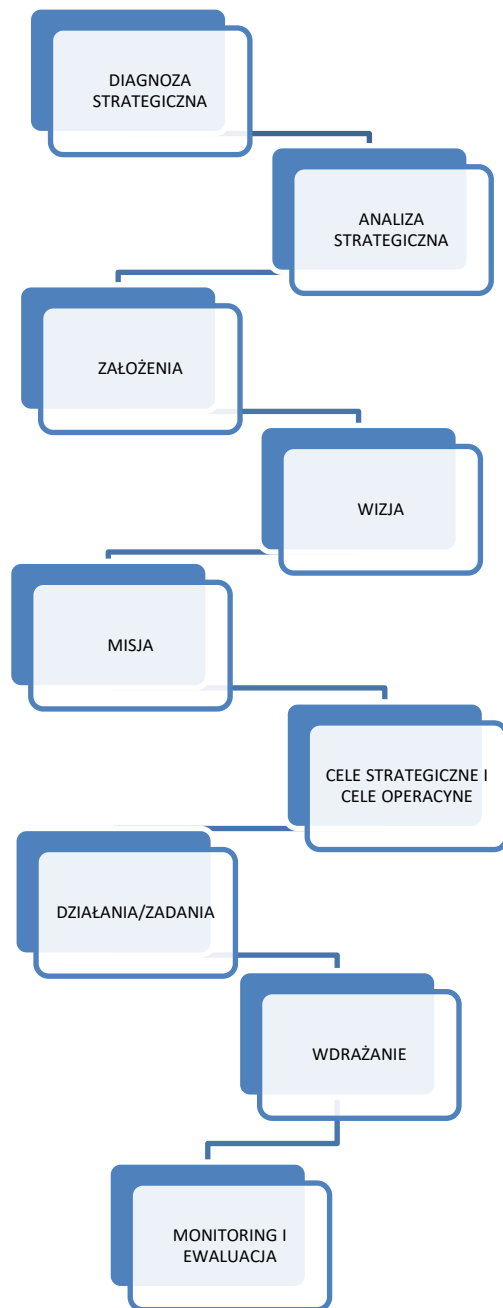
Strategia składa się z dwóch zasadniczych części, tj. diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część diagnostyczno - analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno - gospodarczej w mieście, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: demografia, gospodarka, zasoby i warunki mieszkaniowe, rynek pracy, edukacja, kultura, sport,

rekreacja i turystyka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc społeczna, sytuacja osób niepełnosprawnych, problemy uzależnień i przemocy w rodzinie.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, wizji, obszarów priorytetowych, celów strategicznych, celów szczegółowych, które przekładają się na działania. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, czas realizacji, wskaźniki realizacji i szacunkowe ramy finansowe. Dodatkowo ujęto również informację na temat zarządzania ryzykiem oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji.

Model planowania strategicznego

Źródła i podstawy prawne

Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrków Trybunalski jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej, co stwarza możliwości korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych. Politykę Społeczną Wspólnoty Europejskiej określają traktaty i inne dokumenty odnoszące się do zagadnień społecznych.

Strategia Polityki Społecznej otworzyła Polsce dostęp do najważniejszego instrumentu finansowego, jakim jest Europejski Fundusz Społeczny. Zadania realizowane przez fundusz sprowadzają się do:

- aktywnych form zwalczania bezrobocia,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- promowania i poprawy kształcenia ustawicznego,
- doskonalenia kadry i rozwoju przedsiębiorczości,
- aktywizacji zawodowej kobiet.

EUROPA 2020 - jest strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Nowe wyzwania takie, jak światowy kryzys finansowy zmusiły Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.
- Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE, Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie, realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych, a wśród nich min.:

- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy poprzez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności, w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości europejskich modeli społecznych;
- Europejski program walki z ubóstwem – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym oraz umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym i społecznym

Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie krajowym.

Na płaszczyźnie krajowej Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego zgodna jest w swych założeniach i proponowanych kierunkach działań z następującymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020.

W Strategii Rozwoju Kraju 2020 przedstawione są cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w najbliższej dekadzie oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia Rozwoju Kraju 2020 za konieczne uznaje kompleksowe ujęcie działań w zakresie bezpieczeństwa socjalnego obywateli znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości, funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu jest bezpośrednim odniesieniem do 9 priorytetu Wspólnych Ram Strategicznych, określa założenia polityki państwa w w/w zakresie. Przedmiotowy program stanowi dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego.

Różnorodność problemów społecznych występujących w mieście powoduje konieczność wzięcia pod uwagę aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości.

Są to m.in.:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. roku o samorządzie powiatowym;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodność z regionalnymi dokumentami programowymi.

Opracowując niniejszą strategię wzięto również pod uwagę projekt Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 oraz uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu.

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Pełni funkcję koordynacyjną dla pozostałych dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym. Integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest wojewódzka strategia w zakresie polityki społecznej. W kręgu szczególnego zainteresowania samorządu województwa będzie rodzina i stworzenie godnych warunków życia dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego. Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2021 – 2030 wpisują się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, tj. m.in. w cel 2 sfera społeczna – cel strategiczny: obywatelskie społeczeństwo równych szans:

- budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich, promowanie wartości rodzinnych,
- zwiększenie uczestnictwa w kulturze i rozwój usług kultury,
- rozwój sektora sportu, turystyki i rekreacji,
- wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej,
- ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2021 – 2030 uwzględniono również Strategię Rozwoju Miasta Piotrków Trybunalski 2020. Zgodnie z przedmiotowym dokumentem do celów operacyjnych zaliczono m.in. aktywizację społeczną i zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są zbieżne z kierunkami działań Strategii Rozwoju Miasta, tj. m.in.:

- pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej;
- wspieranie zatrudnienia mniej atrakcyjnych na rynku pracy grup wiekowych;
- aktywizacja osób do 30 roku życia, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki, w tym nauki zawodu;
- upowszechnianie idei równych szans w dostępie do zatrudnienia oraz promocja działań na rzecz osób powracających na rynek pracy po okresie wychowywania dzieci (zabezpieczenie miejsc w żłobkach i przedszkolach);
- zbudowanie systemu działań zapobiegających marginalizacji oraz instytucjonalizacji osób niesamodzielnych.

Strategia nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ale proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w Piotrkowie Trybunalskim.

Z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość społeczno-gospodarczą kraju i regionu, dokument ten jest dokumentem otwartym i może być modyfikowany tak, aby w największym zakresie podejmowane działania pomagały mieszkańcom w rozwiązywaniu problemów społecznych, ale też i instytucjom, które zajmują się problematyką społeczną.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem podstawowym, z którego wynikają inne uchwalane przez Radę Miasta programy pomocy, m.in.:

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Gminny Program Wspierania Rodziny;
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej;
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Piotrkowa Trybunalskiego;

Jako uzupełnienie do wyodrębnionych obszarów tematycznych strategii będą opracowywane i wdrażane, w zależności od potrzeb, programy zadaniowe.

I. Miasto Piotrków Trybunalski – charakterystyka

Piotrków Trybunalski na tle województwa łódzkiego

Województwo łódzkie charakteryzuje się bardzo trudną sytuacją demograficzną. Od 2010r. liczba ludności w województwie spadła o 97,8 tys. osób (3,8%), a tempo wyludniania się jest jednym z najwyższych w kraju. Główną przyczyną ubytku ludności województwa jest ubytek naturalny (Łódzkie -3,6‰; Polska-0,9‰), będący wynikiem wysokiej liczby zgonów i niskiej liczby urodzeń. Po okresie spadku liczby urodzeń na przestrzeni lat 2010 - 2015 odnotowano ich wzrost, którego przyczyn można upatrywać m.in. we wprowadzeniu programu 500+. Województwo charakteryzuje się również znacznym odpływem ludności na skutek migracji (Łódzkie -1,0‰; Polska 0,2‰). Prognoza demograficzna GUS wskazuje, że proces wyludniania województwa łódzkiego będzie się pogłębiał i do 2030 r. liczba ludności zmniejszy się o kolejne 117,7 tys. osób (4,8%), a jego tempo będzie jednym z najwyższych w Polsce. Województwo charakteryzuje się także niekorzystnymi zmianami struktury wiekowej mieszkańców związanymi ze starzeniem się. Notuje się tu jeden z najniższych w kraju udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (17,0%; 14 miejsce w Polsce w 2019 r.) oraz najwyższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym (24,3%; 1 miejsce), czego skutkiem jest najwyższa w kraju wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, wynosząca w 2019 r. 41,3 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (Polska 36,5). Według prognozy demograficznej GUS sytuacja ulegnie dalszemu pogorszeniu. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2030 r. w województwie wyniesie 49,1, przy czym najgorszej sytuacji możemy spodziewać się w miastach. Największe problemy w perspektywie 2030 r. ujawnią się w tych gminach, w których nastąpi najwyższy prognozowany spadek liczby ludności i najwyższy wskaźnik obciążenia demograficznego. Obszarami szczególnie zagrożonymi są peryferyjne obszary województwa, zwłaszcza na północy oraz południowym wschodzie, a także największe miasta – Łódź i Piotrków Trybunalski.

Piotrków Trybunalski jest miastem na prawach powiatu. Leży w centralnej Polsce, w województwie łódzkim. Jego powierzchnia wynosi 67,25 km². Zamieszkuje tu 70240 osób. Największym atutem Piotrkowa Trybunalskiego jest korzystne położenie w centrum kraju, przy usytuowanej wzdłuż zachodniej granicy miasta, autostradzie A-1 oraz skrzyżowaniu ważnych dróg krajowych i międzynarodowych.

Dane demograficzne²:

Zasoby ludzkie oraz zachodzące procesy demograficzne to jeden z ważnych czynników rozwoju społeczno – gospodarczego każdej miejscowości. Zachowania ludności są odzwierciedleniem zmian zachodzących na terenach przez nią zamieszkałych. Z tych względów zjawiska demograficzne stanowią ważny czynnik.

Tabela 1. Ludność Piotrkowa Trybunalskiego.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ludność ogółem	73.400	72.240	72.211	71.455	70.249
kobiety	39.263	38.752	38.662	38.278	37.632
mężczyźni	34.137	33.488	33.549	33.177	32.617
Ludność na 1 km ²	1.091,45	1.074,20	1.073,77	1.063,00	1.044,60
Kobiety na 100 mężczyzn	115,02	115,72	115,24	115,38	115,38

Z powyższej tabeli wynika, iż systematycznie maleje liczba mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego. Na przestrzeni 5 lat ludność miasta zmalała aż o 3151 osób. W latach 1999 - 2019 liczba ludności spadła o 14,59%.

² Na podstawie *Raportu o Stanie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego za rok 2012.*

Tabela 2. Struktura ludności wg grup ekonomicznych.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogółem	73.400	72.240	72.211	71.455	70.249
Wiek przedprodukcyjny /0-17 lat/	12.255	12.704	12.632	12.468	12.204
Wiek produkcyjny M /18-64 lat/ K /18-59 lat/	M 22.782 K 21.269	M 22.275 K 21.013	M 22.219 K 20.646	M 21.733 K 20.190	M 21.149 K 19.659
Wiek poprodukcyjny	17.094	16.248	16.714	17.064	17.237

Z danych zamieszczonych powyżej wynika, iż mimo przewagi osób płci męskiej w wieku 18 - 64 lat w ogólnym bilansie demograficznym Miasta nieznaczną przewagę mają kobiety. Niewielka nadreprezentatywność kobiet wynika z tych samych tendencji, które malują obraz demograficzny Polski. Nadal bowiem średnia długość życia kobiet jest wyższa niż średnia życia mężczyzn.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Małżeństwa		591	625	609	292
Urodzenia	673	630	613	536	896
Zgony	918	896	957	909	1414
Przyrost naturalny	-245	-266	-344	-373	-518

Mimo prawie doskonałej proporcji dzielącej ilość kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym na dwie połowy, przyrost naturalny w mieście jest ujemny. Przyczyną może być brak możliwości podjęcia pracy na miejscu, a także starzeniem się społeczeństwa. Dodatkowo na znaczny wzrost liczby zgonów w roku 2020 wpływ miała pandemia Covid-19.

Ludność Piotrkowa Trybunalskiego systematycznie zmniejsza się. Zjawisko spadku liczby mieszkańców przybrało na sile zwłaszcza na przełomie XX i XXI w., obecnie nie jest już tak gwałtowne, aczkolwiek trend obserwowany od ponad dekady ma stały charakter. Przyczyną tego jest zmniejszający się przyrost naturalny oraz migracja mieszkańców, zwłaszcza do większych miast. Wiele młodych osób poszukuje pracy poza Polską. To też znajduje odbicie w strukturze demograficznej miasta, chociaż wielu spośród emigrantów zarobkowych nie wymeldowuje się z miejsca dotychczasowego zamieszkania.

II. Charakterystyka problemów społecznych w Piotrkowie Trybunalskim

Sytuacja mieszkaniowa³

Potrzeba zamieszkania jest jedną z potrzeb podstawowych człowieka. Jest ona jednak zaspokajana na różnym jakościowo poziomie. Za bezpieczeństwo mieszkaniowe odpowiada Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz Urząd Miasta-Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Sytuacja mieszkaniowa miasta Piotrków Trybunalski, jest podobna do wielu miast na terenie kraju.

Tabela 4. Zasób mieszkaniowy.

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
1.	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	4014	3920	3834	3747
2.	Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobu gminy	338	263	246	291
3.	W tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych	464	480	455	483
4.	Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	502	493	484	435
5.	Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	12	6	10	17
6.	Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	-	-	0	1
7.	Liczba hospicjów	-	-	0	0
8.	Liczba ośrodków dla cudzoziemców	-	-	0	0

W 2019 r. zasób mieszkaniowy miasta zmniejszył się w stosunku do 2016 r. Część budynków została rozebrana z uwagi na zły stan techniczny. Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta przedstawia tabela nr 5.

³ Na podstawie Raportu o Stanie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego za rok 2019 oraz informacji uzyskanych z TBS.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność miasta stan na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Rodzaj własności budynków	Ilość budynków	Ilość lokali mieszkalnych	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych (m ²)	Powierzchnia użytkowa lokali użytkowych (m ²)
1.	Miasto	221	2.017	82.603,34	9.844,32
2.	Współwłasność Miasta i innych osób, dotychczas pozostające w zarządzie Miasta	9	83	3.804,80	39,00
3.	Nieruchomości pozostające w posiadaniu Miasta	44	306	12.639,15	418,51
Razem		274	2.406	99.047,29	10.301,83
4.	Wspólnoty Mieszkaniowe- lokale stanowiące własność Miasta i Skarbu Państwa	113	1.262	53.455,06	1.106,33
Razem		113	3.668	152.502,35	11.408,16

Tabela 6. Pozostały zasób mieszkaniowy.

Lp.	Rodzaj własności	Ilość budynków	Ilość lokali mieszkalnych	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych (m ²)	Powierzchnia użytkowa lokali użytkowych (m ²)
1.	Własność TBS Sp. z o.o.	25	705	35.600,93	2.9232,93

W ramach umowy o zarządzanie i umowy dzierżawy, zadania dotyczące gospodarki mieszkaniowej, realizowane są przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Według informacji uzyskanych z Towarzystwa Budownictwa Społecznego wynika, że wielu mieszkańców zarządzanego zasobu boryka się z problemami finansowymi, które doprowadzają do zadłużenia z tytułu opłat za używanie lokali, a nawet eksmisji z lokali. Trudności finansowe powodują, że wzrasta liczba osób, które mają zaległości związane

z opłatami za korzystanie z lokali. Z prowadzonej analizy wynika, że problemy te powstają zarówno na skutek utraty pracy, nagłego pogorszenia stanu zdrowia, sytuacji losowej, jak i niejednokrotnie wynikają z niewiedzy.

Dotychczasowe działania, jakie podjęła Spółka, to zmniejszenie liczby dłużników poprzez informacje, gdzie osoby będące w trudnej sytuacji finansowej mogą szukać pomocy w uzyskaniu środków na zapłacenie opłat za lokal. W tym celu rozwieszane są pisma w klatkach budynków oraz umieszczane na powiadomieniach wysyłanych bezpośrednio do najemcy czy użytkownika lokalu mieszkalnego. Użytkownicy/najemcy posiadający lokale o dobrym standardzie mogą skorzystać również z zamiany lokalu na lokal tańszy w utrzymaniu. Ponadto Spółka TBS informuje o możliwości dobrowolnego spłacania zaległych należności przez dłużnika w ratach. Zawarcie umowy na spłatę zadłużenia umożliwi również skorzystanie z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w postaci dodatku mieszkaniowego. Osoby ubiegające się o taką pomoc uzyskują od TBS Sp. z o.o. zaświadczenia o stanie konta opłat za lokal, który zajmują.

Stan zdrowia mieszkańców⁴

Prowadzenie racjonalnej polityki zdrowotnej przez Miasto wymaga posiadania aktualnej i rzetelnej wiedzy o sytuacji zdrowotnej mieszkańców oraz o czynnikach wpływających na tę sytuację.

Jako jednostka prowadząca działalność leczniczą Powiatowe Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim dostrzega problemy zdrowotne, które mogą stanowić problem ogólnospołeczny. Dokonując analizy stanu zdrowia podopiecznych stwierdzono, że problemem staje się zachorowalność na tzw. choroby cywilizacyjne, mające istotny związek ze stylem i trybem życia oraz warunkami życia.

W roku 2020 dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na sytuację zdrowotną mieszkańców miała pandemia Covid – 19. Hospitalizowano 11.060 osób, przeprowadzono 73.541 porad specjalistycznych, 6.437 zabiegów operacyjnych.

Zespół Ratownictwa Medycznego podjął 20.905 wyjazdów interwencyjnych. Ponadto przeprowadzono 78.820 diagnostycznych badań obrazowych, 328.647 analiz laboratoryjnych oraz 147.500 ambulatoryjnych zabiegów rehabilitacyjnych.

⁴ Na podstawie informacji Powiatowego Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim.

Poważnym problemem społecznym jest uzależnienie i współuzależnienie od alkoholu. Na terenie Piotrkowa na podstawie kontraktu z NFZ na udzielenie świadczeń zdrowotnych funkcjonowała Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień dla osób z problemami alkoholowymi, która świadczenia realizowała w formie sesji indywidualnych, grupowych, terapii i psychoterapii uzależnień i współuzależnień oraz porady lekarskie (psychiatryczne) i psychologiczne.

Liczbę osób korzystających ze świadczenia w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień w Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień na przełomie lat 2016 - 2020 przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Liczba osób korzystających ze świadczenia w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień.

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
5640	4840	6432	7268	3256*

*poradnia funkcjonowała do 31 lipca 2020 r.

Tabela 8. Liczba świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej realizowany w PCMD.

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.*	2020 r.*
porady	1513	1501	1523	1460	1203
zabiegi	124660	110850	87500	62582	67210

* mniejszy kontrakt z NFZ

Świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej realizowano w formie porad lekarskich oraz w formie zabiegów fizjoterapeutycznych, tj. fizykoterapii i kinezyterapii, m.in. takich jak: laseroterapia, kinezyterapia (różnorodne ćwiczenia, wyciągi), krioterapia, promieniowanie podczerwone, galwanizacja, prądy diadynamiczne, interferencyjne, prądy TENS, ultradźwięki, pole magnetyczne, terापuls, masaż leczniczy.

Świadczenia realizowano na miejscu w poradni w Zakładzie Rehabilitacji Leczniczej bądź w sytuacjach zdrowotnie uzasadnionych, w miejscu zamieszkania pacjenta.

Czynniki wpływające na pogorszenie stanu zdrowia

Stały wzrost zachorowalności na tzw. choroby cywilizacyjne powoduje zwiększenie zainteresowania czynnikami ryzyka tych chorób. Szczególnie dotyczy to tych czynników ryzyka, którym można skutecznie przeciwdziałać poprzez działania promocji zdrowia, a więc czynników zależnych od prowadzonego stylu życia. Powiązania między poszczególnymi czynnikami ryzyka i ich skutkami zdrowotnymi są często bardzo złożone i trudne do oszacowania. Niemniej wyróżnić można kilka czynników ryzyka, których znaczenie nie budzi wątpliwości. Należą do nich między innymi:

- palenie papierosów,
- nieprawidłowa dieta,
- nadmierne spożycie alkoholu,
- otyłość,
- mała aktywność fizyczna.

Palenie papierosów (lub innych wyrobów tytoniowych) jest jedną z głównych przyczyn przedwczesnej umieralności oraz czynnikiem ryzyka występowania takich chorób jak: choroby układu krążenia i układu oddechowego, niektórych nowotworów złośliwych, a szczególnie raka płuca.

Alkohol stanowi ważny czynnik sprzyjający powstawaniu nie tylko problemów zdrowotnych związanych z uzależnieniem osoby pijącej, ale również problemów społecznych, do których zaliczyć należy przemoc fizyczną i psychiczną, popełnianie przestępstw po spożyciu alkoholu czy absencję w pracy.

Aktywność fizyczna jest uznawana za najważniejszy czynnik podtrzymujący zdrowie i przeciwdziałający występowaniu chorób cywilizacyjnych oraz ich czynników ryzyka takich jak: udary, choroby układu krążenia, nowotwory, otyłość czy hipercholesterolemia.

Otyłość sama w sobie może być traktowana jako choroba, ale również jako czynnik ryzyka wielu chorób somatycznych takich jak choroby sercowo-naczyniowe (miażdżyca i nadciśnienie tętnicze), cukrzyca typu 2, niektóre nowotwory, choroby zwyrodnieniowe stawów, kamicy pęcherzyka żółciowego, czy zespołu snu z bezdechem.

Nieprawidłowa dieta, a szczególnie niedobór owoców i warzyw mogą prowadzić do otyłości, hipercholesterolemii, niedoborów witamin, sprzyjają również rozwojowi nowotworów.

Uzależnienia wg danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Problemy uzależnień zajmują szczególne miejsce wśród problemów społecznych i społeczno - zdrowotnych. Lekomania, narkomania, alkoholizm i nikotynizm to choroby utajone, które są trudniej wykrywalne, gdyż osoby uzależnione często żyją w nieświadomości jej posiadania. Objawy bywają niezauważalne przez najbliższe otoczenie. Granica między kontrolowanym używaniem, a uzależnieniem jest trudna do wytyczenia. Bywają osoby, które charakteryzują się samotnym, potajemnym braniem środków uzależniających, czego osoby w najbliższym otoczeniu również nie są w stanie zauważyć. Ze względu na powyższe statystyki nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistą sytuację dotyczącą uzależnień.

Poniżej przedstawiono dane uzyskane z MKRPA o sytuacji w mieście dotyczącej uzależnień.

Tabela 9. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wnioski o leczenie odwykowe	Brak danych	Brak danych	90	123	71
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych Sądowych	24	37	30	81	Brak danych
Wnioski do Sądów w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	62	89	84	94	19

Tabela 10. Ilość odbytych przez MKRPA posiedzeń.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Posiedzenia MKRPA (ogółem)	123	120	125	121	83
Ogólne posiedzenia komisji	27	24	29	25	23
Posiedzenie komisji interwencyjno-motywuującej	96	96	96	96	60
Przeprowadzone rozmowy	962	752	658	658	396

Na podstawie przedstawionej tabeli stwierdzić należy, iż w 2020 roku nastąpił spadek liczby posiedzeń MKRPA, czego przyczyną był stan epidemii koronawirusa oraz związane z nim obostrzenia i reżim sanitarny.

W 2020 roku przeprowadzono kontrole w **150** punktach sprzedaży detalicznej i gastronomicznej w zakresie:

- posiadania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wniesienia w terminach ustawowych opłaty za korzystanie z zezwolenia;
- przestrzegania warunków i zasad korzystania z zezwolenia – przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Jak wynika z danych problem uzależnień w Mieście Piotrkowie Trybunalskim nie jest problemem dominującym, jednak nie można go bagatelizować.

Działania podejmowane w ramach profilaktyki uzależnień:

Radni w Piotrkowie Trybunalskim podczas sesji Rady Miasta w dniu 25 kwietnia 2018 r., przyjęli uchwałę zaproponowaną przez Prezydenta Miasta Krzysztofa Chojniaka, w sprawie zakazu sprzedaży alkoholu w sklepach i na stacjach paliw w godzinach 23⁰⁰ – 6⁰⁰. Tym samym Piotrków Trybunalski jest pierwszym miastem w województwie łódzkim, którego samorząd zdecydował się skorzystać z możliwości, jakie niedawno dała nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Stan bezpieczeństwa mieszkańców.

Na podstawie danych **Komendy Miejskiej Policji** w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w 2020 roku na terenie miasta stwierdzono ogółem 2230 przestępstw tj. o 459 mniej niż w 2019 roku. Wskaźnik dynamiki przestępczości ogólnej wyniósł 82,93%.

Podjęte przez policjantów działania doprowadziły do wykrycia sprawców 1637 zdarzeń. Procent wykrywalności przestępstw w 2020 roku wyniósł 73,41%. Zatrzymano 1112 podejrzanych.

Zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 31.12.2019r. pomiędzy Miastem na prawach powiatu Piotrkowem Trybunalskim a Komendą Miejską Policji w Piotrkowie Trybunalskim, w sprawie zorganizowania służb ponadnormatywnych policjantów ze środków finansowych samorządu terytorialnego, od 4 stycznia 2020 roku na teren miasta Piotrkowa Trybunalskiego skierowane zostały dodatkowe patrole Policji. Wystawiono **330** patroli złożonych z **660** policjantów. Wyniki patroli ponadnormatywnych:

1. Przeprowadzono 527 interwencji w tym:
 - 84 interwencje domowe (z czego 5 dotyczyło procedury "Niebieskie Karty");
2. Zatrzymano 16 sprawców przestępstw na gorącym uczynku;
3. Zatrzymano 6 osób poszukiwanych;
4. Doprowadzono 19 osób w celu wytrzeźwienia;
5. Wylegitymowano ogółem 1986 osób;
6. Ujawniono łącznie 1118 wykroczeń;
7. Sporządzono 64 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego;
8. Nałożono 490 mandatów karnych;
9. Pouczono 564 sprawców wykroczeń;
10. Dokonano kontroli 927 miejsc zagrożonych (KMZB i inne);
11. Dokonano 731 kontroli kierujących pojazdami;
12. Przeprowadzono 656 kontroli osób kierujących pojazdami na zawartość alkoholu;
13. Zatrzymano 40 dowodów rejestracyjnych;
14. Zatrzymano 5 praw jazdy.

Patrole po linii ruchu drogowego dyslokowano w rejon ulic wjazdowych do miasta oraz główne ciągi komunikacyjne. Głównie ukierunkowane były one na kontrole pojazdów ciężarowych pod kątem zasadności wjazdu lub przejazdu przez teren miasta w związku z przebudową autostrady A1.

W roku 2020 wystawiono 144 ponadnormatywnych patroli po linii ruchu drogowego (tj, 43 % ogólnej liczby patroli), które weryfikowały informacje o zagrożeniach zgłoszonych do Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, z uwzględnieniem zagrożeń w ruchu drogowym, w tym przemieszczania się przez Piotrków Trybunalski samochodów ciężarowych naruszających zakaz wjazdu na teren miasta.

Analiza efektów działań podejmowanych przez Wydział do Walki z Przestępczością Narkotykową Komendy Miejskiej Policji pozwoliła zaobserwować, iż na przestrzeni ostatnich lat 2016 – 2020 na terenie powiatu piotrkowskiego nastąpił dość znaczny wzrost wykrywalności „przestępstw narkotykowych”.

Na terenie Piotrkowa Trybunalskiego stwierdzono w 2020 roku 304 przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, więcej o 56 w porównaniu do 2019 roku (248 przestępstw). Dynamika w tej kategorii wyniosła 122,58%.

Podjęte przez policjantów działania doprowadziły do wykrycia 288 spraw i przedstawienia zarzutów 116 podejrzanym (w tym 8 nieletnich). Wskaźnik wykrycia przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2020 roku wyniósł 94,74 %.

Problem „przestępczości narkotykowej” niewątpliwie jest społecznie wszechobecny nie tylko w Piotrkowie Trybunalskim, lecz w skali ogólnokrajowej, albowiem należy podkreślić, iż jest to szczególnie i specyficzny rodzaj przestępczości. Charakteryzuje się ona tym, iż pozostaje w utajeniu, ponieważ zarówno w interesie osób handlujących środkami narkotycznymi, jak też i tych, które te środki od nich nabywają, pozostaje utrzymanie faktów dokonania transakcji narkotykowych w tajemnicy przed organami ścigania. Dlatego też cechą tej przestępczości jest m.in. hermetyczność środowisk przestępczych oraz osób, które są z nią związane.

W zakresie zwalczania przestępczości narkotykowej tutejsza KMP na przestrzeni lat 2016-2020 podejmowała i nadal podejmuje cały szereg różnorodnych działań mających na celu ograniczenie tego zjawiska.

Działania realizowane są na wielu płaszczyznach, do których należy nie tylko ściganie sprawców tego rodzaju przestępstw, lecz również cały wachlarz działań prewencyjnych, które mają postać czynności i przedsięwzięć profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, pedagogów szkolnych, rodziców.

Działania na płaszczyźnie profilaktyki mają na ogół postać spotkań funkcjonariuszy i pracowników KMP z młodzieżą szkolną, pedagogami, nauczycielami oraz rodzicami uczniów. W trakcie tych spotkań prowadzone są rozmowy, prelekcje i tzw. „pogadanki” na powyższy temat. Spotkania te odbywały się zarówno w siedzibach placówek oświatowych na terenie Piotrkowa Trybunalskiego i powiatu piotrkowskiego, jak też w tutejszej KMP.

W latach 2016 - 2020 Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim prowadził m.in. szereg akcji i kampanii profilaktycznych mających na celu wzrost poziomu świadomości mieszkańców w zakresie obecnych zagrożeń społecznych.

Dodatkowo w związku z pandemią w 2020 r. funkcjonariusze realizowali czynności związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się koronawirusa Sars-Cov-2.

W ramach akcji profilaktycznych podejmowana była ciągła współpraca z Urzędem Miasta, Strażą Miejską, Państwową Powiatową Inspekcją Sanitarną, Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego i innymi podmiotami uczestniczącymi w podniesieniu poziomu bezpieczeństwa w mieście.

W 2020 roku na terenie miasta stwierdzono 1494 przestępstwa kryminalne, tj. o 10 więcej niż w 2019 roku. Wskaźnik dynamiki przestępczości kryminalnej wyniósł 100,7 %.

Wskaźnik wykrycia przestępstw kryminalnych w 2020 roku wyniósł 69,30 %.

Szczegółowe zestawienie zagrożeń przestępczością na terenie miasta przedstawia poniższa tabela:

Tabela 11. Analiza zagrożeń przestępczością w okresie od 2016 r. do 2020 r.

Ip.	Rodzaj przestępstwa	Rok				
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Kradzież z włamaniem	275	229	304	232	178
2.	Kradzież rzeczy cudzej	411	360	336	304	291
3.	Kradzież i włamanie do samochodu	10	20	12	8	18
4.	Rozbój, wymuszenie rozbójnicze	43	42	24	25	31
5.	Bójka i pobicie	38	17	16	11	9
6.	Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	193	94	157	248	304

W analizowanym okresie obserwuje się spadek kradzieży z włamaniem (wyjątek stanowił 2018 r. w którym nastąpił wzrost tego rodzaju przestępstw). W 2020 roku nastąpił spadek liczby kradzieży z włamaniem z 232 w 2019 roku do 178 w roku 2020. Dynamika w tej kategorii wyniosła 76,72 %.

W toku prowadzonych postępowań przygotowawczych ustalono 31 podejrzanych (w tym 3 nieletnich). W 2020 roku wykryto łącznie 103 kradzieże z włamaniem. Wskaźnik wykrycia wyniósł 57,87 %.

Na przestrzeni lat nastąpił również spadek kradzieży rzeczy cudzej. Odnosząc się do danych KMP w 2020 roku spadła liczba kradzieży cudzej rzeczy z 304 w 2019 roku do 291 w 2020 roku (tj. o 13 mniej w porównaniu rok do roku). Dynamika w tej kategorii wyniosła 95,72 %. Wskazana liczba kradzieży to przede wszystkim wynik zaboru mienia pozostawionego bez dozoru tzw. kradzieże okazyjne i kradzieże w sklepach wielkopowierzchniowych. Podjęte przez policjantów działania doprowadziły do wykrycia 134 zdarzeń, a zarzut popełnienia przestępstwa przedstawiono 95 podejrzanych (w tym 11 nieletnim). Wskaźnik wykrycia przestępstw w 2020 r. przeciwko mieniu wyniósł 46,05 %.

W kategorii kradzieże pojazdów w 2020 roku odnotowano 18 zdarzeń o 10 więcej niż w 2019 roku. Dynamika w tej kategorii wyniosła 225,0 %.

W analizowanym roku wykryto 3 przestępstwa związane z kradzieżą samochodów oraz zatrzymano 3 sprawców. Wskaźnik wykrycia przestępstw związanych z kradzieżą pojazdów w 2019 roku wyniósł 16,67 %.

W 2020 roku wzrosła liczba rozbojów i wymuszeń rozbójniczych z 25 w 2019 roku do 31 w 2020 roku. Dynamika w tej kategorii wyniosła 124,0%.

Podjęte przez policjantów działania doprowadziły do wykrycia 29 zdarzeń, a zarzut popełnienia przestępstwa przedstawiono 32 podejrzanym (w tym 6 nieletnim). Wskaźnik wykrycia przestępstw rozbójniczych w 2020 roku wyniósł 93,55 %.

W kategorii bójek i pobić w 2020 stwierdzono 9 przestępstw, tj. spadek o 2 przestępstwa w stosunku do 2019 roku, ustalając dynamikę na poziomie 81,82 %. Bójki i pobicia były przede wszystkim wynikiem agresji osób, najczęściej pod wpływem alkoholu. Do zdarzeń dochodziło najczęściej w rejonie lokali rozrywkowych bądź w czasie przemieszczania się uczestników imprez rozrywkowych. Spośród 9 bójek i pobić wykryto 20 sprawców (w tym 7 nieletnich). Wskaźnik wykrywalności w 2020 roku wyniósł 88,89%.

Ponadto w 2020 roku stwierdzono 281 przestępstw gospodarczych, tj. o 451 mniej niż w 2019 roku, ustalając dynamikę na poziomie 38,39 %. Stwierdzone przestępstwa, to najczęściej oszustwa gospodarcze, oszustwa internetowe, przestępstwa z ustawy Prawo Własności Przemysłowej – art. 305 „wprowadzanie do obrotu towarów z podrobionymi i zastrzeżonymi znakami towarowymi”, kradzieże programów komputerowych, przestępstwa z ustawy Prawo Autorskie – art. 116 „nielegalne rozpowszechnianie plików muzycznych i filmowych” oraz oszustwa podatkowe.

W toku prowadzonych postępowań przygotowawczych wykryto 157 przestępstw i ustalono 115 podejrzanych. Wskaźnik wykrycia przestępczości gospodarczej w 2020 roku wyniósł 55,87 %.

W granicach administracyjnych miasta w 2020 roku odnotowano 63 wypadki drogowe, w wyniku których nikt nie zginął, natomiast 73 osoby doznały obrażeń ciała. Ponadto zgłoszone zostały 1062 kolizje drogowe (łącznie z kolizjami poza drogami publicznymi).

W porównaniu do 2019 roku oznacza to:

- spadek liczby wypadków drogowych o 37, tj. o 37,0 %;
- spadek liczby osób zabitych o 3 osoby;
- spadek liczby osób rannych o 72, tj. o 49,6 %;
- spadek liczby kolizji o 96, tj. o 7,4 %.

Zdarzenia drogowe spowodowane przez kierujących powstały głównie z następujących przyczyn:

Tabela 12. Przyczyny zdarzeń drogowych w okresie 2019 r. – 2020 r.

Przyczyna	2019	2020
Nieprzestrzeżenie pierwszeństwa przejazdu	249	199
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	258	246
Nieprawidłowe cofanie	75	97
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	58	75
Nieprawidłowe zmienianie pasa ruchu	153	108
Nieprawidłowe omijanie	57	97

Z powyższych danych wynika, że najczęstszą przyczyną zdarzeń drogowych jest niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.

Funkcjonariusze **Straży Miejskiej**⁵ podczas codziennej pracy spotykają się przede wszystkim z problemem alkoholizmu i nadużywania alkoholu przez osoby w różnym wieku i płci czasem połączonym z bezdomnością.

Działania Straży Miejskiej mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych skupiają się m.in. na:

- Codziennym wystawianiu na terenie miasta patroli funkcjonariuszy w systemie dwuzmianowym zgodnie z przyjętymi harmonogramami uwzględniającymi dostępne siły i środki w jednostce.
- Funkcjonowaniu całodobowej służby dyżurnej przyjmującej zgłoszenia od mieszkańców.
- Całodobowej obsłudze systemu miejskiego monitoringu.
- Bieżącej współpracy z innymi służbami, jednostkami i instytucjami miejskimi działającymi w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Przedstawione niżej dane obejmują liczbę podjętych interwencji dotyczących znajdowania się osób w stanie upojenia alkoholowego w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu (w miejscach publicznych):

⁵ Informacje uzyskane ze Straży Miejskiej w Piotrkowie Tryb.

Tabela 13. Ilość interwencji przeprowadzonych przez SM oraz interwencji wobec osób w stanie upojenia alkoholowego.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Interwencje ogółem	13.900	15.802	12.840	17.150	6.250
Interwencje wobec osób w stanie upojenie alkoholowego	683	602	640	786	430

Na podstawie powyższych danych można zauważyć spadek interwencji w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. wobec osób w stanie upojenia alkoholowego. Na powyższą sytuację mogła mieć wpływ epidemia koronawirusa i związany z nią reżim sanitarny.

Natomiast z informacji uzyskanych z **Aresztu Śledczego** w Piotrkowie Trybunalskim wynika, że podstawowymi problemami społecznymi występującymi u osób pozbawionych wolności są: alkoholizm, narkomania, przemoc, bezrobocie oraz bezdomność. Problemy te stanowią przeszkodę dla efektywnego funkcjonowania osób pozbawionych wolności w lokalnym środowisku po opuszczeniu warunków izolacji, powodują ponadto degradację jednostek oraz przyczyniają się do ich społecznego wykluczenia. Wychodząc naprzeciw w/w kwestiom skazani obejmowani są w warunkach izolacji specjalistycznymi oddziaływaniami i programami resocjalizacji m.in. z zakresu: przeciwdziałania agresji i przemocy, przeciwdziałania uzależnieniom oraz nadużywaniu alkoholu lub używaniu narkotyków, przeciwdziałania prokryminalnym postawom czy aktywizacji zawodowej i promocji zatrudnienia.

Skazani uzależnieni od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych kierowani są do właściwych oddziałów terapeutycznych (dla skazanych uzależnionych od alkoholu albo dla skazanych uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych) jeżeli wymiar kary umożliwi im odbycie terapii przed jej końcem. Skazani, których terminy końca kary uniemożliwiają ukończenie terapii w warunkach izolacji, są kierowani do systemu terapeutycznego poza oddziałem terapeutycznym.

W ramach tego systemu skazani, u których zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu lub innych środków odurzających, obejmowani są oddziaływaniami z zakresu tzw. Krótkiej Interwencji, realizowanymi w jednostce, w której przebywają.

Od grudnia 2016 roku w tutejszej jednostce został otwarty oddział terapeutyczny dla skazanych uzależnionych od alkoholu. Pojemność oddziału to 60 miejsc (średni cykl terapeutyczny trwa trzy miesiące), jest on przeznaczony dla skazanych mężczyzn recydywistów penitencjarnych skierowanych do odbywania kary w warunkach zakładu karnego typu zamkniętego.

W jednostce organizowane są ponadto kursy zawodowe umożliwiające skazanym uzupełnienie wykształcenia i zdobycie podstawowych umiejętności praktycznych w szeregu zawodów. Osadzonych dotkniętych bezdomnością informuje się o najbliższych schroniskach i noclegowniach dla osób bezdomnych. Mogą oni ponadto liczyć na pomoc w zakresie sporządzenia wniosku o przydział lokalu socjalnego.

Brak jest możliwości przedstawienia danych statystycznych w zakresie metod podjętych oddziaływań wyłącznie wobec skazanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego, gdyż powyższymi oddziaływaniami obejmowani są osadzeni z terenu całego kraju, odbywający w tutejszej jednostce karę pozbawienia wolności. Tożsame oddziaływania prowadzone są we wszystkich aresztach śledczych i zakładach karnych w kraju, a co za tym idzie mieszkańcy Piotrkowa Trybunalskiego odbywający kary w innych jednostkach organizacyjnych SW mają możliwość skorzystania z powyższej oferty.

W latach 2016 r. – 2020 r. wobec osadzonych podejmowano następujące oddziaływania terapeutyczne:

- w roku 2016 z oddziaływań terapeutycznych skorzystało łącznie 60 skazanych, z czego 45 skazanych odbyło terapię w Oddziałach Terapeutycznych, a 15 zostało objętych Krótką Interwencją.
- w ciągu 2017 roku w terapii w tutejszym oddziale terapeutycznym uczestniczyło 229 osadzonych, ponadto 28 osadzonych zostało objętych tzw. Krótką Interwencją.
- w ciągu 2018 roku w terapii w tutejszym oddziale terapeutycznym oddziale uczestniczyło 262 osadzonych, ponadto 31 osadzonych zostało objętych tzw. Krótką Interwencją.

- w 2019 roku w tutejszym oddziale terapeutycznym ukończyło terapię 223 osadzonych, ponadto 16 osadzonych zostało objętych tzw. Krótką Interwencją.
- w 2020 roku w tutejszym oddziale terapeutycznym ukończyło terapię 190 osadzonych, ponadto 9 osadzonych zostało objętych tzw. Krótką Interwencją.

Ponadto:

- w 2016 roku zrealizowano 4 edycje programów dla sprawców przemocy, które ukończyło 24 skazanych;
- w 2017 roku zrealizowano 4 edycje programów dla sprawców przemocy, które ukończyło 25 skazanych;
- w 2018 roku zrealizowano 4 edycje programów dla sprawców przemocy, które ukończyło 25 skazanych;
- w 2019 roku zrealizowano 5 edycji programów dla sprawców przemocy, które ukończyło 31 skazanych;
- w 2020 roku zrealizowano 6 edycji programów dla sprawców przemocy, które ukończyło 37 skazanych.

Wychodząc naprzeciw problemowi bezpieczeństwa w mieście przy planowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2030 włączono do współpracy również **Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt** w Piotrkowie Trybunalskim.

Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Piotrkowie Trybunalskim, jako organ reprezentujący Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Piotrkowie Trybunalskim, od 18 lat zapewnia bezpieczeństwo mieszkańcom miasta poprzez bieżące wyłapywanie bezdomnych zwierząt, zwierząt porzuconych oraz takich, które uciekają właścicielom. Schronisko współpracuje również z karmicielami kotów wolno żyjących w mieście, którzy dokarmiają koty oraz je wyłapują kastrują/sterylizują i wypuszczają z powrotem. Dzięki Uchwale Rady Miasta Nr XXXIII/455/21 z dnia 24.02.2021 roku koty wolno żyjące mają prawo żyć w ekosystemie miasta Piotrkowa Trybunalskiego - koty te są potrzebne do walki ze szczurami oraz myszami w mieście.

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta na przestrzeni 5 ostatnich lat stale podejmował działania w celu optymalizacji rozkładu jazdy autobusów Miejskiego Zakładu Komunikacji. Od lutego 2020 r. kwestia reagowania na postulaty mieszkańców i dostosowywania do ich oczekiwań przebiegu linii komunikacyjnych oraz rozkładów jazdy należy do kompetencji Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta (wcześniej wykonywała to Spółka MZK Sp. z o.o.).

Należy mieć na uwadze, że oferta przewozowa może być tworzona na miarę posiadanych środków finansowych i zgodnie z podpisaną umową. ZDiUM płaci MZK Sp. z o.o. określoną stawkę za wykonane wozokilometry. Ponadto linie komunikacji miejskiej przebiegać mogą wyłącznie po terenach do tego przygotowanych – tj. droga musi posiadać odpowiednie parametry, musi być miejsce na bezpieczne przystanki autobusowe i ewentualnie na pętlę nawrotną. W chwili obecnej na terenie miasta funkcjonuje 10 linii komunikacyjnych, które rocznie wykonują ok. 1 500 000 wozokilometrów. Siatka komunikacyjna ułożona jest w ten sposób, że wszystkie możliwe rejony zostały skomunikowane. Jednakże mając świadomość, że powstają nowe osiedla mieszkaniowe należy podejmować działania w celu objęcia ich obsługą komunikacji zbiorowej. W przypadku odpowiedniej przebudowy układu drogowego osiedla „Zielona Aleja” i „800-Lecia” konieczne jest skierowanie tam linii autobusowych.

ZDiUM cyklicznie przeprowadza badania wielkości popytu na usługi piotrkowskiej komunikacji miejskiej, z których jednoznacznie wynika, że obecna oferta dedykowana obsłudze obszarów peryferyjnych jest wystarczająca.

Odnosnie wymiany taboru MZK Miasto stara się o dofinansowanie zakupu autobusów elektrycznych. Pierwszy wniosek w tej sprawie został złożony w 2019 roku w ramach RPO Województwa Łódzkiego, jednakże nie uzyskał akceptacji Marszałka Województwa Łódzkiego. W styczniu 2021 roku podobny wniosek został złożony do NFOŚiGW w ramach Programu „Zielony transport publiczny”. Wniosek przeszedł pozytywną ocenę formalną, jednakże w chwili obecnej brak jest rozstrzygnięcia. Strategia odnowy taboru zakłada ponadto zakup nowych autobusów z silnikiem diesla spełniających normę EURO 6.

W zakresie zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców konieczne jest podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa na drogach.

ZDiUM podejmuje możliwe działania np. budowa aktywnych przejść dla pieszych, montowanie progów zwalniających, modernizacja sygnalizacji świetlnych.

Kultura i czas wolny.

Miejski Ośrodek Kultury w Piotrkowie Trybunalskim mający bogatą, ponad trzydziestoletnią tradycję, zmienia się i dopasowuje swoją działalność do aktualnych potrzeb piotrkowskiego społeczeństwa.

To miejsce przyjazne amatorskiemu ruchowi artystycznemu, stwarzające jednocześnie swoim bywalcom możliwość rozwoju oraz prezentacji talentów i umiejętności. Stara się także szerzyć szeroko rozumianą kulturę i dostarczać rozrywki na najwyższym poziomie. Chętnie gości w swoich progach wszystkich, od przedszkolaków po seniorów, zapewniając jak najlepsze warunki do zaspokojenia potrzeby kontaktu ze sztuką w różnorodnych jej przejawach.

Miejski Ośrodek Kultury działa w oparciu o statut i kalendarz imprez. Wszystkie programowe działania, ukierunkowane są niezmiennie na promocję amatorskiego ruchu artystycznego, upowszechnianie profesjonalnego dorobku kulturalnego i prowadzenie działalności rozrywkowo – rekreacyjnej. Wszystkie te działania mają na celu wychowanie estetyczne młodego pokolenia oraz przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu kultury. Mają również za zadanie zaspokajanie potrzeb kulturalnych dorosłych mieszkańców naszego miasta.

Edukacja Muzyczna

Obcowanie z muzyką, w szczególności z muzyką artystyczną, wpływa na rozwój wrażliwości estetycznej. Dzieci bardzo łatwo przyswajają muzykę, czerpią z niej niewyobrażalną korzyść i piękno, wrażliwość, pomysłowość, wyobraźnię i muzykalność. Miejski Ośrodek Kultury upowszechnia kulturę muzyczną wśród kolejnych młodych ludzi poprzez prowadzenie zespołów muzycznych oraz naukę gry na instrumentach muzycznych. Zajęcia z emisji głosu oraz w grupach twórczych przygotowują dzieci i młodzież do pracy z mikrofonem, swobodnego poruszania się na scenie, uczą prawidłowego posługiwania się aparatem głosowym. Efektem zajęć muzycznych są liczne nagrody i wyróżnienia zdobywane przez uczestników zajęć podczas przeglądów i festiwali.

Edukacja Taneczna

Celem edukacji tanecznej jest przede wszystkim kształcenie każdego uczestnika zajęć jako twórcy tańca i jednocześnie jako twórcy tej sztuki. Taniec był i zawsze będzie jednym ze sposobów przeżywania i przekazywania emocji, formą fizycznego i duchowego wyżycia, sposobem zabawy i odprężenia. Posiada walory rekreacyjne, jest popularną i powszechną formą zabawy i rozrywki, formą czynnego wypoczynku. Szczególnie taniec nowoczesny stał się najpopularniejszym obecnie stylem tanecznym. Stanowi zgrabne połączenie wielu lubianych stylów jak np.: dance, modern, funki, street jazz, hip-hop i inne. W ośrodku działają utytułowane zespoły prowadzone przez doświadczonych i utalentowanych instruktorów tańca.

Edukacja Plastyczna

Działalność plastyczna Miejskiego Ośrodka Kultury umożliwia poznanie różnych dziedzin sztuki poprzez naukę plastycznych umiejętności w atmosferze zabawy i przyjemności oraz daje możliwość wyrażania własnej ekspresji twórczej. Głównym celem tej działalności jest promocja amatorskiej twórczości artystycznej oraz edukacja plastyczna, w szczególności dzieci i młodzieży. Prowadzone są również zajęcia dla dorosłych oraz kursy przygotowujące młodzież do egzaminów wstępnych do szkół plastycznych.

Edukacja Teatralna

Teatr amatorski to jedna z najbardziej popularnych form twórczości artystycznej. Jako dziedzina sztuki będąca syntezą ruchu, plastyki, muzyki i literatury jest atrakcyjną zarówno dla aktora jak i dla widza. W Miejskim Ośrodku Kultury pod kierunkiem profesjonalnych instruktorów teatralnych działają liczne dziecięce i młodzieżowe teatry. Mają na swoim koncie nagrody w prestiżowych festiwalach teatralnych.

Ośrodek Edukacji Artystycznej jako centrum koordynujące działalność świetlic artystycznych MOK, działających w ramach zadania pn. „Wyciągamy dzieci z bramy” oraz placówek opiekuńczo – edukacyjnych prowadzi dla dzieci i dorosłych bezpłatne warsztaty artystyczne.

Do udziału w bezpłatnych warsztatach prowadzonych przez profesjonalnych instruktorów i artystów, typowane są dzieci i młodzież wykazujące uzdolnienia

artystyczne. Dzieci typowane są, przez opiekunów świetlic, Pogotowia Opiekuńczego, Domu Dziecka oraz dzieci wskazane przez pedagoga szkolnego. Ideą przyświecającą realizacji zadania jest zapewnienie bezpłatnego, realnego i równego dostępu do dóbr kultury poprzez naukę obcowania ze sztuką.

W ostatnim 2020 roku ze świetlic i warsztatów artystycznych skorzystało:

- w okresie zimowym (bez ferii zimowych) – 167 dzieci (OEA);
- w okresie ferii zimowych – 315 dzieci (OEA), 126 dzieci (świetlice artystyczne);
- w okresie wakacji – 152 dzieci (OEA);
- w okresie jesiennym – 71 dzieci (OEA).

Miejski Ośrodek Kultury współorganizował wakacyjne festyny rodzinne w różnych miejscach Piotrkowa Trybunalskiego, w ramach których prowadził gry, zabawy i konkursy z nagrodami. Podczas ferii zimowych i wakacji odbywały się bezpłatne spektakle teatralne w wykonaniu zawodowych aktorów. Spektakle prezentowane były w Amfiteatrze Miejskim, na dziedzińcu MOK oraz w sali widowiskowo-teatralnej przy al. 3 Maja 12.

Dla seniorów 60+ Miejski Ośrodek Kultury prowadził bezpłatne zajęcia w ramach Klubu Seniora. W Ośrodku Edukacji Artystycznej Miejskiego Ośrodka Kultury seniorzy brali udział w warsztatach: plastycznych, fotograficznych, ceramicznych, decoupage, teatralnych, tanecznych, komputerowych, dziennikarskich i szycia artystycznego. Działały również zespoły: chór „Radość życia”, kabaret „Trzeciaki”, koło brydżowe, oraz zespoły muzyczne – „Los Emerytos”, „Senior Retro Band” oraz „Ewki”.

W 2020 roku z oferty OEA skorzystało:

- w okresie zimowym – 230 seniorów;
- w okresie jesiennym – 188 seniorów.

W 2020 roku wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim powstała inicjatywa utworzenia dwóch klas artystycznych.

Dzieci dwa razy w tygodniu, zaraz po zajęciach szkolnych uczestniczyły w zajęciach artystycznych w tematycznych pracowniach artystycznych. Były to warsztaty wokalne, taneczne, teatralne i plastyczne.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia była i jest ośrodkiem życia kulturalnego naszego miasta. Oprócz zadań edukacyjnych, od początków swego istnienia prowadzi szeroko rozumianą działalność kulturotwórczą. Jest organizatorem wielu imprez szkolnych, regionalnych i ogólnopolskich. Prowadzi działalność na rzecz społeczności miasta i regionu. Do ważniejszych przedsięwzięć należy zaliczyć: Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny im. I. J. Paderewskiego, Ogólnopolski Festiwal Klarinetowy, Regionalny Konkurs Akordeonowy, Międzyszkolny Konkurs Pianistyczny Szkół Muzycznych I stopnia, Piotrkowskie Spotkania Fletowe, Warsztaty Orkiestrowe.

Państwowa Szkoła Muzyczna w Piotrkowie Trybunalskim, może poszczycić się sukcesami swoich wychowanków. Uczniowie od lat biorą udział i zdobywają liczne laury w konkursach, przesłuchaniach, festiwalach o randze regionalnej, ogólnopolskiej, a nawet międzynarodowej.

Szkoła prowadzi również bogatą działalność integracyjną i wychowawczą. Są to np. konkursy, festiwale, spotkania dla uczniów, pedagogów i rodziców takie jak: bale karnawałowe, zabawy andrzejkowe, wycieczki, wyjazdy do teatru, filharmonii i od lat cieszą się ogromnym zainteresowaniem Festiwal Letni.

W ciągu pięćdziesięciu lat szkołę I stopnia ukończyło 882 uczniów, a II stopnia 126. Wielu z nich kontynuowało lub kontynuuje naukę w szkołach muzycznych wyższego stopnia i Akademiach Muzycznych. Wielu zasiliło amatorski ruch artystyczny. Część absolwentów podjęło pracę pedagogiczną w różnych placówkach edukacyjnych.

Piotrkowska Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia prowadzi naukę gry na instrumentach, przygotowanie do zawodu muzyka instrumentalisty, naukę kontaktu z publicznością oraz organizuje wiele wydarzeń artystycznych. Aktywność muzyczna realizowana jest poprzez grę na instrumentach klawiszowych, smyczkowych, dętych drewnianych oraz blaszanych, strunowych szarpanych, perkusyjnych, a kończąc na klasie śpiewu. Do muzycznych propozycji dochodzą także zbiorowe zajęcia orkiestry, chóru, jak i zespołów kameralnych i wokalnych. Jest to szeroka gama możliwości, z którą szkoła wychodzi do dzieci i młodzieży, również tej starszej.

W szkole corocznie odbywa się szereg cyklicznych koncertów, konkursów, warsztatów, a wiele z nich otwartych jest również dla mieszkańców Piotrkowa.

Instytucja wychodzi także na „zewnątrz” grając koncerty w istotnych dla miasta siedzibach, m.in. w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego Filia w Piotrkowie Trybunalskim czy Zamku Królewskim.

Wydarzenia cykliczne w latach 2016 - 2020

- Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny im. Ignacego Jana Paderewskiego;
- Festiwal Klarnetowy;
- Koncert Karnawałowy;
- Koncert Kolędowy;
- Koncerty – „Młodzi zdolni”, koncerty kameralne w wykonaniu, uczniów, absolwentów, nauczycieli oraz zaproszonych gości szkoły muzycznej;
- Festiwal Letni;
- Działalność Piotrkowskiej Orkiestry Kameralnej w której skład wchodzi, uczniowie, absolwenci, nauczyciele, oraz zaproszeni goście muzyki;
- Koncerty z zaproszonymi gośćmi muzykami, grającymi muzykę od jazzu do klasyki, koncerty są otwarte dla publiczności z miasta;
- Audycje muzyczne prowadzone dla dzieci i młodzieży;
- Społeczne Ognisko Muzyczne.

Ośrodek Działań Artystycznych (ODA) jest miejscem tworzenia, prezentacji i dokumentacji sztuki najnowszej oraz edukacji artystycznej o ustalonej renomie w Polsce i świecie. Istotą programu Ośrodka jest ukazywanie różnorodnych dyscyplin sztuki współczesnej w procesie ich przemian, w momencie reagowania na aktualne zjawiska kulturalno-cywilizacyjne we współczesnym świecie. W ramach głównego programu funkcjonowania Ośrodek prezentuje twórczość artystów polskich i zagranicznych. Pokazuje zjawiska znane i uznane oraz sztukę młodą i poszukującą. Utrzymuje kontakty i prowadzi wymianę z wieloma ośrodkami sztuki na świecie. Ważną rolę w jego programie odgrywa także działalność edukacyjna, dążenie do ożywienia środowisk odbiorców sztuki, aktywne pośredniczenie w przepływie współczesnych idei artystycznych do publiczności. Dlatego wystawom i prezentacjom towarzyszą projekty edukacyjne i integracyjne, adresowane przede wszystkim do lokalnej społeczności. W ich ramach Ośrodek jest platformą wymiany informacji na temat sztuki i jej twórców, organizuje spotkania z artystami, oraz warsztaty i zajęcia zapraszające publiczność do aktywnego uczestnictwa w projektach, m.in. w roli twórców i krytyków sztuki.

Oferta edukacyjna Ośrodka Działań Artystycznych skierowana do mieszkańców Piotrkowa była dwuwątkowa i składała się z:

- 1) zajęć edukacyjnych bazujących na prezentowanych wystawach adresowanych do dzieci i młodzieży wszystkich grup wiekowych, by w ten sposób ukazać alternatywny sposób spędzania czasu bazujący na kreatywnym konsumowaniu dóbr kultury,

2) tzw. „Otwartej Pracowni”, z której mogły korzystać osoby pragnące pogłębić swoje umiejętności i wiedzę dotyczącą sztuki współczesnej bez względu na grupę społeczną, wiek i stopień zaawansowania. Formuła „Otwartej Pracowni” polegająca z jednej strony na indywidualnym prowadzeniu zajęć przez instruktora, a z drugiej dynamizm małej grupy zróżnicowanej wiekowo, stwarzały warunki wszechstronnego rozwoju.

Dodatkowo kilka razy do roku organizowane były kilkudniowe warsztaty tematyczne dla odbiorcy indywidualnego, a grupy zorganizowane mogły zamówić warsztaty tematyczne dostosowane do potrzeb grupy.

Dla osób nieposiadających zdolności manualnych Ośrodek organizował cyklicznie: seanse filmowe prezentujące filmy związane ze sztukami plastycznymi, bądź wybitnymi twórcami, spotkania dyskusyjne z artystami, oprowadzenia kuratorskie do wystaw. W ramach projektów ministerialnych organizowane były również warsztaty połączone z wyjazdami do muzeów prezentujących sztukę współczesną.

Tabela 14. Ilość zorganizowanych przez ODA wystaw, warsztatów i spotkań.

Rok	Wystawy	Warsztaty	Uczestnicy	Inne spotkania	Uczestnicy
	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość
2016	36	59	940	42	2100
2017	25	35	700	31	1800
2018	40	49	1100	40	1500
2019	18	58	600	20	1600
2020	22	10	160	14	500

W roku 2020 zauważa się znaczny spadek wystaw, warsztatów i spotkań. Było to spowodowane epidemią koronawirusa.

Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Piotrkowie Trybunalskim od chwili powstania w 2006 roku angażuje swoich słuchaczy do różnorodnych form aktywności fizycznej i intelektualnej adekwatnie do wieku, promuje i popiera aktywne formy spędzania wolnego czasu oraz propaguje wiedzę, kulturę, zdrowie i dobre obyczaje. Słuchaczem Stowarzyszenia UTW w Piotrkowie Trybunalskim może być starsza osoba, która pragnie pogłębiać wiedzę i przejawia chęć dalszego rozwoju własnej osoby.

Tabela 15. Liczba członków Stowarzyszenia w poszczególnych latach.

Rok	Liczba członków
2016	294
2017	316
2018	279
2019	278
2020	280

Członkowie Stowarzyszenia to głównie osoby w wieku 60 lat i powyżej (80 - 82%). 30 -35 % członków posiada wykształcenie wyższe. Mężczyźni stanowią 10 - 12% wszystkich członków. Około 45 - 55 % słuchaczy posiada orzeczenia o niepełnosprawności.

Tabela 16. Wybrane działania Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w poszczególnych latach.

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wykłady, prezentacje	20 wykładów	20 wykładów	20 wykładów	20 wykładów	4 wykłady
Lektoraty jęz. angielskiego	33 osoby	13 osób	23 osoby	24 osoby	20 osób
Kursy komputerowe	10 osób	-	-	-	15 osób
Warsztaty fotograficzne	20 spotkań	20 spotkań	20 spotkań	20 spotkań	20 spotkań
Poniedziałek z filmem	4 filmy	9 filmów	9 filmów	6 filmów	4 filmy
Koncerty, spektakle, itp.	4 imprezy	5 imprezy	7 imprezy	9 imprezy	2 imprezy
Wycieczki	7 wycieczek	9 wycieczek	7 wycieczek	9 wycieczek	4 wycieczki

Stowarzyszenie UTW ponadto:

- propaguje zdrowy styl życia pod nazwą „W zdrowym ciele, zdrowy duch” – aerobik na salach i na basenie, joga, tenis stołowy, jazda na rowerach, Nordic Walking, udział w zawodach i olimpiadach sportowych dla seniorów,
- organizuje spotkania integracyjno - okolicznościowe (ilość uczestników na spotkaniu 70 - 150 osób),
- bierze udział w programach i projektach dla seniorów prowadzonych przez np. UJK Filia w Piotrkowie, ŁDK Przystanek 60+, Stowarzyszenie ETNOS w Łodzi,
- prowadzi działalność wydawniczo – promocyjną, poprzez stronę internetową, profil Facebook, wydawanie Biuletynów UTW i wydawnictw jubileuszowych.

Liczba działań w roku 2020 była mniejsza, niż w pozostałych latach z powodu epidemii wirusa Covid-19.

Na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 28 czerwca 1988 roku powołano **Ośrodek Sportu i Rekreacji** w Piotrkowie Trybunalskim. Przedmiotem działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Piotrkowie Trybunalskim jest organizowanie, propagowanie i upowszechnienie działalności sportowo – rekreacyjnej, prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych z grupami dzieci i młodzieży.

Ośrodek Sportu i Rekreacji dysponuje następującymi obiektami dla klientów:

- Kryta Pływalnia przy ul. Belzackiej 106,
- Kryta Pływalnia przy ul. Próchnika 8/12,
- Kąpielisko „Słoneczko”,
- Hala RELAX przy ul. Stefana Batorego 8,
- Centrum Rekreacyjne przy ul. Belzackiej 108/110,
- Korty tenisowe przy ul. Belzackiej 108/110,
- Korty tenisowe przy ul. Żeromskiego 22,
- Lodowisko przy ul. Żeromskiego 22,
- Stadion Miejski przy ul. Żwirki 8,
- Boisko sportowe przy ul. Zawilej 37,
- Boisko sportowe przy ul. Reagana 12,
- Boisko funkcyjne przy ul. Ceramicznej.

W roku 2020 OSiR był organizatorem 38 imprez, w których uczestniczyło ogółem 4516 osób biorących udział w różnych formach aktywności ruchowej m. in. turniejach, imprezach sportowych, ligach piłkarskich. W ligach biorą udział osoby w wieku od 8 do 65 lat, z różnych grup społecznych: uczniowie, studenci, urzędnicy, nauczyciele, lekarze, biznesmeni. Celem lig jest wyłonienie najlepszej Amatorskiej Drużyny Miasta, popularyzacja aktywnego wypoczynku i popularyzacja sportu.

W ramach akcji „Sportowe Ferie 2020” z OSiR-em” odbyło się 12 imprez sportowo - rekreacyjnych. Uczestniczyło w nich 488 osób. Ponadto z promocyjnych wejść na obiekty OSiR skorzystało 2236 dzieci. OSiR wraz z MKRPA byli współorganizatorami: turnieju tenisa stołowego dziewcząt i chłopców (22 osoby), turnieju szachowego

(36 osób), halowego międzyosiedlowego turnieju piłki nożnej (40 osób) oraz turnieju piłki siatkowej (trójki siatkarskie) dziewcząt i chłopców (54 osoby).

OSiR w ferie prowadził promocyjną sprzedaż biletów wstępu dla młodzieży szkolnej do lat 19-stu na Krytych Pływalniach, Lodowisku Miejskim. Z oferty na obu basenach skorzystało 1046 osób, z lodowiska 2780 osób.

W okresie ferii zimowych, OSiR pod kierunkiem instruktora nieodpłatnie prowadził zajęcia z tenisa w zakresie nauki podstaw gry w tenisa oraz gier i zabaw rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży ze środowiskowych świetlic socjoterapeutycznych. W akcji brało udział siedem środowiskowych świetlic socjoterapeutycznych, a wystartowało w niej 156 dzieci. OSiR w 2020 roku w ramach akcji „Sportowe wakacje 2020” był organizatorem 14 imprez sportowo-rekreacyjnych. Łącznie wzięło w nich udział 930 dzieci. Zajęcia miały na celu wychowanie poprzez sport i rekreację ruchową, promocję zdrowego trybu życia oraz popularyzację bezpiecznych gier i zabaw sportowych.

W ramach zajęć wakacyjnych z tenisa, OSiR nieodpłatnie prowadził dla świetlic środowiskowych zajęcia z tenisa pod kierunkiem instruktora. Program zajęć obejmował naukę podstaw gry w tenisa, zapoznanie uczestników z zasadami liczenia punktów oraz praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy w postaci rywalizacji na korcie. Do akcji zgłosiło się pięć świetlic środowiskowych. Uczestniczyło w niej 210 dzieci.

Obok wyżej wymienionych imprez sportowych Ośrodek Sportu i Rekreacji prowadził zajęcia „własne”: bezpłatną naukę pływania, szkolne ligi piłkarskie, turnieje szachowe i wiele innych zgodnie z działalnością statutową. Poza imprezami sportowo - rekreacyjnymi oferta skierowana była do stałych klientów korzystających z aerobiku i siłowni. Kontynuowana była współpraca z Uniwersytetem III Wieku. OSiR nie zrealizował wszystkich zaplanowanych zadań na 2020 rok z powodu ogłoszonej pandemii COVID – 19 i podjętych w związku z tym decyzjach o zamknięciu obiektów sportowych oraz zawieszeniu działań związanych ze sportem, rozrywką i rekreacją.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika w Piotrkowie Trybunalskim powstała w 1923 r. z inicjatywy ówczesnego ławnika Wydziału Szkolnictwa i Oświaty Pozaszkolnej – Adama Próchnika. Zaczątek księgozbioru stanowiły książki pozostałe po rosyjskich urzędnikach oraz przekazane do zbiorów Biblioteki przez Klub Cyklistów i Polskie Stowarzyszenie Oświatowe „Ognisko”.

W pierwszym roku działalności zbiory biblioteczne liczyły 3.300 tomów, a w 1939 r. księgozbiór osiągnął wielkość niemal 12.000 egzemplarzy. W bibliotece gromadzono literaturę naukową, popularnonaukową oraz literaturę piękną dla dorosłych. Brak było książek dla dzieci.

Na przełomie maja i czerwca 2019 r. księgozbiór z oddziałów dla dorosłych i dzieci został przeniesiony do nowo wybudowanej Mediateki 800-lecia, którą otworzono 14 czerwca 2019 r. W budynku znajduje się biblioteka z wolnym dostępem do księgozbiorów, aula konferencyjna, pracownia gier komputerowych, bawialnia dla dzieci, strefa gier planszowych, kawiarnia, a przede wszystkim nowoczesna część naukowo-techniczna.

14 listopada 2019 r. zostało w Mediatece 800-lecia otwarte Kino Studyjne PIKSEL.

Tabela 17. Liczba czytelników i wypożyczeni książek.

	Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Liczba czytelników	16 380 osób zarejestrowanych w wypożyczalniach	16 015 osób zarejestrowanych w wypożyczalniach	15 706 osób zarejestrowanych w wypożyczalniach	20 110 osób zarejestrowanych w wypożyczalniach	17 551 osób zarejestrowanych w wypożyczalniach
2.	Wypożyczenia książek	398 847 egzemplarzy	401 673 egzemplarzy	369 065 egzemplarzy	372 321 egzemplarzy	292 667 egzemplarzy
3.	Liczba odwiedzin w wypożyczalniach	145 741 osób	153 422 osób	152 987 osób	158 449 osób	127 327 osób
4.	Wypożyczenia zbiorów w czytelnich	76 054 egzemplarzy	71 639 egzemplarzy	53 928 egzemplarzy	41 693 egzemplarzy	20 589 egzemplarzy
5.	Liczba odwiedzin w czytelnich	46 769 osób	44 705 osób	41 361 osób	30 105 osób	7 079 osób

W roku 2020 działania skierowane do dzieci i młodzieży miały charakter cykliczny. Były to:

- Zajęcia wakacyjne i feryjne, które pozwalały zdobyć nową wiedzę i nawiązać kontakty z rówieśnikami.
- Zajęcia popołudniowe, podczas których dzieci oraz młodzież mieli możliwość skorzystania z gier planszowych oraz pomocy w odrabianiu lekcji.

- Lekcje biblioteczne skierowane do przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych oraz średnich.
- Zajęcia edukacyjne skierowane do uczniów szkół podstawowych oraz średnich.
- Konkursy czytelnicze i plastyczne, których celem było rozwijanie kultury czytelniczej oraz kształtowanie wyobraźni.
- Akcje czytelnicze promujące czytanie, np. Cała Polska Czyta Dzieciom, Noc Bibliotek czy Narodowe Czytanie.
- Imprezy plenerowe oraz spotkania autorskie skierowane do dzieci i młodzieży realizowane w ramach projektów MKiDN.

Działania skierowane do osób starszych również miały charakter cykliczny. Były to:

- Warsztaty tematyczne (np. plastyczne, rękodzielnicze), których celem było pobudzenie aktywności twórczej seniorów.
- Kurs komputerowy dla seniorów, którego celem była nauka obsługi komputera dla osób powyżej 60. roku życia.
- Dyskusyjny Klub Książki (DKK) organizowany dla osób, które lubią czytać i rozmawiać o lekturze.
- Spotkania autorskie i koncerty, w których udział umożliwia uczestnictwo w kulturze oraz stwarza warunkiem aktywnego działania w różnych aspektach życia kulturalnego.
- Spotkania z Babcią, Książką i Wyobraźnią, podczas których seniorzy oraz dzieci brali udział w spotkaniach tematycznych (np. Dzień Pluszowego Misia).
- Dowóz książek do osób niepełnosprawnych, będących trwale lub czasowo unieruchomionych.
- Od 2019 roku udostępniane są wydania książki z serii Wielkie Litery, które chronią wzrok i ułatwiają czytanie osobom słabowidzącym.
- Od 2019 roku działa Kino Studyjne PIKSEL, w którym odbywają się projekcje filmowe o różnorodnej tematyce.

Centrum Informacji Turystycznej w latach 2016-2020 miało zaplanowanych i przeprowadziło mnóstwo propozycji odnośnie ofert spędzania czasu wolnego w Piotrkowie Trybunalskim.

Zdecydowana większość propozycji CIT odbywa się na świeżym powietrzu tj. spacerzy, rajdy, gry miejskie czy większe imprezy plenerowe.

W 2019 r. zorganizowano 123 imprezy – imprezy plenerowe, rajdy turystyczne, zwiedzanie i spacerzy po mieście z przewodnikiem, zwiedzanie „pod dachem”, spotkania z historią regionu, gry miejskie, w których wzięły udział ok. 24.332 osoby, w tym:

- w imprezach plenerowych (18) wzięło udział ok. 18.975 osób,
- w spacerach (68) wzięło udział ok. 3.230 osób,
- w rajdach (8) wzięło udział ok. 1.010 osób,
- w grach miejskich (6) wzięło udział ok. 580 osób,
- w spotkaniach z historią regionu (11) wzięło udział ok. 167 osób,
- w zorganizowanych zwiedzaniach pod dachem (12) wzięło udział ok. 370 osób.

Rok 2020 ze względu na pandemię Sars Covid-19 oraz wprowadzane przez rząd RP obostrzenia, był zdecydowanie okrojony z zaplanowanych przedsięwzięć, które w dużej mierze uderzyły w dział turystyki, a co za tym idzie – została zaobserwowana mniejsza migracja turystów między regionami Polski i odwiedzającymi Piotrków Trybunalski. Mimo tego problemu CIT wyszedł z inicjatywą spotkań online czyli tzw. „wirtualnych spacerów po mieście”, co pozwoliło dostarczać i przekazywać informacje turystyczne dla zainteresowanych.

Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim znajduje się w okolicach Starego Miasta. Mieści się w budynku Zamku Królewskiego. Posiada zbiory w czterech podstawowych działach: archeologii, historii, etnografii i sztuki. Zbiory liczą około 17 tysięcy eksponatów. W ekspozycjach stałych prezentowane są zbiory mebli, obrazów, broni białej i palnej, materiały związane z historią miasta i zabytki archeologiczne pochodzące z badań własnych prowadzonych w regionie piotrkowskim. Muzeum prowadzi szeroką działalność kulturalno – edukacyjną, m.in.:

- wystawy stałe i czasowe,
- lekcje i warsztaty muzealne,
- koncerty,
- konferencje,
- prelekcje,
- projekcje filmowe,

Tabela 18. Liczba uczestników imprez organizowanych przez Muzeum.

Rok	Łączna liczba uczestników imprez organizowanych przez Muzeum
2016	16268
2017	19706
2018	10804
2019	14423
2020	6592

W roku 2020 nastąpił znaczny spadek osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalno – edukacyjnych organizowanych przez Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim. Powyższe związane było z ograniczeniem tego typu działalności w związku z wystąpieniem epidemii Covid - 19.

Sytuacja na rynku pracy.

Kluczowym elementem przeciwdziałania bezrobociu jest przywrócenie aktywności osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy oraz pozostających poza zatrudnieniem. Priorytetem stawianym przez **Powiatowy Urząd Pracy** w Piotrkowie Trybunalskim jest podjęcie działań i przedsięwzięć, które przyczynią się do nabywania umiejętności praktycznych i zdobycia doświadczenia zawodowego przez osoby szczególnie wymagające wsparcia. Najważniejsze grupy wymagające wsparcia to:

- Osoby młode, którym należy ułatwić wejście na rynek pracy, aby skrócić czas poszukiwania zatrudnienia;
- Osoby bierne zawodowo, którym należy pomóc poprzez dostosowanie ich cech kwalifikacyjno – zawodowych do szybko zmieniającego się zapotrzebowania na pracę;
- Osoby powyżej 50 roku życia, którym należy pomóc w powrocie na rynek pracy, poprzez zwiększenie zdolności do podjęcia i utrzymania zatrudnienia;
- Osoby zwalniane z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracownicy objęci zwolnieniami monitorowanymi.

Wśród form aktywizacji, z których mogą skorzystać klienci piotrkowskiego urzędu pracy, poza działaniami bezinwestycyjnymi, wyróżniamy staże, roboty publiczne, dotacje czyli jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne i szkolenia.

Tabela 19. Aktywizacja osób bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w poszczególnych formach w latach 2016-2020.

Lp.	Forma aktywizacji	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej	79	70	64	45	44
2.	Dofinansowanie zatrudnianie osób do 30 roku życia	82	99	77	68	98
3.	Staże	394	422	241	246	226
4.	Doposażenie, wyposażenie stanowisk pracy	33	65	39	38	28
5.	Roboty publiczne	68	64	46	45	37
6.	Prace interwencyjne	79	107	105	97	85
7.	Szkolenia	100	66	71	42	26
8.	Bony na zasiedlenie	33	35	52	44	28

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim

W latach 2016 - 2020 Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim objął również aktywizacją osoby niepełnosprawne. Na przestrzeni pięciu lat tą formą pomocy wsparto w sumie 997 osób z niepełnosprawnością.

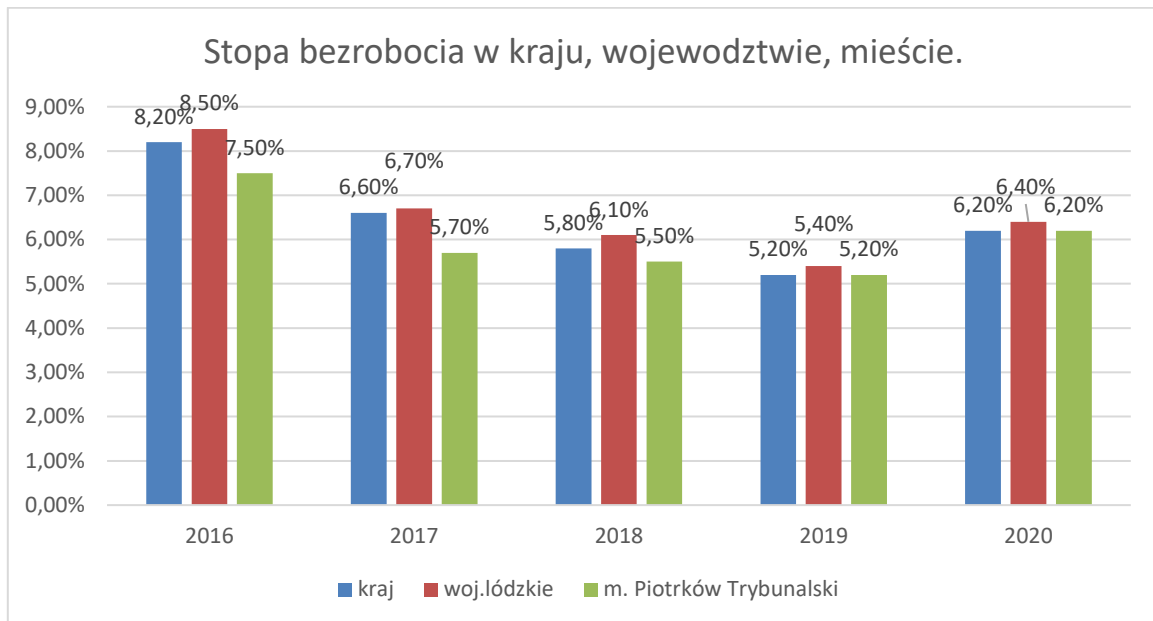
Tabela 20. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w poszczególnych formach w latach 2016-2020.

Lp.	Forma aktywizacji	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Podjęcie pracy niesubsydiowanej	201	195	167	131	101
2.	Zatrudnienie na miejscach refundowanych z FP i PFRON	31	18	20	23	10
3.	Podjęcie działalności gospodarczej	5	5	6	1	1
4.	Realizacja staży zawodowych	18	22	14	15	13

Malejąca liczba osób bezrobotnych, poszukujących pracy, aktywizowanych z udziałem środków publicznych, wynika ze spadku poziomu bezrobocia w analizowanym okresie. W roku 2020, z uwagi na pandemię COVID – 19, był rokiem szczególnym dla rynku pracy i charakteryzował się zdecydowanie mniejszą liczbą miejsc pracy.

Stopa bezrobocia na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w latach 2019-2020 była na tym samym poziomie, co stopa bezrobocia w kraju oraz niższa niż województwa łódzkiego. Układ danych na przestrzeni lat 2016 - 2020 obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w kraju, województwie, mieście w latach 2016-2020.

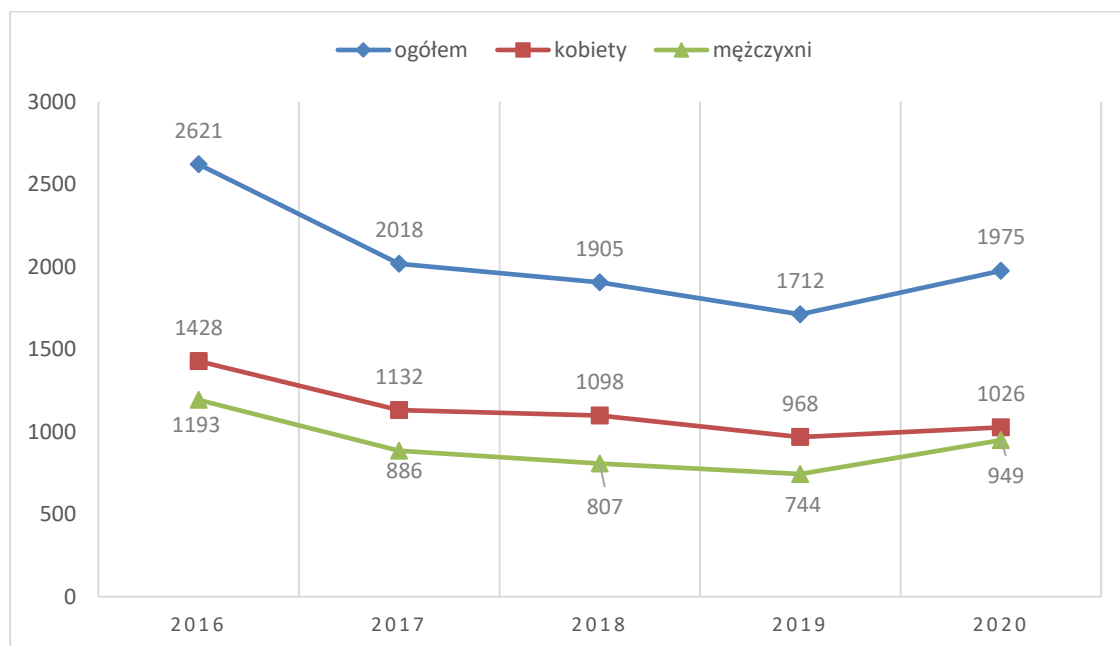
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, *Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów w latach 2016 – 2020 r.*)

Analizując powyższy wykres należy stwierdzić, iż na przestrzeni lat 2016 – 2019 obserwuje się tendencję spadkową bezrobocia, natomiast w roku 2020 ponownie pogorszyła się sytuacja na rynku pracy, co można wiązać z wystąpieniem pandemii Covid-19.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim, z terenu miasta Piotrków Trybunalski, na dzień 31 grudnia, kolejno w latach 2016 - 2020 kształtowała się na następującym poziomie: 2.621 osób, 2.018 osób, 1.905 osób, 1.712 osób, 1.975 osoby.

Liczbę bezrobotnych w mieście Piotrkowie Trybunalskim, w rozbiciu na poszczególne lata, ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Liczba bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w latach 2016 – 2020.

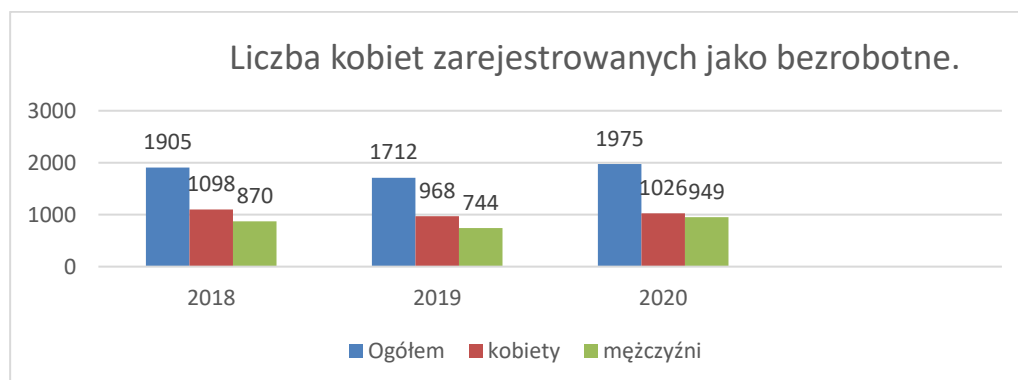

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim.

Prezentowane dane świadczą o systematycznym spadku bezrobocia na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego do 2019 r. oraz wzroście w 2020 r.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim, wśród grupy osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych latach, większą liczebnie grupę stanowią kobiety.

Wykres 3. Liczba kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne w latach 2018 - 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim.

Bardzo ważne dla oceny stopnia zagrożenia wykluczeniem społecznym jest struktura bezrobocia w zależności od wieku osób, ich wykształcenia, stażu pracy czy też czasu pozostawania bez pracy. Poniższe tabele określają liczebność tych grup bezrobotnych.

Tabela 21. Struktura bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg czasu pozostawania bez pracy - stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Bezrobotni zarejestrowani (stan na dzień)					
	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
do 1	205	89	160	74	156	73
1-3	339	175	323	160	344	156
3-6	292	165	285	158	259	121
6-12	362	201	278	157	394	190
12-24	273	179	299	164	388	213
pow. 24	434	289	367	255	434	273
Ogółem	1905	1098	1712	968	1975	1026

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

Tabela 22. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg wieku – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku.

Wiek	Bezrobotni zarejestrowani (stan na dzień)					
	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
18-24	169	122	167	121	176	116
25-34	517	361	439	311	475	309
35-44	475	287	437	252	531	293
45-54	360	196	340	176	433	207
55-59	261	132	209	108	223	101
60-64 lata	123	0	120	x	137	x
Ogółem	1905	1098	1712	968	1975	1026

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

Tabela 23. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg wykształcenia – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku

Wykształcenie	Bezrobotni zarejestrowani (stan na dzień)					
	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
wyższe	281	194	246	172	292	193
policealne i średnie zawodowe	403	239	372	220	437	247
średnie ogólnokształcące	257	182	257	169	294	186
zasadnicze zawodowe	352	143	311	126	359	120
gimnazjalne i poniżej	612	340	526	281	593	280
Ogółem	1905	1098	1712	968	1975	1026

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

Tabela 24. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stażu pracy – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku

Staż pracy ogółem	Bezrobotni zarejestrowani (stan na dzień)					
	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
do 1 roku	357	229	328	216	374	215
1-5	472	311	456	276	515	299
5-10	337	183	290	165	328	175
10-20	326	172	268	135	314	151
20-30	179	71	175	60	187	58
30 lat i więcej	74	23	62	21	98	26
bez stażu	160	109	133	95	159	102
Ogółem	1905	1098	1712	968	1975	1026

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

Z powyższych tabel wyraźnie wynika, iż:

1. Niekorzystną cechą struktury bezrobocia jest długi okres oczekiwania na pracę przez osobę bezrobotną od chwili zarejestrowania – w latach 2018 – 2020 bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy stanowili najliczniejszą grupę – średnio ok. 22%.

2. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych w latach 2018 - 2019 stanowią osoby młode w wieku 25 – 34 lata, natomiast w roku 2020 w wieku 35 - 44. Najmniej liczną grupę w tym okresie stanowili bezrobotni w wieku 60 i więcej lat.
3. Wg stanu na koniec grudnia 2018 - 2020 najwięcej bezrobotnych osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem wyższym oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.
4. W strukturze bezrobotnych, wg stażu pracy, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z udokumentowanym stażem zawodowym od 1 do 5 lat, najmniejszą natomiast osoby o bardzo długim stażu pracy wynoszącym 30 i więcej lat.

Tabela 25. Struktura bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim ze względu na wiek, z uwzględnieniem długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych (stan na koniec roku)- wybrane kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Rok	Ogółem	Do 25 r. ż.	Powyżej 50 r. ż	Długotrwale bezrobotne	Niepełnosprawni
2016	2621	278	796	1336	282
2017	2018	188	557	1030	208
2018	1905	169	568	1007	230
2019	1712	167	504	878	187
2020	1975	176	568	1029	195

W perspektywie średniookresowej, w celu przeciwdziałania problemom społecznym, należy planować m.in. działania nakierowane na skuteczną edukację, świadczenie pracy, rozwój przedsiębiorczości, stałe doskonalenie kompetencji i kwalifikacji.

Niezależnie od powyższego, ograniczenie bierności zawodowej oraz bezrobocia są warunkami niezbędnymi dla poprawy jakości życia, które można osiągnąć poprzez:

- aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych, w szczególności wykorzystując dostępne usługi i instrumenty rynku pracy;
- promocję zatrudnienia pracowników po 50 roku życia;

- zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet, w tym m.in. przez stosowanie elastycznych rozwiązań w zakresie czasu pracy oraz telepracy;
- aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych;
- dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. poprzez rozwinięcie systemu praktyk zawodowych i staży, w celu niwelowania bezrobocia wśród ludzi młodych, absolwentów wszystkich typów szkół;
- rozwój przedsiębiorczości, poprzez skierowanie znaczącego strumienia środków publicznych na wspieranie samozatrudnienia.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie Trybunalskim jest placówką funkcjonującą w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi wyspecjalizowaną w zakresie nowoczesnych usług poradnictwa zawodowego. Działalność Centrum ukierunkowana jest na wszystkie osoby potrzebujące pomocy związanej z planowaniem kariery oraz szeroko rozumianą tematyką rynku pracy, a więc zarówno osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby pracujące zainteresowane zmianą zawodu czy miejsca pracy, młodych ludzi stojących dopiero przed wyborem ścieżki rozwoju zawodowego oraz wkraczających już na rynek pracy, jak również pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem pracowników o określonych predyspozycjach psychofizycznych czy oczekujących pomocy w selekcji zawodowej kandydatów na pracowników, a także wspierania rozwoju kompetencji zawodowych kadry.

Informacja zawodowa jest formą pomocy klientom Centrum, która ma umożliwić podjęcie trafnej decyzji zawodowej, gdyż bez rzetelnej i wiarygodnej informacji trudno jest podjąć świadomą i przemyślaną dobrze decyzję, która wpłynie na przyszłość zawodową, satysfakcję oraz możliwość najlepszego realizowania potencjału zawodowego klienta. Informacja zawodowa w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie Trybunalskim świadczona jest w formie indywidualnej oraz grupowej.

Dane dotyczące liczby klientów, którzy skorzystali z tej usługi obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 26. Ilość udzielonych informacji zawodowych.

W latach:	Informacja zawodowa ogółem:	Indywidualna informacja zawodowa:	Grupowa informacja zawodowa:	
		(liczba osób)	(liczba osób)	(liczba grup)
2016	4652	3595	1057	38
2017	3671	2387	1284	54
2018	4475	2990	1485	68
2019	4994	3236	1758	82
2020	4045	3721	324	13
Suma:	21837	15929	5908	255

W latach 2016 - 2020 z indywidualnej informacji zawodowej skorzystało łącznie 15929 klientów, nie tylko osoby bezrobotne i poszukujące pracy, które spotykają niepowodzenia w procesie poszukiwania zatrudnienia, ale również osoby niezarejestrowane w urzędzie pracy, aktualnie pracujące, zagrożone utratą pracy, powracające z zagranicy oraz osoby uczące się i planujące wejście na rynek pracy. Indywidualna pomoc w zakresie uzyskania informacji zawodowej dotyczyła przede wszystkim informacji o lokalnym rynku pracy oraz o metodach i sposobach poszukiwania pracy w kraju i za granicą (w tym poprzez sieć EURES). Doradcy zawodowi i pośrednik pracy udzielali również informacji oraz pomocy związanej z redagowaniem dokumentacji aplikacyjnej na różne stanowiska pracy. Klienci poszukiwali też informacji na temat form kształcenia ustawicznego, możliwości uzyskania dofinansowania różnych form aktywizacji zawodowej z Funduszu Pracy i środków Europejskiego Funduszu Społecznego czy prowadzenia działalności gospodarczej.

Informacja zawodowa przekazywana była również w trakcie grupowych spotkań informacyjnych. W latach 2016-2020 pracownicy piotrkowskiego Oddziału CliPKZ zorganizowali **255** spotkań, w których łącznie uczestniczyło **5908** osób. Tematyka spotkań dotyczyła między innymi:

- promocji przedsiębiorczości oraz rozwoju rynku pracy;
- aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- wejścia na rynek pracy, zapoznania z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy i edukacji
- planowania ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej, odkrywania własnych talentów i wyznaczania celów edukacyjnych i zawodowych.

Klientami CliPKZ w Piotrkowie Trybunalskim, którzy potrzebowali wiedzy zawodoznawczej, były osoby młode – uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Do nich adresowana była oferta spotkań informacyjnych, w trakcie których mieli oni możliwość zapoznać się z aktualną ofertą edukacyjną oraz sytuacją na lokalnym i ogólnopolskim rynku pracy. Zajęcia miały za zadanie ułatwić uczniom sprecyzowanie własnych zainteresowań, określić szczególne umiejętności i zdolności, zachęcić do dalszej nauki.

Biorąc pod uwagę oczekiwania klientów oraz zmieniające się realia rynku pracy, doradcy zawodowi na bieżąco uzupełniali i aktualizowali zbiory informacji zawodowej zawierające różnorodne informacje ze świata pracy i edukacji, które udostępniane są zainteresowanym zarówno w siedzibie Centrum (przewodniki o zawodach, katalogi placówek edukacyjnych, poradniki i opracowania przygotowane przez pracowników CliPKZ), jak i na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi: wuplodz.praca.gov.pl (informatory, ulotki o zawodach).

Poradnictwo zawodowe

Działania CliPKZ w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie wyspecjalizowanych usług doradczych ukierunkowane były na prowadzenie porad indywidualnych oraz porad grupowych (szkoleń, warsztatów, zajęć aktywizacyjnych) z wykorzystaniem takich metod jak: Kurs Inspiracji Gotowość do zmian, Spadochron, Szukam pracy, Bilans kompetencji). Dane dotyczące liczby klientów, którzy skorzystali z tej formy wsparcia obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 27. Ilość udzielonego poradnictwa zawodowego.

w latach:	Poradnictwo zawodowe ogółem:	Poradnictwo indywidualne:		Poradnictwo grupowe:	
		(liczba osób)	(liczba wizyt)	(liczba osób)	(liczba grup)
2016	461	271	300	190	20
2017	412	232	261	180	19
2018	482	246	308	236	24
2019	641	348	394	293	31
2020	253	138	219	115	13
Suma:	2249	1235	1482	1014	107

W latach 2016 - 2020 z poradnictwa zawodowego skorzystało łącznie **2249** osób, w tym: **1235** osób w ramach indywidualnej pomocy doradczej oraz **1014** osób w ramach poradnictwa grupowego.

W ramach poradnictwa indywidualnego doradcy zawodowi przeprowadzili **1482** spotkań doradczych z osobami bezrobotnymi, poszukującymi pracy, jak i niezarejestrowanymi w PUP oraz młodzieżą szkolną. Klienci Centrum zainteresowani byli głównie aspektami przystosowania zawodowego do wymogów aktualnego rynku pracy. Inne problemy osób zgłaszających się do doradcy zawodowego wynikały z deficytów w obszarze umiejętności poszukiwania pracy. Zakres udzielonych porad dotyczył pomocy w osiągnięciu znajomości samego siebie, oceny własnych zainteresowań, zdolności, możliwości i szeroko pojętych kompetencji zawodowych warunkujących przydatność do określonego zawodu czy środowiska pracy. Doradcy zawodowi pomagali swoim klientom w rozważaniu wewnętrznych i zewnętrznych czynników psychologicznych, fizycznych czy ekonomicznych, mogących mieć wpływ na przyszłość osób radzących się. Klientami CliPKZ były również osoby długotrwale pozostające bez pracy, którzy mieli szczególne trudności w odnalezieniu się na rynku pracy, szczególnie wynikającymi z niskich kwalifikacji oraz sytuacji rodzinnej (np. matki wychowujące małe dzieci).

Doradcy zawodowi w pracy z klientem wykorzystywali różne techniki wspomagające proces doradczy, w tym rozmaite narzędzia testowe służące ocenie predyspozycji zawodowych, kompetencji społecznych, menedżerskich oraz motywacji i motorów działania osób radzących się. Osoby objęte testami uznawali je za bardzo

przydatne w lepszym poznaniu siebie i swoich możliwości pod kątem planowania kariery zawodowej. W omawianym okresie testami objętych zostały **192** osoby.

Celem poradnictwa grupowego było inicjowanie aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy poprzez udział w zajęciach warsztatowych. W latach 2016 - 2020 w piotrkowskim CliPKZ roku zorganizowano **107** edycji zajęć warsztatowych, w których uczestniczyło **1014** osób. Liczną grupę uczestników zajęć grupowych prowadzonych przez Oddział stanowiły osoby długotrwale bezrobotne będące jednocześnie klientami piotrkowskiego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – pracownicy socjalni MOPR ściśle współpracowali z piotrkowskim CliPKZ w zakresie aktywizacji zawodowej klientów ośrodka. Zajęcia warsztatowe (jedno- lub kilkudniowe) prowadzone były także na podstawie opracowanych przez doradców zawodowych autorskich scenariuszy i dotyczyły poniższych tematów:

- problematyka związana z świadomym i aktywnym poruszaniem się na rynku pracy: kształtowanie umiejętności poszukiwania pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej itp.;
- rozwijanie kompetencji miękkich, m.in. komunikacji interpersonalnej i autoprezentacji, umiejętności radzenia sobie ze stresem, kreatywnego rozwiązywania problemów, pracy zespołowej a także kompetencji przedsiębiorczych;
- wytyczanie celów zawodowych - budowanie planu zawodowego;
- rozbudzanie motywacji i pozytywnego podejścia do zawodowych wyzwań;
- odkrywanie własnego potencjału zawodowego, tworzenie bilansu kompetencji zawodowych.

Ważniejsze działania realizowane przez Centrum na rzecz rozwoju rynku pracy w regionie.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie Trybunalskim inicjowało rozmaite działania o charakterze aktywizacyjnym i informacyjno-promocyjnym, w które starało się włączać lokalnych partnerów, jak również uczestniczyło w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje na rzecz promocji zatrudnienia i poprawy sytuacji zawodowej mieszkańców miasta Piotrkowa i powiatu piotrkowskiego. W latach 2016 - 2020 zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. **Seminarium ABC Biznesu** poświęcone finansowo-prawnym aspektom planowania, założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej - w latach 2016-2019 zrealizowano 4 edycje 3 - dniowego przedsięwzięcia adresowanego do wszystkich osób planujących uruchomienie własnej działalności gospodarczej, z udziałem między innymi ekspertów z ZUS, US, PUP, PIP, KRUS, Sanepid, innych instytucji i organizacji pozarządowych. W seminarium każdorazowo uczestniczyło od 70 do 100 przyszłych przedsiębiorców. Spotkania były także okazją do promocji ekonomii społecznej.
2. **Piotrkowskie Targi Pracy i Edukacji – edycja XVII** (w 2016 r.) oraz **XVIII** (w 2017 r.). W Targach, które odbyły się w Hali Sportowej przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Piotrkowie Trybunalskim, w charakterze wystawców udział wzięły firmy o rozmaitych typach działalności z propozycjami ofert pracy, w tym: służby mundurowe, instytucje rynku pracy, instytucje wspierające lokalną przedsiębiorczość, edukacyjne, szkoleniowe, uczelnie wyższe działające w województwie i poza nim. Odwiedzającymi byli mieszkańcy Piotrkowa i okolic: osoby poszukujące pracy, planujące zmiany w życiu zawodowym, jak również młodzież ostatnich klas szkół zainteresowana ofertą edukacyjną w regionie. Ponadto udział w Targach Pracy organizowanych rokrocznie przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Piotrkowie Trybunalskim oraz Powiatowe Urzędy Pracy w Piotrkowie Tryb., Bełchatowie, Opocznie i Tomaszowie Mazowieckim.
3. Wspieranie działań promocyjnych realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Piotrkowie Trybunalskim oraz Piotrkowskie Stowarzyszenie Rozwoju, Promocji i Integracji Europejskiej „EURO-CENTRUM” w ramach organizowanych co roku **Dni Otwartych Funduszy Europejskich** – prezentacja dobrych praktyk w ramach EFS, w tym Programów POWER i RPO
4. Działania organizowane na rzecz szkół podstawowych i ponadpodstawowych działających na terenie miasta i powiatu piotrkowskiego w ramach **Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery**, którego celem nadrzędnym jest propagowanie świadomego wyboru ścieżki kariery i promocja całonocnego poradnictwa zawodowego w Polsce, oraz **Światowego Tygodnia**

- Przedsiębiorczości**, mającego na celu budowanie kompetencji przedsiębiorczych wśród Polaków. Piotrkowskie CliPKZ uczestniczy we wspomnianych przedsięwzięciach od wielu lat, rokrocznie włączając do akcji coraz większą liczbę placówek edukacyjnych i ich uczniów, prowadząc w tym czasie wykłady, warsztaty tematyczne, prelekcje podczas konferencji, spotkania w szkołach i uczelni.
5. Wspieranie piotrkowskich pracodawców poprzez realizowanie działań doradczych wpływających na rozwój kompetencji zawodowych ich pracowników – organizacja zajęć warsztatowych i spotkań informacyjnych dla pracowników powiatowych urzędów pracy największych zakładów i instytucji (w tym także zajęcia grupowe dla pracowników socjalnych piotrkowskiego MOPR poświęcone komunikacji interpersonalnej i asertywności w XI 2019 roku). Ponadto realizowano spotkania promocyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej dotyczące prezentacji projektów ze środków EFS, w tym w latach 2017-2020 spotkania promujące utworzenie między innymi Centrum Usług Środowiskowych na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego i innych projektów społecznych dla których instytucją finansującą jest Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

Wsparcie osób i rodzin

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w 2019 r funkcjonowało 35 jednostek oświatowych prowadzonych przez samorząd, w tym 13 przedszkoli samorządowych, 9 szkół ponadpodstawowych, 4 samodzielne licea ogólnokształcące, 6 zespołów szkół ponadpodstawowych, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, Centrum Kształcenia Zawodowego, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy i Bursa Szkolna, będąca w strukturach Zespołu Szkół Ponadpodstawowych i Placówek Opiekuńczo Wychowawczych nr 3.

Ponadto funkcjonowało w mieście łącznie 67 szkół i placówek niepublicznych.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę uczniów uczęszczających do szkół w latach 2016 - 2020.

Tabela 28. Liczba uczniów uczęszczających do szkół.

Szkoła	2016	2017	2018	2019	2020
SP Nr 2	176	489	688	775	852
SP Nr 3	542	608	79	663	639
SP Nr 5	356	415	457	464	438
SP Nr 8	248	286	306	292	279
SP Nr 10	232	277	351	361	381
SP Nr 11	375	409	440	412	386
SP Nr 12	1021	969	1053	988	937
SP Nr 13	451	497	534	477	449
SP Nr 16	612	703	751	702	680
Gimnazjum Nr 1	363	225	110	-	-
Gimnazjum Nr 2	201	131	65	-	-
Gimnazjum Nr 3	298	200	90	-	-
Gimnazjum Nr 4	433	296	144	-	-
Gimnazjum N r 5	641	435	214	-	-
I LO	609	600	589	664	637
II LO	484	454	461	562	560
III LO	594	580	520	592	544
IV LO	162	208	197	370	421
ZSP Nr 1	751	788	884	1270	1348
ZSP Nr 2	493	414	439	625	654
ZSP Nr 3	437	356	348	456	470
ZSP Nr 4	459	412	376	507	486
ZSP Nr 5	506	520	542	614	599
ZSP Nr 6	318	306	289	299	270
SOSW	144	143	139	135	129
Łącznie	10906	10721	10666	11228	11159

Według informacji uzyskanych z Referatu Edukacji Urzędu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego do najczęstszych problemów społecznych występujących na terenie piotrkowskich szkół należą:

- uzależnienia: nikotynizm, alkoholizm, narkomania, urządzenia elektroniczne, internet, gry komputerowe,
- niezaradność życiowa i zaniedbywanie wychowawcze rodziców,
- przemoc w rodzinie,

a także:

- używanie wulgaryzmów przez niektórych uczniów,
- wagary czyli problem z realizacją obowiązku szkolnego,
- ubóstwo, problemy ekonomiczne, bezrobocie,
- depresja, samookaleczenia, próby samobójcze – jako sygnał nieradzenia sobie ze stresem, problemami, które przytłaczają młodzież.

Szkoły realizowały różne programy profilaktyczne, w których zaplanowane były działania mające na celu przeciwdziałanie i niwelowanie w/w negatywnych zjawisk i problemów społecznych. Działania te realizowane były przez wychowawców, nauczycieli i pedagogów szkolnych we współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkół oraz instytucjami powołanymi do pomocy osobom wymagającym tej pomocy. W ramach godzin z wychowawcą odbywały się pogadanki dotyczące agresji, reagowania na zachowania agresywne, rozwiązywania konfliktów i problemów klasowych, zagrożeń życia rodzinnego. Ponadto podejmowane były działania dotyczące uzależnień poprzez prowadzenie na terenie szkoły akcji informacyjnych, konkursów i pogadanek. Organizowane były spotkania z przedstawicielami KMP zarówno dla uczniów i rodziców dotyczące odpowiedzialności karnej młodzieży, niewłaściwej realizacji obowiązku szkolnego, portali społecznościowych, cyberprzestępczości, a także z pracownikami Pomarańczowej Linii dotyczące uzależnień.

Uczniom i rodzicom udostępniane były informacje dotyczące instytucji udzielających pomocy w sytuacjach trudnych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą. Szkoły znają procedurę „Niebiskiej Karty” i wdrażały ją w razie potrzeby.

Szkoły zapraszały specjalistów, by uwrażliwić, wspierać i uświadamiać rodziców, jak bezcenne w procesie wychowawczym są dobre relacje z własnym dzieckiem, stawianie granic i konsekwentne egzekwowanie ustalonych zasad.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Dmowskiego 47 to publiczna placówka oświatowa udzielająca bezpłatnej pomocy psychologiczno pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz ich rodzinom, opiekunom prawnym oraz nauczycielom. Poradnia zatrudnia psychologów, pedagogów i logopedów.

Jej podstawowym zadaniem jest:

- wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej,
- profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka,
- terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny i szkoły.

Poradnia wydaje opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci niewidomych i słabowidzących, dzieci niesłyszących i słabo słyszących oraz dzieci z autyzmem zamieszkałych na terenie powiatów: piotrkowskiego, grodzkiego piotrkowskiego, radomszczańskiego, bełchatowskiego i tomaszowskiego.

Według informacji uzyskanych z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej na przestrzeni lat 2017 – 2020 przeprowadzono 122 spotkania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, które w szczególności skierowane były do dzieci i młodzieży. W spotkaniach wzięło udział w:

- 2017 r. - 1107 osób,
- 2018 r. – 919 osób,
- 2019 r. – 1459 osób,
- 2020 r. - 289 osób.

Ponadto na przestrzeni lat: 2017 – 2020 odbyły się spotkania mające na celu wspieranie rodzin w kryzysie poprzez zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.

Liczbę udzielonych porad specjalistycznych oraz liczbę osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 29. Liczba udzielonych porad specjalistycznych.

Rok	2017	2018	2019	2020
Terapia rodzin	88	102	brak danych	89
Konsultacje, porady	139	242	brak danych	160
Pogadanki	6	11	14	2

Tabela 30. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Rok	2017	2018	2019	2020
Terapia rodzin	131	68	230	44
Konsultacje, porady	184	296	brak danych	233
Pogadanki	brak danych	207	51	89

Dom Dziecka, ul. Wysoka 24/26

Dom Dziecka jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego realizującą zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej. Dom Dziecka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców, w szczególności:

- zaspokajają niezbędne potrzeby dziecka, w tym emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewnia dziecku korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- przygotowuje dziecko do samodzielnego i odpowiedzialnego życia oraz pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki.

W ramach interwencji zadaniem Domu Dziecka jest doraźna opieka nad dziećmi w czasie trwania sytuacji kryzysowych wymagających natychmiastowego zapewnienia

dzieciom opieki. Dom Dziecka posiada 30 miejsc statutowych. Placówka swoją opieką obejmuje dzieci od wieku noworodkowego do wieku wczesnoszkolnego, nie dłużej jednak niż do 10-go roku życia. W roku 2020 w placówce przebywało 39 dzieci. Do dnia 31.12.2020 r. przyjęto 4 dzieci, opuściło placówkę 8 dzieci, w tym:

- do rodzin biologicznych 2 dzieci;
- do rodzin adopcyjnych 3 dzieci;
- do zakładu opiekuńczo – leczniczego 1 dziecko;
- do innej placówki 2 dzieci.

Na dzień 31.12.2020 r. Dom miał w ewidencji 31 dzieci.

Do Domu Dziecka trafiały dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w zdecydowanej większości nadużywających alkohol, gdzie występowała przemoc domowa, ubóstwo, niezaradność życiowa i opiekuńczo - wychowawcza, a także zaburzenia psychiczne. Z chwilą przyjęcia dziecka do placówki, po rozpoznaniu sytuacji rodzinnej i potrzeb dzieci, rodzice zobowiązani byli do podjęcia określonych działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Formy pomocy realizowane w placówce w 2020 r.:

- wysłuchanie, wsparcie, pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego,
- poradnictwo w zakresie kształtowania właściwych postaw wychowawczych, poprawy relacji między członkami rodziny, wzmacnianie więzi z dzieckiem,
- praca indywidualna z osobami uzależnionymi od alkoholu; udzielanie informacji dotyczących: konsekwencji nadużywania alkoholu, ośrodków leczenia uzależnienia od alkoholu, ustalenie terminów podjęcia terapii, motywacji do podjęcia terapii,
- aktywizacja zawodowa: przekazywanie informacji dotyczących aktualnych ofert pracy, ofert szkoleniowych, kierowania do urzędów pracy celem zarejestrowania się, jako osoba bezrobotna, pomoc w napisaniu życiorysu, listu motywacyjnego,
- rozmowy indywidualne; w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, utrzymywania czystości w domu, przeprowadzenia remontu, dbania o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny,
- indywidualna praca z dzieckiem (zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia terapeutyczne tj. logopedyczne, grafomotoryczne),

- praca z rodzinami (pedagogizacja, udzielanie wskazówek i porad dotyczących właściwej opieki, wychowania, rozwoju, odpowiedniego żywienia dzieci).

W zakresie wykonywanych zadań placówka współpracowała z następującymi instytucjami:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim,
- gminnymi ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie spoza terenu naszego miasta,
- Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich,
- Opiniodawczym Zespołem Sądowych Specjalistów,
- Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym w Łodzi, Filią w Piotrkowie Trybunalskim,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Policją,
- Służbą Zdrowia,
- poradniami dla osób z problemami alkoholowymi,
- poradnią psychologiczno - pedagogiczną,
- szkołami podstawowymi, przedszkolami, Centrum Edukacyjno – Rehabilitacyjnym „Szansa”,
- innymi organizatorami pieczy zastępczej.

Dom Dziecka pełniąc funkcję socjalizacyjną zapewniał wszystkim dzieciom całodobową opiekę i wychowanie zaspokajając potrzeby życiowe zgodnie z ustalonymi standardami usług opiekuńczych, wychowawczych, a także zapewniał kształcenie i wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych.

Wychowankowie Domu Dziecka byli uczniami:

- TEB Edukacja – technikum fryzjerskie (1 osoba - kl. II),
- LO w MOW Rusinów Konecki (1 osoba - kl. I),
- Szkoły Podstawowej nr 3 (3 osoby- kl. VII, 1- kl. VI, 1- kl. IV, 2- kl. III, 2-kl I),
- Szkoły Podstawowej nr 5 (1- kl. III),
- Specjalnej Szkoły Podstawowej nr 17 (1- kl. VI),

- Przedszkola Samorządowego nr 24 (2 dzieci),
- Niepublicznego Przedszkola dla Dzieci Niepełnosprawnych „Słoneczko”. (1 dziecko).

Ponadto dzieci miały zapewnioną opiekę medyczną.

Ogółem w 2020 r. wykonano 167 konsultacji medycznych, 22 badania specjalistyczne oraz 21 badań analitycznych. W 2020 r. hospitalizowanych było 4 dzieci.

Dom Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim w 2020 r. organizował dla wszystkich swoich podopiecznych różnorodne formy spędzania czasu wolnego. Były one jednak znacznie ograniczone ze względu na sytuację epidemiczną w kraju. Odbyły się:

- Wyjazd dzieci na zimowiska zorganizowane przez Almatu - 8 dzieci,
- Wyjazd pięciodniowy do Stanicy Harcerskiej Trzy Morgi -10 dzieci,
- Treningi piłki nożnej w klubie Polonia - 2 dzieci,
- Nauka pływania – 10 dzieci,
- Zajęcia akrobatyki – 4 dzieci.

Na terenie placówki odbywały się gry i zabawy sportowe:

- zabawy na placu zabaw,
- zabawy w basenach,
- jazda na rowerach, hulajnogach, rolkach,
- grillowanie w ogrodzie.

Dzieci w wieku poniemowlęcym – do 2 roku życia, miały zapewnione częste przebywanie na świeżym powietrzu, na placu zabaw oraz spacer w najbliższej okolicy.

Dom Dziecka w swojej działalności spotykał się z problemami sieroctwa społecznego, którego przyczyną jest szeroko pojęta dysfunkcja środowisk rodzinnych. Z informacji uzyskanych z Domu Dziecka wynika, iż głównymi problemami występującymi w środowiskach rodzinnych podopiecznych były:

- alkoholizm – jako najbardziej dominujące zjawisko. Powodował on w skrajnych przypadkach całkowitą dezorganizację życia rodzinnego, generując przemoc w rodzinie, awantury domowe i zaniechanie podstawowych obowiązków rodzicielskich wobec dzieci,

- przemoc w rodzinie - jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne.
- niezaradność życiowa - brak predyspozycji osobowych i umiejętności społecznych powodowała nieumiejętne zaspokajanie potrzeb rodziny i wycofanie się na margines życia społecznego. Ze wskazanym powyżej problemem wiązał się genetycznie uwarunkowany niski poziom intelektualny oraz choroby przewlekłe, w tym choroby psychiczne. Osoby dotknięte tym problemem niejednokrotnie nie chciały lub nie potrafiły skorzystać z pomocy oferowanej przez instytucje i służby.

Pogotowie Opiekuńcze, ul. Wojska Polskiego 75 to koedukacyjna, wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza, która prowadzi swą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego. Placówka dysponuje 30 miejscami w budynku przy ul. Wojska Polskiego 75 oraz 7 miejscami w mieszkaniu usamodzielnienia w Al. 3 Maja 9. Pogotowie sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od 10 lat. Możliwy jest również pobyt dzieci od 3 roku życia, jeżeli zostały one skierowane ze starszym rodzeństwem.

Jako placówka wielofunkcyjna Pogotowie pełniło następujące funkcje:

- **interwencyjną** - zapewniało dziecku natychmiastowe przyjęcie w sytuacji kryzysowej oraz opiekę całodobową, której celem było opracowanie diagnozy psychologiczno-pedagogicznej oraz diagnozy jego sytuacji rodzinnej, stanu zdrowia, z uwzględnieniem wskazań wychowawczych i edukacyjnych (pobyt w tej formie opieki trwa do czasu powrotu do rodziny naturalnej, zastępczej lub umieszczenia w socjalizacji);
- **socjalizacyjną** – zapewniało dziecku całkowitą opiekę i wychowanie oraz zaspakajanie jego indywidualnych potrzeb bytowych, rozwojowych, w tym emocjonalnych, społecznych i religijnych (pobyt w tej formie opieki trwa do czasu osiągnięcia przez wychowanka pełnoletniości i usamodzielnienia się);
- **konsultacyjno – wspierającą** - zapewniało dzieciom i rodzicom wsparcie i poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne oraz dostęp do innych specjalistów, a także informacji o instytucjach zajmujących się statutowo pomocą dziecku

i rodzinie; w ramach tej funkcji dodatkowo w Pogotowiu działa Punkt Konsultacyjny „Pomarańczowa Linia”.

Ilość podopiecznych objętych całodobową opieką w okresie od 2016 r. do 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Ilość podopiecznych objętych całodobową opieką.

Rok	Liczba podopiecznych
2016	56
2017	42
2018	40
2019	35
2020	39

Działalność opiekuńczo - wychowawcza prowadzona była w trzech koedukacyjnych, różnowiekowych grupach wychowawczych i jednej grupie dziewcząt w mieszkaniu usamodzielnienia. Równolegle z pracą grupową, realizowano indywidualne plany pracy z dzieckiem i rodziną opracowane i modyfikowane dla każdego wychowanka przebywającego w placówce. W ramach działalności podstawowej zaspokajano życiowe potrzeby podopiecznych takie jak wyżywienie, zaopatrzenie w odzież i obuwie, leki, podręczniki i przybory szkolne, środki higieny i artykuły chemiczne. Wychowankom zapewniono również realizację obowiązku nauki, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia edukacyjno – profilaktyczne, zajęcia opiekuńcze, zajęcia wychowawcze, zorganizowane formy wypoczynku wakacyjnego, podstawową opiekę lekarską i specjalistyczną.

Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek” jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego dla dzieci działającą na podstawie Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminę/miasto obowiązek prowadzenia tego typu placówek.

Oferuje pomoc w formie: terapii pedagogicznej, socjoterapii, pomocy logopedycznej, terapii psychologicznej, pomocy dydaktycznej, pracy socjalnej z rodziną, konsultacji

pedagogicznych i psychologicznych dla rodzin, dożywiania i pomocy żywnościowej, wsparcia rzeczowego dla dzieci.

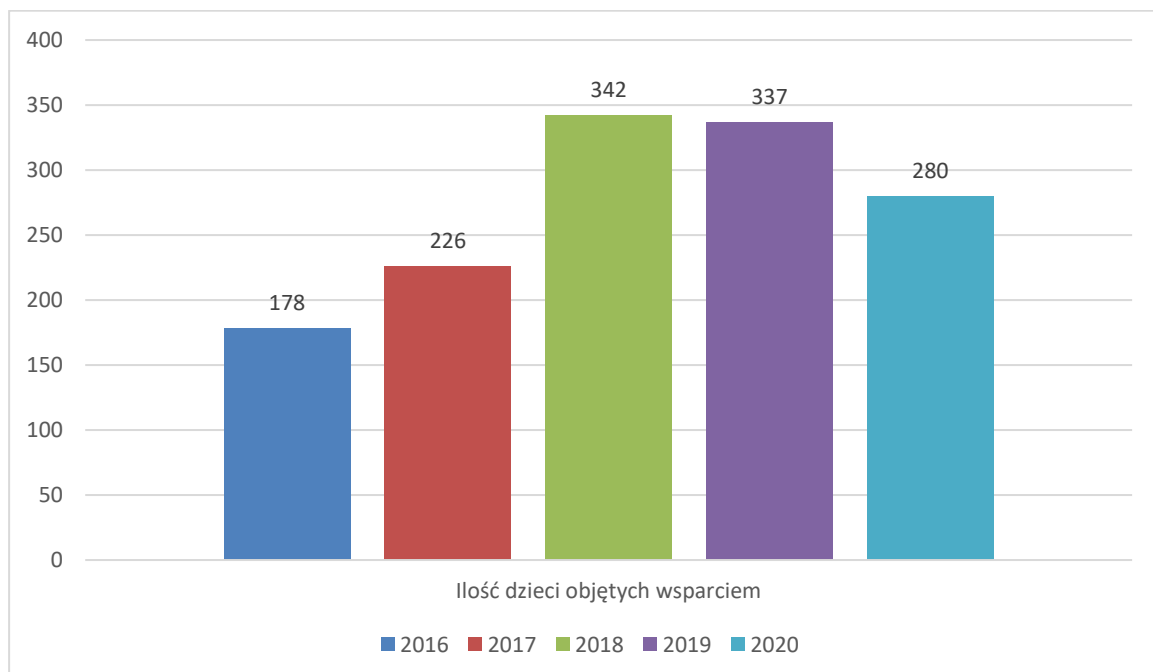
Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek” funkcjonuje w pięciu lokalach, tj. „Bartek” ul. Norwida 4 oraz cztery oddziały: „Promyk” ul. Wojska Polskiego 54, „Tęcza” ul. Pawlikowskiego 1, „Wierzeje” ul. Wrzosowa 8, „Piątka” ul. Al. 3 Maja 23.

Organizowano pracę opiekuńczo - wychowawczą, zajęcia socjoterapeutyczne ze stałymi grupami wychowanków, udzielano pomocy dydaktycznej, pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej. Prowadzono pracę socjalną z rodziną, dożywianie dla dzieci oraz udzielano dzieciom pomocy rzeczowej. W/w oferta skierowana była do dzieci we wszystkich oddziałach. Z pomocy psychologicznej mogły również skorzystać rodziny podopiecznych.

Objęto opieką wychowawczą dzieci z rodzin „problemowych” i dysfunkcyjnych, klientów ośrodka pomocy społecznej, dzieci z rodzin objętych nadzorem kuratorów sądowych, dzieci sprawiających problemy wychowawcze i z niepowodzeniami szkolnymi, wymagające specjalistycznego wsparcia.

Zapewniono opiekę dzieciom w wieku 5 – 16 lat, ale z przeważającą liczbą wychowanków w wieku 7 – 13. Rodziny podopiecznych w większości były klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Wykres 4. Ilość dzieci korzystających z wsparcia Środowiskowych Świetlic Socjoterapeutycznych.

Dotychczasowe działania placówki:

- rozszerzanie oferty dla dzieci, podnoszenie standardu opieki i wsparcia (realizacja programów autorskich terapeutyczno-wychowawczych i profilaktycznych, pozyskiwanie dotacji);
- pozyskiwanie specjalistów: pedagog, logopeda, pracownik socjalny, psychoterapeuta;
- prowadzenie stałego dożywiania (2 posiłki dziennie, pozyskiwanie grantów i darczyńców);
- rozszerzanie opieki wakacyjnej, organizacja wypoczynku (zwiększanie liczby uczestników we współpracy z innymi placówkami wsparcia dziennego i nie tylko);
- wzbogacenie i rozszerzenie form pracy z rodziną dziecka;
- rozszerzanie współpracy z instytucjami i służbami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- wyrobienie zdrowych nawyków żywieniowych

Placówka na terenie Miasta zauważa następujące problemy społeczne:

- zagrożenie ubóstwem dzieci i rodzin;
- bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- niedożywienie dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym;
- pogorszenie się warunków funkcjonowania rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci oraz rodzin samotnych rodziców);
- często dzieci nie mają zaspokojonych potrzeb szkolnych;
- niski standard mieszkań (brak własnego łóżka dla dziecka, miejsca do odrabiania lekcji itp.);
- nasilanie się niepowodzeń szkolnych (depresja, samookaleczenia, niechęć do szkoły, problemy psychiczne);
- niezaradność życiową rodziców i zaniedbywania wychowawcze rodziców;
- uzależnienia;
- brak wystarczającej oferty spędzania czasu wolnego.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby dzieci sprawiających problemy wychowawcze, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z problemami psychicznymi, zaburzeniami emocjonalnymi, bezradność rodziców i szkoły wobec zaburzeń zachowania u dzieci. Istotnym problemem jest również nadużywanie alkoholu przez rodziców wychowujących małe dzieci.

Placówki wsparcia dziennego.

W celu wsparcia rodziny, dzieci obejmowane były opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówki prowadziły zajęcia opiekuńczo - wychowawcze w ramach małych grup dobranych pod względem wieku i rozwoju. Dzieci korzystały z zajęć o charakterze profilaktycznym, kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym oraz mogły uzyskać pomoc dydaktyczną. Ponadto placówki te organizowały zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, kompensacyjne oraz logopedyczne. Możliwość zapisania dziecka do placówki miał każdy rodzic/opiekun prawny dziecka, który potrzebował wsparcia w procesie wychowania swojego dziecka oraz był gotów podjąć współpracę z pracownikami placówek na rzecz poprawy sytuacji dziecka i swojej rodziny.

Na terenie Miasta Piotrków Trybunalski funkcjonuje 10 placówek wsparcia dziennego, w tym pięć placówek prowadzonych przez inny podmiot niż gmina.

Placówki te w 2020 r. dysponowały łącznie 350 miejscami dla dzieci i młodzieży w wieku 5 – 16 lat.

Tabela 32. Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Liczba miejsc
1.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”	ul. Norwida 4	135
2.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Promyk”	ul. Wojska Polskiego 54	
3.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Tęcza”	ul. Pawlikowskiego 1	
4.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Wierzeje”	ul. Wrzosowa 8	
5.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Piątka”	ul. 3 Maja 23	
6.	Oratorium Św. Antoniego przy Klasztorze O. o. Bernardynów	ul. Słowackiego 2	80
7.	Zgromadzenie Córek Maryi Współzałożycielki (Siostry Salezjanki)	ul. Armii Krajowej 19	30
8.	Świetlica środowiskowa BIEDRONKA	ul. Poprzeczna 5 a m. 11	60
9.	Świetlica środowiskowa STARÓWKA	ul. Zamurowa 10	
10.	Świetlica socjoterapeutyczna „Mieszkańcy Dworu”	Pl. Czarnieckiego 1/43	30

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne.

Na terenie miasta funkcjonuje również 11 żłobków (w tym Miejski Żłobek Dzienny) i pięć klubików dziecięcych.

Tabela 33. Liczba dzieci uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych w 2020 r.

Lp.	Nazwa Placówki	Adres	Liczba uczęszczających dzieci
1.	Miejski Żłobek Dzienny	ul. Belzacka 97 E	161
2.	Klubik Dziecięcy Okruszek	ul. Podmiejska 17/19	23
3.	Żłobek Villa Bambini	ul. Pijarska 7	41
4.	Klub Dziecięcy Magdalena Jakubiak	ul. Dmowskiego 38D	37
5.	Żłobek Ready Steady Go	ul. 1 – go Maja 18 A	20
6.	Żłobek Raj Malucha	ul. Północna 2	0
7.	Niepubliczny Żłobek SIMARE	ul. Narutowicza 23	41
8.	Niepubliczny Żłobek SIMARE 2	ul. Rolnicza 41	19
9.	Żłobek "Tęczowe Dzieci"	ul. Dmowskiego 38D	81
10.	E-Maluch 6	ul. Wolborska 50/56	44
11.	Klub dziecięcy Kubuś Puchatek i Przyjaciele	ul. Słowackiego 98bl/2b	54
12.	Żłobek VILLA BAMBINI BIS	ul. Pijarska 7	32
13.	Klubik dziecięcy Aneta Nurkowska READY-STEADY-GO	ul. Szeroka 17	20
14.	Żłobek Planeta Juniora	ul. Świeża 17/19	15
15.	Żłobek Planeta Juniora 2	ul. Słowackiego 93	7
16.	Żłobek Bolek i Lolek	ul. Dmowskiego 38	0

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne.

Placówki wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych.

Z obserwacji czynionych przez członków **Stowarzyszenia Przyjaciół „Mam Sąsiada”**⁶ stwierdza się, iż do najważniejszych problemów społecznych w naszym mieście należą: brak wystarczającej oferty spędzania czasu wolnego szczególnie dla osób starszych, samotność, izolacja społeczna i brak wsparcia ze strony najbliższej rodziny. Wielu ludzi w naszym mieście żyje samotnie, bez wsparcia osób bliskich, przyjaciół, a nawet sąsiadów. Izolują się, obawiają się kontaktu z innymi osobami, również z najbliższymi. Przyczyny samotności są różne: szybko postępująca technologia, w tym skomplikowane technologie informatyczne. Za tymi nowościami nie podążają ludzie starsi, niepełnosprawni i biedni. Inne to trudności intelektualne i psychiczne, niepewność, lęk, niskie poczucie wartości i godności, brak możliwości przemieszczania się i dotarcia w różne miejsca. Bardzo często przyczyną osamotnienia i poczucia wykluczenia jest migracja najbliższych.

Kolejnym problemem jest starzenie się społeczności piotrkowskiej i związane z nim zagrożenia wynikające z natarczywości niektórych grup społecznych – np. handlowców i akwizytorów. Osoby starsze często nie rozumieją komunikatów, którymi posługują się handlowcy, nie potrafią dostrzec oszustwa bądź nie wiedzą, że w danej chwili ktoś manipuluje nimi, chcąc uzyskać korzyść dla siebie. Powoduje to, zaciąganie niepotrzebnych kredytów lub dokonywanie niekontrolowanych zakupów na spotkaniach handlowych, w zamian za niewielki poczęstunek lub chwilę spędzoną wśród innych osób, a także inne wyłudzenia np. „na wnuczka”. Nie znając sąsiadów, nie mogą liczyć na ich pomoc w przypadku choroby czy nagłego osłabienia.

Stowarzyszenie Przyjaciół „Mam Sąsiada” zgodnie ze swoim statutem podejmuje działania zmierzające do łagodzenia w/w problemów. Wykorzystuje do tego własne zdolności, predyspozycje oraz umiejętności, a także wiedzę, kompetencje, kwalifikacje, które posiadają wszyscy członkowie stowarzyszenia.

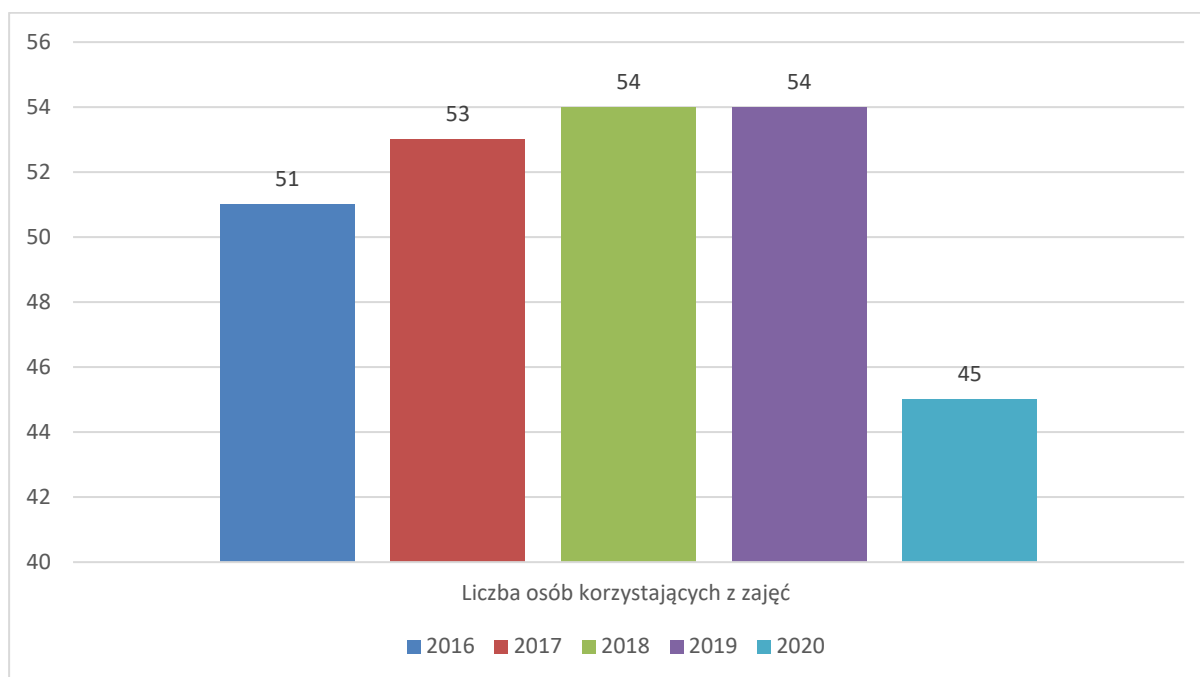
Działania realizowane są w siedzibie mieszczącej się przy ul. Krasickiego 3 w Piotrkowie Trybunalskim oraz na terenie innych piotrkowskich instytucji, z którymi współpracuje Stowarzyszenie, m. in. ZHP, Fundacji Zaczyn, MOK i wiele innych.

⁶ Na podstawie informacji uzyskanych ze Stowarzyszenia Przyjaciół „Mam Sąsiada”.

Na przestrzeni lat 2016 – 2020 Stowarzyszenie podejmowało inicjatywy związane z integracją mieszkańców i zapobieganiem wykluczeniu społecznemu, głównie na rzecz dzieci, młodzieży, dorosłych oraz ludzi starszych (nie zawsze członków stowarzyszenia). W 2020 roku z uwagi na pandemię koronawirusa, niektóre planowane wydarzenia uległy wyłączeniu lub zmieniły formułę. W tym czasie najważniejszym celem było podtrzymanie kontaktów z uczestnikami. Uruchomiono telefon, pod którym można było umówić się na spotkanie. Od lipca 2020 roku uruchomiony został 5 - dniowy klub seniora w ramach Projektu: „Razem możemy jeszcze więcej”, którego celem była integracja i zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Projekt skierowany był do seniorów niesamodzielnich. W ramach Klubu Seniora organizowane były: spektakle teatralne, seanse filmowe, zajęcia terapii zajęciowej, rękodzielnicze, sportowe, języka angielskiego, komputerowe, spotkania z poezją. Ponadto zorganizowano dwa wyjazdy jednodniowe turystyczno – krajoznawcze, a także odbyło się spotkanie świąteczne „Boże Narodzenie z Przyjaciółmi” w zmienionej formie.

Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Dmowskiego 20 jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. W 2020 r. z usług domu skorzystało 45 osób. Dom świadczył usługi w ramach treningów samoobsługi oraz treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W szczególności: trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening spędzania wolnego czasu, kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi. Ponadto świadczone było poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, niezbędna opieka zdrowotna oraz terapia ruchowa.

Wykres 5. Ilość osób korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2016 – 2020.

Według informacji uzyskanych ze Środowiskowego Domu Samopomocy podstawowym problemem dotyczącym mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego jest stopniowe ich ubożenie, wzrost kosztów utrzymania nieadekwatny do dochodów oraz brak miejsc zatrudnienia. Powoduje to wzrost liczby osób zapadających na zaburzenia psychiczne oraz obniża wiek zachorowalności. Z obserwacji wynika, że z roku na rok zwiększa się liczba coraz młodszych uczestników terapii.

Dom Pomocy Społecznej ul. Żwirki 5/7 jest samodzielną jednostką organizacyjną i budżetową podległą bezpośrednio Prezydentowi Miasta, to placówka stacjonarna umożliwiająca zarówno pobyt stały jak i okresowy z całodobową opieką. Dom dysponuje 106 miejscami przeznaczonymi dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku, niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Są tu jedno-, dwu- i trzy- osobowe pokoje, wyposażone w większości w łazienki i w balkony. Placówka jest w pełni przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Na korytarzach, w łazienkach i w toaletach zamontowane są poręcze, ułatwiające przemieszczanie się osobom z trudnościami w samodzielnym poruszaniu się. Dom posiada podjazd, drzwi automatycznie otwierane, windy.

Dom realizował swoje cele i zadania statutowe, zaspokajając podstawowe potrzeby życiowe mieszkańców poprzez świadczenie usług:

- w zakresie potrzeb bytowych; zapewniając miejsce zamieszkania, wyżywienie, odzież, obuwie oraz utrzymanie czystości;
- w zakresie potrzeb pielęgnacyjnych i opiekuńczych: pomoc pielęgnarska oraz w podstawowych czynnościach życiowych,
- wspomagające: aktywizujące, podnoszące sprawność i usamodzielniające mieszkańców w miarę ich możliwości (terapia, rehabilitacja – fizykoterapia i kinezyterapia).

W 2020 roku:

- z usług Domu skorzystało łącznie 142 mieszkańców,
- w dniu 31 grudnia 2020 roku w DPS przebywało 86 mieszkańców, w tym 45 osób w podeszłym wieku i 41 osób przewlekle somatycznie chorych,
- zamieszkało w Domu 37 nowych mieszkańców,
- wśród 86 mieszkańców na dzień 31.12.2020 r. w DPS zamieszkiwało 58 kobiet,
- wśród 86 mieszkańców, 13 osób to mieszkańcy przebywający na tzw. „starych zasadach”, czyli przyjęci zostali do DPS przed 01 stycznia 2004 roku,
- wśród 86 mieszkańców na dzień 31.12.2020 roku - 20 osób to osoby leżące,
- średnia wieku mieszkańców w 2020 roku to 84 lat,
- najstarsza mieszkanka to kobieta w wieku 96 lat, a najmłodszy mieszkaniec to 41 letni mężczyzna,

Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Wojska Polskiego 127, jako ośrodek wsparcia o zasięgu lokalnym, swoją działalność w 2020 roku, jak i w latach poprzednich kierował do emerytów oraz do osób o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, spowodowanej chorobą, wiekiem, niepełnosprawnością.

Formy pomocy oraz ilość osób korzystających z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej:

- Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne świadczone w miejscu zamieszkania:

W 2020 roku z usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania skorzystało 296 osób. Zrealizowano 4993 godziny usług.

- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 12 osób i zrealizowano 4050,5 godzin.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 3 dzieci i wykonano 924,5 godzin usług, które realizowane były przez psychologa, logopedę, pedagoga specjalnego oraz rehabilitanta.

- Prowadzenie stołówki dla emerytów, rencistów oraz osób potrzebujących w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

Posiłki przewidywały trzy rodzaje diet: podstawową, wątrobową, cukrzycową.

Ilość osób korzystających z posiłków w 2020 r. (średnia miesięczna):

- obiady – 99 osób,
- obiady w ramach programu rządowego – 15 osób,
- zupa z wkładką - 11 osób,
- śniadania i kolacje – 1 osoba.

DDPS w 2020 roku przygotował i wydał:

- 22 773 obiadów,
- 4 234 obiady w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”,
- 304 śniadania,
- 3 082 zup z wkładką w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”,
- 135 posiłków wigilijnych w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

Ponadto wsparciem dziennym dla osób starszych i niepełnosprawnych objętych było 15 osób. Przy DDPS działały dwa kluby seniora: „Starszych Panów” oraz „Bursztynek”, które zrzeszały około 200 osób. Kluby realizowały swoją działalność w siedzibie DDPS dwa razy w tygodniu w godz. 16:00 - 20:00.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej od 08.09.2020 r. świadczył usługi opiekuńcze również w ramach projektu „Razem możemy jeszcze więcej”:

- ilość osób objętych usługami: 25 osób;
- ilość godzin zrealizowanych: 757.

W 2020 roku podjęto działania dotyczące organizacji powstania „Wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego” dla mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego. Stworzono jedno stanowisko obsługowe. Wypożyczalnia dysponuje 101 sztukami sprzętu do wypożyczenia.

Miejski Żłobek Dzienny ul. Belzacka 97e jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Miasta, prowadzoną w formie jednostki budżetowej. Żłobek realizuje funkcję opiekuńczą, wychowawczą oraz edukacyjną. Żłobek obejmuje opieką dzieci w wieku od 20 tygodnia do 3 lat, a w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – do 4 roku życia. Żłobek jest dostępny od poniedziałku do piątku w godz. 6⁰⁰ - 16³⁰. W roku 2020 z usług żłobka skorzystało 161 dzieci. Celem Żłobka jest: sprawowanie opieki nad dziećmi; wspomaganie i ukierunkowanie indywidualnego rozwoju dziecka w przyjaznym bezpiecznym i zdrowym środowisku; wspieranie rodziny w procesie wychowania. W ramach opieki nad dzieckiem żłobek zapewniał: opiekę pielęgniarską; indywidualną pracę z dzieckiem, gdy wymagał tego jego rozwój; prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka; odpowiednie wyżywienie dostosowane do wieku i stanu zdrowia dzieci w czasie pobytu w żłobku; dbanie o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci; wspomaganie indywidualnego rozwoju dziecka; współdziałanie z rodzicami w wychowaniu dziecka; zapewnienie dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „HARC” jest samodzielną organizacją społeczną zrzeszającą osoby, które chcą nieść bezinteresowną pomoc wszędzie tam, gdzie jest ona niezbędna. Głównymi celami działania Stowarzyszenia HARC są:

- propagowanie pozytywnych idei wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców i w środowisku działania,
- działalność kulturalna i oświatowa,
- pomoc społeczna i działalność charytatywna,
- wszelka działalność na rzecz dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób niepełnosprawnych.

Według informacji uzyskanych ze Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży HARC, podstawowym problemem dotyczącym mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego jest niepełnosprawność, problemy osób starszych, niesamodzielnych,

niezaradność życiowa, zaniedbywania wychowawcze rodziców, oraz brak wystarczającej oferty spędzania czasu wolnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie⁷ jest jednostką organizacyjną Miasta Piotrków Trybunalski powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej. Ponadto realizuje zadania wynikające z innych ustaw m.in. z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa. Duże znaczenie dla realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mają środki finansowe pozyskiwane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Z pomocy społecznej w 2019 roku skorzystało 4.625 osób, co stanowiło 6,47 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku 2019, w stosunku do roku 2018, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 600 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 201 rodzin .

W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 1.508 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2018 o 207 osób.

W gminie Piotrków Trybunalski najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2019 roku było kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

⁷ Źródło własne.

Tabela 34. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	3 198	7 283
2017	2 918	6 483
2018	2 537	5 225
2019	2 336	4 625
2020	2029	3641

Tabela 35. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2019 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin - ogółem
Długotrwała lub ciężka choroba	1 063
Ubóstwo	798
Niepełnosprawność	772
Bezrobocie	664
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	278
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne	178
Potrzeba ochrony macierzyństwa	175
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: wielodzietność	95
Alkoholizm	87
Bezdomność	57
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	50
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	43
Zdarzenie losowe	15
Przemoc w rodzinie	10
Narkomania	7
Sieroctwo	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1

Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.

Rok	Liczba osób
2016	285
2017	305
2018	305
2019	326
2020	296

Tabela 37. Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2017 – 2020.

Zadania	2017	2018	2019	2020
Zasiłek stały	708 os.	644os.	587os.	547os.
Zasiłek okresowy	3.468os.	1186os.	2222os.	1942os.
Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”	4653 os.	3777os.	3083os.	2776os.

Tabela 38. Liczba kontraktów socjalnych.

	2017		2018		2019	
	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
Kontrakt socjalny	109	185	124	129	149	150

W 2019 r. pomoc świadczyło 5 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 66 rodzin. W 110 rodzinach zastępczych umieszczonych było 166 dzieci. Rodziny te wspierało 8 koordynatorów pieczy zastępczej.

Liczba rodzin pobierających w 2019 roku świadczenie wychowawcze wyniosła 4.359.

W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 31 rodzin (co stanowi spadek o 0,71 % w stosunku do roku poprzedniego). Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2019 roku wyniosła 1.916 rodzin. W stosunku do roku 2018 liczba ta zmniejszyła się o 252 rodziny.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie działa **Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności**, jako zadanie zlecone administracji samorządowej przez administrację centralną. Do zadań Zespołu należy orzekanie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności oraz kart parkingowych.

Tabela 39. Działania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

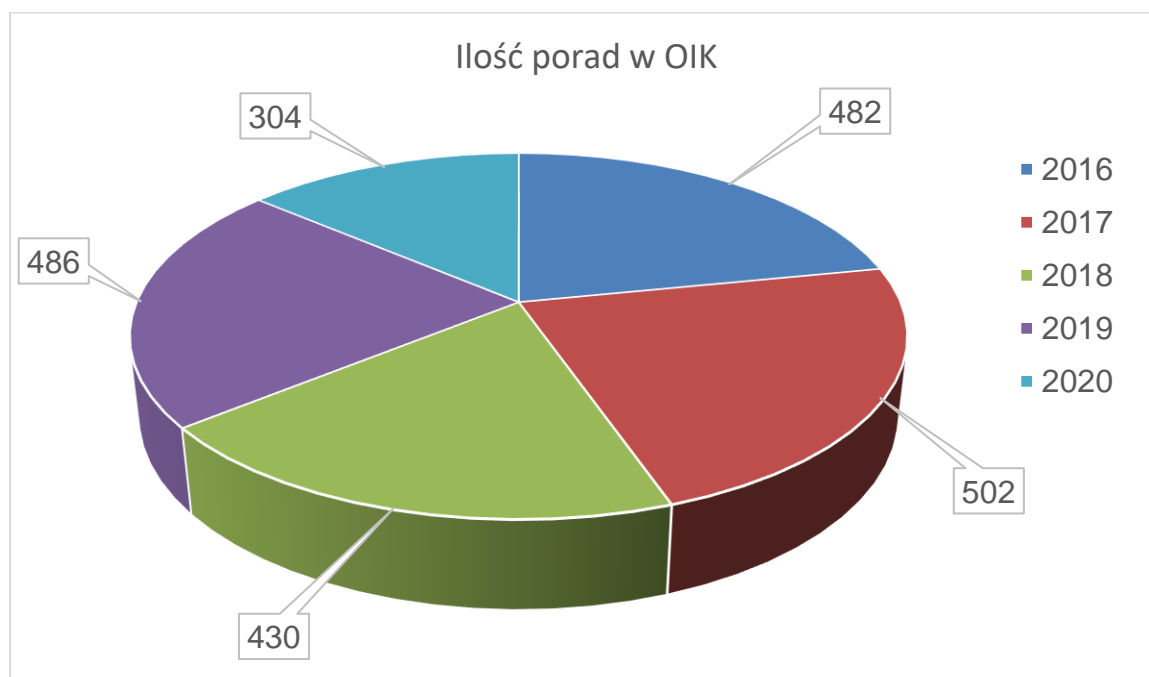
	Rok	2018	2019	2020
1.	Wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności, w tym: - dla osób powyżej 16 r.ż. - dla osób przed 16 r.ż.	2.145 1.956 189	2319 2067 252	1929 1725 204
2.	Wydawanie legitymacji dla osób niepełnosprawnych, w tym: - dla osób powyżej 16 r.ż. - dla osób przed 16 r.ż.	568 522 46	674 632 42	342 299 43
3.	Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych	388	542	375

Z przedstawionych danych wynika, iż w roku 2019 wzrosła liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności, legitymacji dla osób niepełnosprawnych i kart parkingowych. Natomiast w roku 2020 obserwuje się znaczny spadek wydawania w/w dokumentów. Wpływ na powyższe miała epidemia Covid -19 i wprowadzenie przepisów przewidujących, że z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo

orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W związku z powyższym część mieszkańców miasta nie występowała z wnioskiem o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności, gdyż poprzednie orzeczenie zachowało ważność.

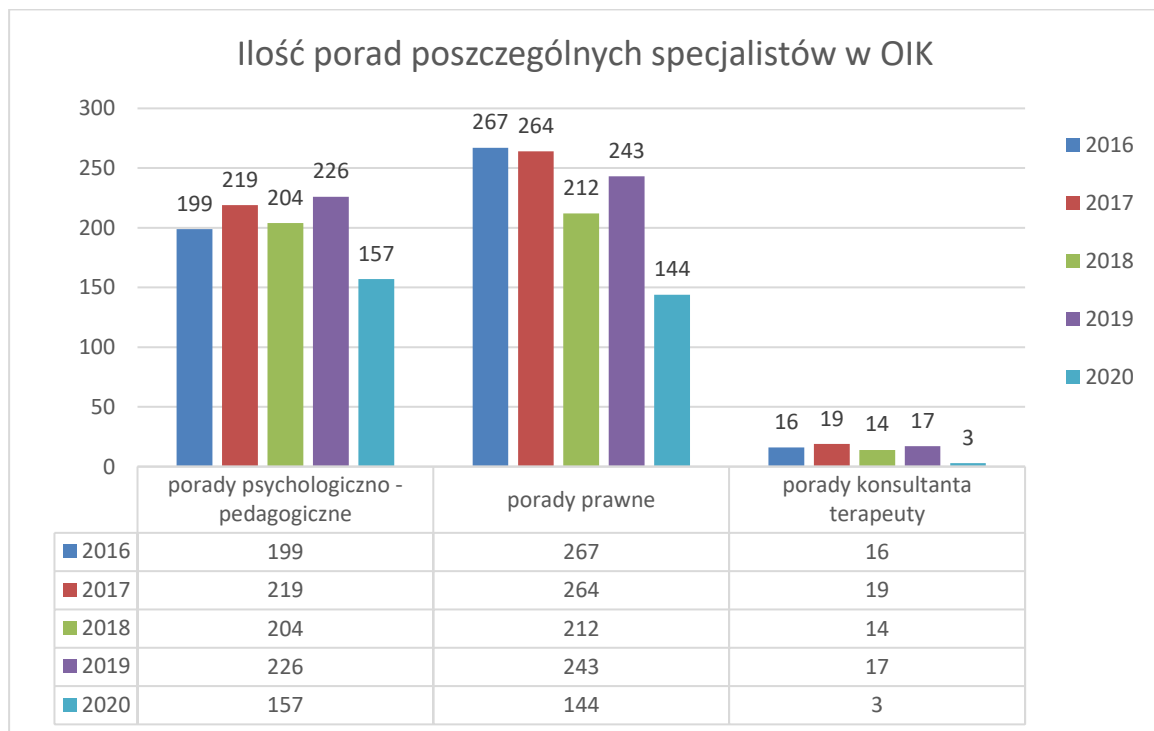
Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie udziela szybkiej i profesjonalnej pomocy w postaci porad prawnych, psychologicznych i pedagogicznych osobom znajdującym się w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych i zmagających się z problemami w rodzinie. Pomoc jest skierowana do osób dorosłych i dzieci. Najczęściej zgłaszanymi problemami przez klientów były sprawy związane z alkoholizmem i przemocą, konfliktami rodzinnymi, rozwodem i alimentami, prawem lokalowym i prawem pracy oraz potrzebą wsparcia psychologicznego. Często te kryzysowe sytuacje wynikały ze zmiany sytuacji rodzinnej po utracie pracy czy utracie bliskiej osoby. Zmiana sytuacji finansowej rodziny powodowała agresję u dorosłych i problemy wychowawcze z dziećmi.

Wykres 6. Ilość porad w OIK.

Ilość porad w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w latach 2016 - 2019 plasuje się na mniej więcej jednakowym poziomie. Spadek ilości porad widać w roku 2020. Powyższa sytuacja spowodowana była wystąpieniem epidemii Covid 19.

Wykres 7. Ilość porad poszczególnych specjalistów w OIK.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, iż w Piotrkowie Trybunalskim istnieje duże zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, szczególnie psychologiczno – pedagogiczne i prawne.

Przyznawanie pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych

W 2020 roku w ramach tego zadania MOPR zrealizował:

- pomoc pieniężną dla 118 rodzin zastępczych, w których przebywało 173 dzieci;
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla 41 pełnoletnich wychowanków;
- pomoc finansowa dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze dla 28 osób;
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 12 pełnoletnich wychowanków.

Tabela 40. Liczba dzieci (w wieku do ukończenia 18 roku życia), które w 2020 roku opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

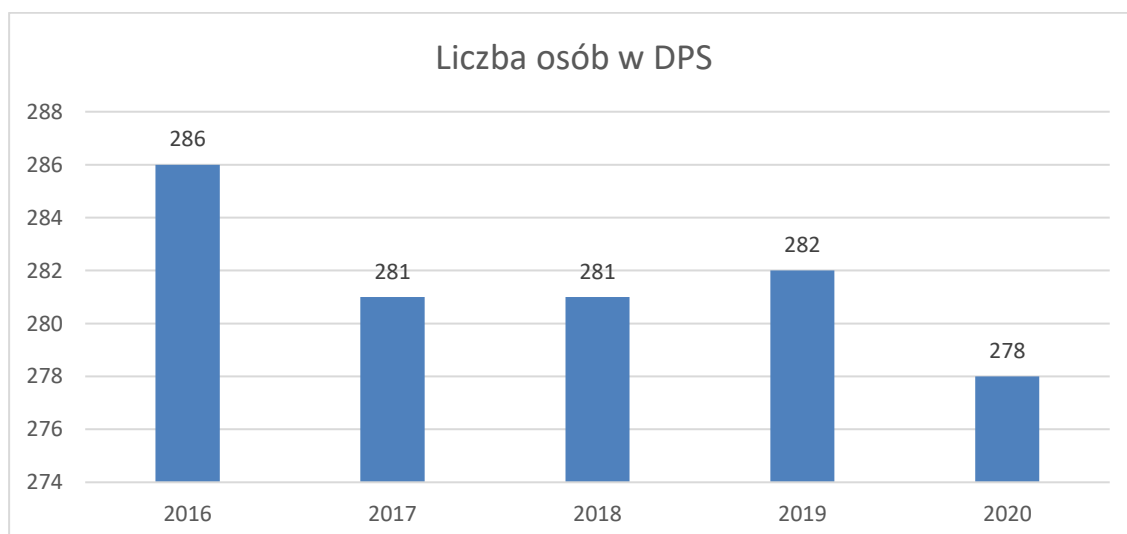
Dzieci, które opuściły pieczę do:	Liczba dzieci
rodziny biologicznej	15
rodziny adopcyjnej	3
rodzinnej pieczy zastępczej	6
instytucjonalnej pieczy zastępczej	5
inne	2
Ogółem	31

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Ilość osób w domach pomocy społecznej skierowanych przez gminę

Do obowiązkowych zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej, a także ponoszenie przez gminę częściowej odpłatności za ich pobyt.

Wykres 8. Liczba osób w DPS, za które gmina ponosi odpłatność w poszczególnych latach.

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Zespół Interdyscyplinarny

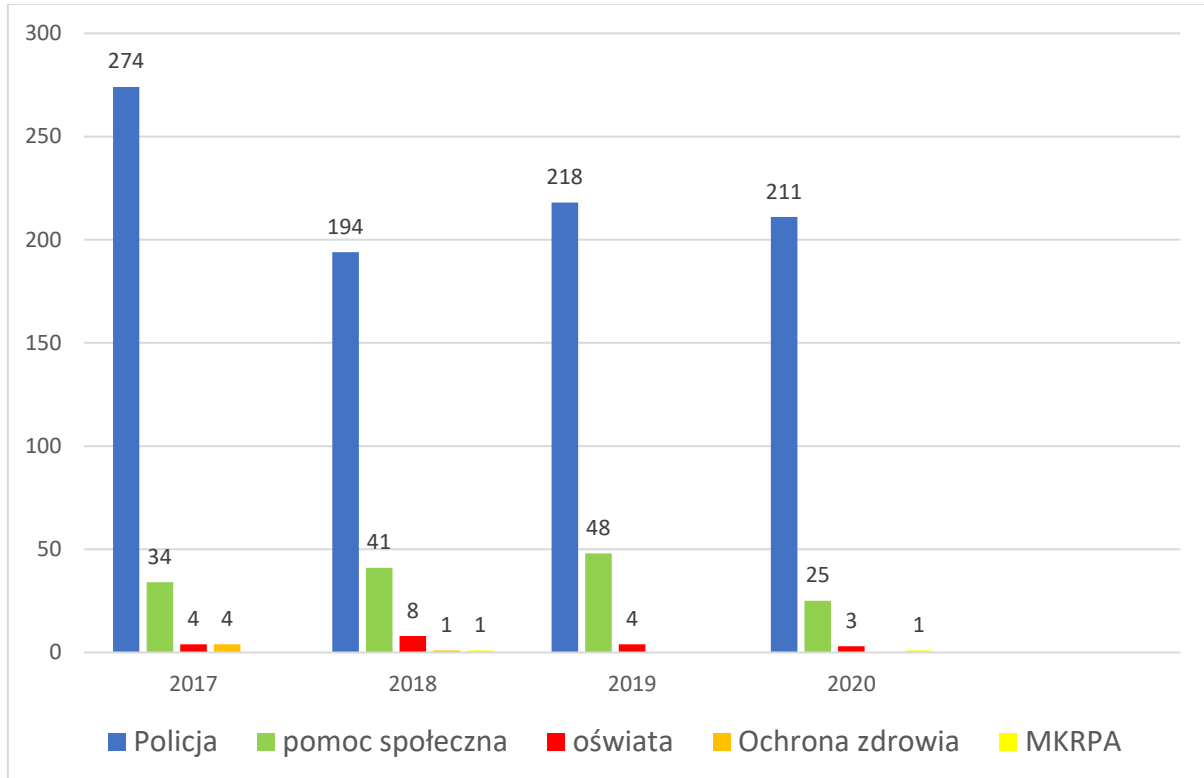
Na podstawie Zarządzenia nr 355 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 12.08.2011 r. oraz Uchwały Nr VIII/149/11 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 27.04.2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania został utworzony Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim (zwany dalej „Zespołem”). W skład Zespołu weszło 18 osób – przedstawiciele jednostek organizacji pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych.

Cele powołania Zespołu Interdyscyplinarnego to m.in.:

- opracowanie i realizacja działań określonych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego;
- tworzenie podłoża rozwiązywania problemów społecznych, wykorzystując lokalne potencjały osobowe;
- integracja instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Z danych ogólnopolskich oraz lokalnych wynika, że najczęściej osoby doznające przemocy, bądź będące świadkami przemocy, najchętniej zwracają się po pomoc do Policji, a w dalszej kolejności do pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagogów szkolnych, pielęgniarek środowiskowo – rodzinnych. Instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę Niebieskiej Karty jest Policja, a potem ośrodek pomocy społecznej. Najmniej procedur wszczynane jest przez ochronę zdrowia i oświatę. Powyższe dane przedstawia wykres.

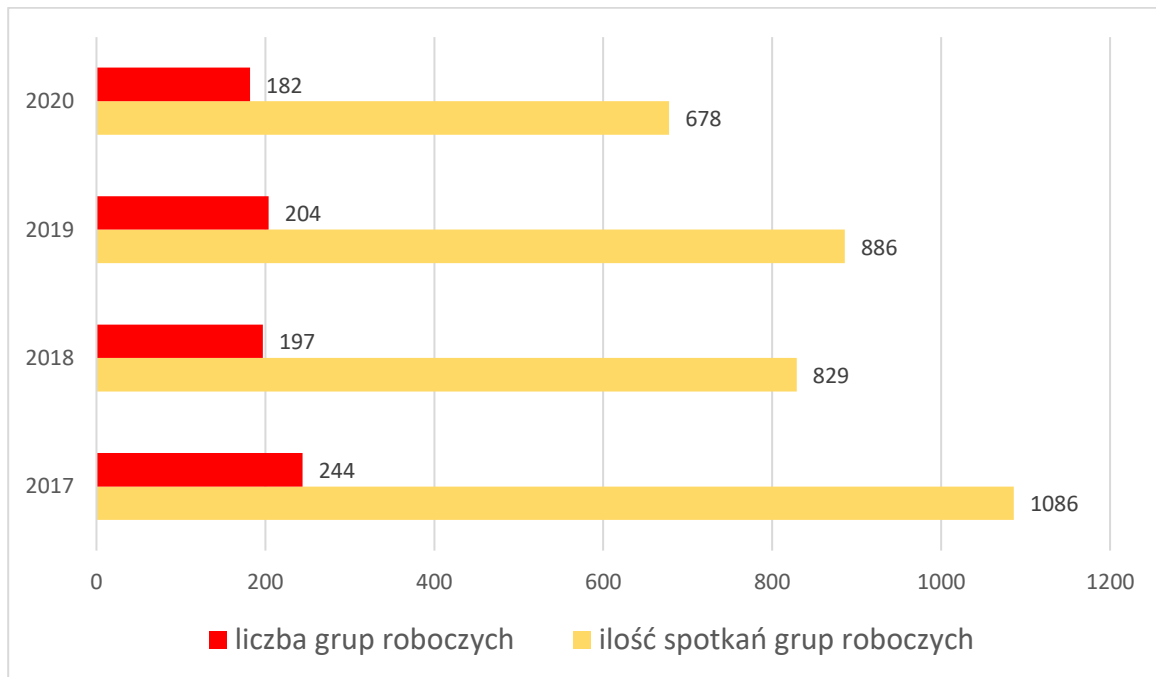
Wykres 9. Liczba Niebieskich Kart A założonych przez poszczególne instytucje.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Analizując zebrane dane należy stwierdzić, że najczęściej procedur wszczynanych jest przez Policję (80%-88% wszystkich wszczynanych procedur). Na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba wszczynanych procedur przez Policję utrzymuje się na podobnym poziomie. Na drugim miejscu pod względem zakładanych Niebieskich Kart A znajduje się pomoc społeczna (11% - 18% wszystkich wszczynanych procedur). Najmniej procedur NK w naszym mieście wszczynanych jest przez ochronę zdrowia i przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wykres 10. Liczba grup roboczych i spotkań grup roboczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Przedstawione dane wskazują na nieznaczny spadek w 2020r. liczby grup roboczych i ilości spotkań grup roboczych. Powyższe spowodowane mogło być panującą w kraju i na świecie epidemią Covid-19. Natomiast w latach 2018 – 2019 liczba grup roboczych utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2017 roku większa liczba grup roboczych wynikała z większej ilości wszczętych procedur. W odniesieniu do częstotliwości spotkań z powyższych danych wynika, iż na przestrzeni ostatnich lat grupy spotykały się średnio 4 razy w sprawie jednej rodziny, co może świadczyć o potrzebie kontaktu z rodziną, jak również z innymi specjalistami wchodzącymi w skład grupy roboczej.

Programy opracowywane i realizowane przez MOPR

Realizacja projektu „Podaruj radość”

W 2018 roku Ośrodek przystąpił do realizacji projektu „Podaruj radość” (oś Priorytetowa IX „Wyłączenie społeczne” Działanie IX.2. „Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Poddziałanie IX.2.1. „Usługi

społeczne i zdrowotne”). Głównym jego celem jest wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej skutkującym ograniczeniem opieki instytucjonalnej. Łączna wartość projektu wynosić będzie 763.287,54 zł (w tym: 648.794,41 zł – dotacja celowa; 114.493,13zł – środki własne). Termin realizacji projektu przewidziany jest na okres od 01.10.2018 r. do 30.09.2021 r.

Realizacja projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”

W związku z realizacją projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, w którym od czerwca 2018r. udział bierze Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, w 2020 roku odbyło się:

- 36 sesji z coachem dla 4 pracowników socjalnych;
- 9 spotkań Zadaniowego Zespołu Kooperacyjnego;
- 1 spotkanie Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego wraz ze spotkaniem ewaluacyjnym;
- spotkania konsultacyjno- informacyjne z animatorem i ekspertem z RCPS Łódź;
- 3 wyjazdy na 2-dniowe warsztaty kooperacyjne pt. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?”

Realizacja programu „Wspieraj seniora”.

Miasto Piotrków Trybunalski przystąpiło do realizacji programu „Wspieraj Seniora” w okresie od 20.10.2020 r. do 31.12.2020 r. W powyższym okresie zarejestrowano 36 zgłoszeń, w tym:

- 33 zgłoszenia osób w wieku 70 lat i więcej (w tym 30 zgłoszeń z systemu CAS i 3 zgłoszenia poza infolinią);
- 3 zgłoszenia osób poniżej 70 lat (zgłoszenia przez infolinię);

Nie wymagało udzielenia pomocy 12 osób. Posiadały one bliską rodzinę lub sąsiadów, którzy udzielali im pomocy na bieżąco. Osoby te zgłosiły się do programu mając nadzieję, iż otrzymają darmowe zakupy, a nie pomoc w formie usługi.

Pomocy w postaci informacji, rozmowy wspierającej, a także przekazania numerów telefonów do sklepów i barów realizujących zakupy i posiłki z dowozem do miejsca zamieszkania.

Faktycznie objęto wsparciem 11 osób w wieku 70 lat i więcej (w tym 8 osób zgłoszonych przez infolinię i 3 osoby zgłoszone poza systemem).

Usługa wsparcia realizowana była przez organizację pozarządową „Piotrkowską Fundację Talentów”, która świadczyła pomoc w postaci robienia zakupów, przynoszenia posiłków, wyrzucenia śmieci, załatwiania spraw urzędowych.

Wnioski – przyczyny i skutki wykluczenia społecznego

Ubóstwem określa się stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryje się poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje, takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie zdrowia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych. „Ubóstwo na ogół nie wynika z braku jednego rodzaju zasobów, nie ogranicza się do niskich dochodów, lecz stanowi rezultat splotu wielu powiązanych czynników (...). Wiele przyczyn ubóstwa i jego konsekwencji ma swoje źródło w niedorozwoju tych dziedzin życia zbiorowego i instytucji, które rozstrzygają o jakości życia i poczucia bezpieczeństwa socjalnego wśród mieszkańców (np. brak podstawowej infrastruktury w szczególności dróg, transportu, wody, obiektów służby zdrowia, sieci instytucji edukacyjnych, wsparcia społecznego, itp.)⁸

Ubóstwo jest jednym z głównych powodów przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.

To głównie bezrobocie, ubóstwo i długotrwała choroba prowadzą często do marginalizacji, której skutkiem jest wykluczenie jednostek, grup i wspólnot społecznych z nurtu życia społecznego. Jest barierą do rozwoju społecznego i ekonomicznego. Uderza w najsłabsze jednostki i grupy społeczne. Promowanie inicjatyw zmierzających do rozwiązania konkretnych problemów społecznych pozwala skuteczniej zapobiegać i zwalczać zjawisko wykluczenia społecznego prowadzącego do marginalizacji. *„Kwestia przeciwdziałania ubóstwu ma zatem znaczenie*

⁸ Z. Woźniak, „Programy i strategie polityki społecznej dla grup ryzyka”, Warszawa 2019, s. 37, s. 40.

niebagatelne dla normalnego, samodzielnego funkcjonowania ludzi, zważywszy skutki jakie niesie ze sobą dla jednostek, rodzin i zbiorowości społecznych długotrwałe pozostawanie w sferze oddziaływania podkultury biedy. Pierwszym krokiem na drodze do przerywania spirali ubożenia i wychodzenia ubóstwa musi być identyfikowanie grup ryzyka socjalnego, a więc takich, które znajdują się na progu utraty bezpieczeństwa socjalnego⁹.

Najbardziej zagrożonymi marginalizacją i wykluczeniem społecznym w mieście Piotrków Trybunalski są:

- długotrwałe bezrobotni,

W analizie źródeł ubożenia szczególna rola przypada kwestiom związanym z bezrobociem, bowiem analiza skutków tego zjawiska wykazuje, iż głównym źródłem problemów bezrobotnych i ich rodzin jest nie tyle sama utrata pracy, co raczej stopniowe, niekorzystne zmiany w życiu rodzinnym i w psychice bezrobotnych wskutek ustania zatrudnienia.

- osoby starsze, niesamodzielne, długotrwałe chore i niepełnosprawne.

Rosnące rozmiary niepełnej sprawności osób i wzrastająca świadomość konsekwencji jakie wywołuje przyrost liczby osób z ograniczoną sprawnością dla poszczególnych jednostek i grup społecznych oraz społeczeństwa jako całości sprawia, że kwestie związane z zaburzeniem sprawności traktowane są coraz powszechniej jako poważny problem społeczny i ekonomiczny, a nie tylko zdrowotny lub medyczny.

Główne problemy społeczne w Piotrkowie Trybunalskim w opinii różnych instytucji i placówek z terenu miasta.

Przed przystąpieniem do opracowania niniejszej Strategii wystąpiono pisemnie do 38 instytucji, placówek i organizacji pozarządowych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego m.in. z prośbą o wskazanie zauważanych problemów społecznych w naszym mieście. Uzyskano 33 informacje zwrotne. Odpowiedzi nie otrzymano od niektórych organizacji pozarządowych. Należy nadmienić, iż większość instytucji nie prowadzi statystyk związanych z problemami społecznymi, a informacji udzieliły na podstawie czynionych przez siebie obserwacji. Szczegółowe dane zawiera tabela 41.

⁹ Z. Woźniak, „Programy i strategie polityki społecznej dla grup ryzyka”, Warszawa 2019, s. 41.

Tabela 41. Problemy społeczne w Piotrkowie Trybunalskim wg instytucji, placówek i organizacji pozarządowych z terenu miasta:

Lp.		Bezdomność	Bezrobocie	Niepełnosprawność, problemy starszych, niesamodzielnych	Niezaradność życiowa, zaniedbania wychowawcze rodziców;	Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego	Problemy zdrowotne – choroby cywilizacyjne	Ubóstwo	Uzależnienia	Brak wystarczającej oferty spędzania czasu wolnego	Przemoc w rodzinie
1.	Areszt Śledczy				X				X		X
2.	Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej			X				X	X		
3.	Centrum Informacji Turystycznej		X		X		X				
4.	Dom Dziecka				X				X		X
5.	Dom Pomocy Społecznej			X			X	X			
6.	Dzienny Dom Pomocy Społecznej			X			X		X		
7.	Komenda Miejska Policji	X						X	X		
8.	Miejska Biblioteka Publiczna			X	X		X				
9.	Miejska Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych				X				X		X
10.	Miejski Ośrodek Kultury		X	X			X	X	X		X
11.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie		X	X					X		
12.	Miejski Żłobek Dzienny				X		X			X	
13.	Muzeum				X			X		X	
14.	Ośrodek Działań Artystycznych									X	
15.	Ośrodek Sportu i Rekreacji			X	X					X	
16.	Państwowa Szkoła Muzyczna										
17.	Pogotowie Opiekuńcze		X		X				X		

18.	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna				X		X				X
19.	Powiatowe Centrum Matki i Dziecka						X			X	
20.	Powiatowy Urząd Pracy		X	X					X		
21.	Referat Edukacji UM				X				X		X
22.	Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	X	X					X			
23.	Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt		X		X			X			
24.	Stowarzyszenie Centrum Pomocy „Panaceum”			X				X	X		
25.	Stowarzyszenie Przyjaciół „Mam Sąsiada”			X			X			X	
26.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Harc”			X	X					X	
27.	Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku		X	X		X	X	X		X	
28.	Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Abstynenckiej "Pałacyk"						X		X		X
29.	Straż Miejska	X				X			X		
30.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”				X				X		X
31.	Środowiskowy Dom Samopomocy		X	X			X				
32.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego		X		X			X			
33.	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta						X	X	X		
	Razem	3	10	13	15	2	13	11	16	8	8

Z przedstawionych danych wynika, iż w naszym mieście najwięcej instytucji i organizacji zauważa problem uzależnień (16 instytucji i organizacji, które udzieliły informacji, tj. 48%). Kolejne to niezaradność życiowa, zaniedbania wychowawcze rodziców (15, tj. 45%), niepełnosprawność, problemy osób starszych, niesamodzielnych (13, tj. 39%), a także problemy zdrowotne, choroby cywilizacyjne (13, tj. 39%). Natomiast najmniej zauważalnymi problemami wg powyższych instytucji i organizacji są bezdomność i brak poczucia bezpieczeństwa publicznego.

Problemy społeczne w mieście według Rad Osiedli

Rady Osiedla stanowią pomocniczy szczebel samorządu lokalnego i ściśle współdziałają z Radą Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Prezydentem Miasta oraz uczestniczą w życiu lokalnych wspólnot mieszkańców miasta. Zgodnie z uchwałami Rady Miasta, na terenie miasta powołano czternaście Rad Osiedli. W roku 2020 funkcjonowało 12 Rad.

W związku z koniecznością opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2021 – 2030 do funkcjonujących Rad Osiedli (12 Rad) na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego zwrócono się z prośbą o wskazanie problemów społecznych zgłaszanych Radom przez mieszkańców, opisanie dotychczasowych działań Rad na rzecz rozwiązywania zgłaszanych problemów oraz o wskazanie celów i działań na kolejne lata w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Otrzymano informacje zwrotne od pięciu Rad Osiedli, tj. od Rady Osiedla Krakowskie Przedmieście – Sulejowska, Rady Osiedla „Piastowskie”, Rady Osiedla „Szczekanica”, Rady Osiedla Słowackiego Północ i Rady Osiedla „Południe”.

Z uzyskanych informacji od wynika, iż najczęstszymi problemami społecznymi zgłaszanymi przez mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego były:

- brak zapewnienia właściwej opieki osobom starszym, samotnym i schorowanym;
- nadmierne spożywanie alkoholu przez mieszkańców;
- brak przejścia dla pieszych przy jednym z marketów w mieście;
- brak miejsc na terenie osiedli, w których mieszkańcy mieliby możliwość spotykać się i rozwijać swoje zainteresowania.

Większość problemów zgłaszanych przez mieszkańców dotyczyła indywidualnych spraw z zakresu infrastruktury technicznej i transportowej. Były one wyjaśniane

i rozwiązywane na bieżąco w porozumieniu m.in. z Policją, Strażą Miejską, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, itp.

Problemy społeczne w mieście według mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego

W związku z pracami nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2021 – 2030 przygotowano ankietę dla mieszkańców miasta celem poznania ich opinii na temat warunków życia w mieście oraz najważniejszych problemów społecznych, a także wyznaczenia kierunków działań samorządu w sferze społecznej. Badanie przeprowadzono w okresie od 04.01.2021r. do 22.01.2021r. Ankieta w formie elektronicznej zamieszczona była na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim. Informacja o możliwości wypełnienia ankiety umieszczona była w lokalnych mediach, tj. na stronie www.epiotrkow.pl (<https://www.epiotrkow.pl/news/Wypelnij-ankiete-pomoz-w-opracowaniu-strategii,42333>) oraz w Strefie FM

Przygotowane ankiety przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne (jakie?)”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ankieta skierowana była do pełnoletnich mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Łącznie wypełnione zostały 64 ankiety. Wszystkie zakwalifikowano do badania.

Ankieta dla mieszkańców zawierała 22 pytania oraz metryczkę, tj. dane o grupie poddanej badaniu. Autorzy ankiety sformułowali 20 pytań zamkniętych oraz 1 pytanie otwarte. Zakres badania ankietowego obejmował zagadnienia dotyczące sfery społecznej, m.in. problemów społecznych, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezpieczeństwa, niepełnosprawności, problemów osób starszych, rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, bezrobocia, bezdomności, warunków życia w mieście i dostępu do placówek opieki zdrowotnej.

W badaniu wzięło udział 48 kobiet oraz 14 mężczyzn, dwie osoby nie określiły płci. Dużą grupę respondentów stanowiły osoby deklarujące wykształcenie wyższe oraz średnie. Ponadto, istotny był duży udział w badaniu sfery budżetowej. Z punktu widzenia grup wiekowych znaczną część stanowiły osoby w wieku 26-40 lat

i 41 – 59 lat. Grupy, które w badaniu miały swoją niską reprezentację to osoby w wieku 18 - 25 lat oraz powyżej 60 roku życia, a także osoby prowadzące gospodarstwa rolne, emeryci, renciści, uczniowie oraz studenci. Poniżej przedstawione zostały wybrane zagadnienia. Natomiast szczegółowy raport z badania ankietowego stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

Najważniejsze problemy społeczne:

Według mieszkańców miasta najważniejszym problemem na naszym terenie jest bezrobocie (20 osób – 31%) oraz uzależnienia (11 osób 17%). Ponadto 10 osób zwróciło uwagę na problem jakim jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (16%). Znaczącym problemem według respondentów jest również ubóstwo (8 osób/12%) i brak poczucia bezpieczeństwa publicznego (7 osób/11%). Natomiast żaden z ankietowanych nie zaznaczył bezdomności jako problemu w naszym mieście.

Uzależnienia:

Większość respondentów, bo aż 53 osoby oceniły, iż skala problemu uzależnień na terenie Miasta jest wysoka (34%) i średnia (48%). Jedynie 2 osoby (3%) wskazały, iż skala w/w problemu jest niska. Jak wynika z opinii respondentów zamieszkujących Miasto Piotrków Trybunalski, zjawisko uzależnień jest poważnym problemem społecznym. Według ankietowanych bardzo ważna jest profilaktyka dzieci i młodzieży/ szersza oferta zagospodarowania czasu wolnego – 29 osób (45%) oraz tworzenie warunków do rozwoju klubów abstynenckich, grup wsparcia, klubów AA, szpitalnych oddziałów leczenia uzależnień – 15 osób (23%).

Przemoc w rodzinie:

Aż 25 osób (39%) słyszało o przypadkach przemocy, jednak duża liczba respondentów nie zna takich przypadków – 22 osoby (34%). Z kolei 15 osób odpowiedziało, iż zna takie przypadki (23%). Natomiast tylko dwie osoby wskazały, iż nie słyszały o takich przypadkach. Z uwagi na fakt, iż ponad połowa respondentów stwierdziła, iż zna lub słyszała o takich przypadkach należy uznać, że zjawisko przemocy w naszym mieście jest znaczącym problemem.

Bezpieczeństwo:

Ankietowani wskazali brak wystarczającej liczby patroli policyjnych oraz niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych jako najczęstsze przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na terenie naszego miasta. Taką odpowiedź

zaznaczyło odpowiednio 17 osób (27%) oraz 16 osób (25%). Do znaczących przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa mieszkańcy zaliczyli również agresywne zachowania osób pod wpływem środków psychoaktywnych -12 osób, tj. 19% i zagrożenia na drodze – 10 osób, tj. 15,5% ankietowanych. Co ciekawe nikt z respondentów nie zaznaczył wzrostu liczby bezdomnych ani częstych napadów i rozbojów.

Niepełnosprawność:

Do problemów najczęściej dotyczących osoby z niepełnosprawnościami mieszkańcy zaliczyli brak odpowiedniej oferty pracy/ małą liczbę zakładów pracy chronionej (15 osób 23,5%) oraz bariery architektoniczne (14 osób – 22%). Za mało istotne mieszkańcy uznali m.in. brak akceptacji i pomocy ze strony rodziny i otoczenia (2 osoby – 3%).

Osoby starsze i niesamodzielne:

Przedstawione dane z przeprowadzonego badania wskazują, że kluczowym problemem osób starszych jest samotność i izolacja społeczna (18 osób – 28%), a także niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego (10 osób – 15,5%). Znaczące problemy osób starszych to również brak wsparcia ze strony rodziny (9 osób -14%), brak oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych na terenie miasta (9 osób – 14%), mała liczba placówek wspierających osoby starsze (8 osób -13%). Do najrzadszych problemów osób starszych respondenci zaliczyli bariery architektoniczne (1 osoba – 1,5%) i problemy emocjonalne (1 osoba – 1,5%).

Dzieci i młodzież:

Jak wynika z odpowiedzi respondentów za negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży mieszkańcy uważają uzależnienie od Internetu, gier komputerowych, telefonu – 21 osób (33%) i zaniedbania wychowawcze – 19 osób (30%). Co ciekawe nikt z mieszkańców nie wybrał odpowiedzi – zaniedbania socjalne czy trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze. Niewielki procent mieszkańców wskazał na przestępczość (1 osoba – 1,5%) zaburzenia psychiczne (1 osoba- 1,5%) i wandalizm (2 osoby – 3%).

Bezrobocie:

Badani na pytanie jakie kroki należałoby podjąć wobec osób bezrobotnych w większości wskazali na tworzenie nowych miejsc pracy (25 osób - 39%). Duże znaczenie według mieszkańców mają również środki finansowe na aktywizację osób bezrobotnych (13 osób – 20,5%), a także stworzenie korzystniejszych warunków podjęcia pracy dla absolwentów szkół (10 osób – 15,5%). Niewielki procent

respondentów, bo jedynie 3% (2 osoby) wskazał na korzystniejsze warunki do założenia własnej działalności gospodarczej. Żaden z mieszkańców nie uznał za istotne organizowania prac społecznie użytecznych i robót publicznych.

Bezdomność:

Aż 52% mieszkańców (33 osoby) uważa, że na terenie miasta występuje problem bezdomności. Z kolei 6 osób (9%) nie widzi tego problemu, a 25 osób (39%) nie jest zdecydowanych.

Warunki życia w mieście:

Większość mieszkańców (29 osób - 45%) uważa, że w ciągu ostatnich 5 lat warunki życia w naszym mieście nie zmieniły się i pozostają takie same. 15 osób zadeklarowało, iż według nich warunki raczej się poprawiły (23,5%). Z kolei 11 osób (17%) stwierdziło że raczej się pogorszyły, a 8 osób (13%) że pogorszyły się. Tylko jedna osoba (1,5%) była przekonana że warunki się poprawiły.

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych został sformułowany katalog kluczowych problemów społecznych i potrzeb występujących w Piotrkowie Trybunalskim.

Kierunek: Wsparcie

Z analizy wyników przeprowadzonej ankiety wynika, iż kluczowym problemem osób starszych jest samotność i izolacja społeczna, a także brak oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i mała liczba placówek wspierających osoby starsze. Znaczącym problemem osób starszych jest również brak wsparcia ze strony najbliższej rodziny. Duże znaczenie ma także likwidacja barier architektonicznych.

Jak wynika z przeprowadzonego badania mieszkańcy uznali, że znaczącym problemem w mieście są zaniedbania wychowawcze. Na polepszenie sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi wpłynęłoby zwiększenie wsparcia, poradnictwa specjalistycznego i edukacji rodzin. Ważne jest również realizowanie projektów socjalnych dla rodzin oraz obejmowanie ich pomocą w formie asystenta rodziny lub rodzin wspierających. Mieszkańcy zwrócili uwagę na konieczność większej koncentracji na problemach dzieci i młodzieży, w tym uwzględnienie problemu samobójstw wśród tej grupy.

Kierunek: Praca

Według mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego najważniejszym problemem na naszym terenie jest bezrobocie, brak nowych miejsc pracy, w tym również dla osób z wyższym wykształceniem. Duże znaczenie według respondentów mają środki finansowe na aktywizację osób bezrobotnych i tworzenie korzystniejszych warunków podjęcia pracy dla absolwentów szkół. W opinii ankietowanych problemem jest również brak odpowiednich ofert pracy dla osób niepełnosprawnych i mała liczba zakładów pracy chronionej.

Kierunek: Zdrowie

Większość respondentów oceniła, iż w Piotrkowie Trybunalskim znaczącym problemem jest zjawisko uzależnień. Według ankietowanych bardzo ważna jest profilaktyka dzieci i młodzieży, tworzenie warunków do rozwoju klubów abstynenckich, grup wsparcia, klubów AA, szpitalnych oddziałów leczenia uzależnień.

W opinii mieszkańców bardzo ważne jest zapewnienie większego dostępu do wszechstronnej rehabilitacji. Znaczna większość ankietowanych wskazała że dostęp do placówek opieki zdrowotnej nie jest wystarczający. Według ankietowanych w mieście brakuje m.in. placówek specjalistycznej opieki, oddziału chirurgii dziecięcej, geriatry, pulmonologii, leczenia chorób zakaźnych i poradni terapii uzależnień.

Kierunek: Bezpieczeństwo

Ankietowani wskazali brak wystarczającej liczby patroli policyjnych oraz niewłaściwe zachowania osób spożywających alkohol w miejscach publicznych jako najczęstsze przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na terenie miasta. Kolejnym aspektem, na który zwrócili uwagę mieszkańcy jest konieczność zapewnienia schronienia osobom doświadczającym przemocy oraz izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie. Duże znaczenie według respondentów ma stworzenie możliwości odpracowania zadłużeń mieszkaniowych na rzecz podmiotów – wierzycieli. Ponadto dla mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa ważny jest większy dostęp do komunikacji miejskiej, wymiana taboru MZK, możliwość dojazdu z peryferii miasta do centrum, zwiększenie ilości ścieżek rowerowych i siłowni na świeżym powietrzu.

Kierunek: Kultura i czas wolny

Jak wynika z odpowiedzi respondentów za negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży mieszkańcy uważają uzależnienie od Internetu, gier komputerowych i telefonu. Powyższe spowodowane może być zbyt małą ofertą ciekawych i dostępnych zajęć dla tej grupy odbiorców na terenie miasta. Jednocześnie ankietowali zwrócili uwagę na konieczność integracji seniorów i zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego przez osoby starsze.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT polega na ustaleniu silnych i słabych stron wynikających ze stanu zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia, czyli pozytywnych i negatywnych elementów wewnętrznych i zewnętrznych.

Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S – Strengths (silne strony, atuty) – czynniki wewnętrzne (zasoby gminy),

W – Weaknesses (wady, słabe strony) – czynniki wewnętrzne (zasoby gminy),

O – Opportunities (okazje, możliwości, szanse) – czynniki zewnętrzne (otoczenie),

T – Threats (trudności, zagrożenia) – czynniki zewnętrzne (otoczenie).

Dzięki ocenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, pomaga dokonać analizy zasobów gminy (czynniki materialne, finansowe, ludzkie, instytucjonalne) w zakresie polityki społecznej oraz analizy otoczenia zewnętrznego (czynniki polityczne, ekonomiczne, społeczne, prawne, ekologiczne, technologiczne) mającego wpływ na tę politykę.

Poniżej przedstawiono szanse, zagrożenia, mocne i słabe strony Piotrkowa Trybunalskiego.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost dostępności do usług edukacyjnych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-edukacyjnych; ✓ dostępność środków zewnętrznych, szczególnie UE na rozwiązywanie problemów społecznych; ✓ rozwój rodzinnej opieki zastępczej; ✓ możliwość tworzenia programów wspierających rodzinę, promujących wartości rodzinne; ✓ praca metodą „organizowania społeczności lokalnej” (OSL); 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nowe formy wykluczenia społecznego, jak np. wykluczenie cyfrowe; ✓ wzrastająca liczba osób, które mimo zatrudnienia nie będą w stanie zapewnić swoim rodzinom odpowiednich dochodów; ✓ bierność społeczeństwa – brak zaangażowania w kształtowanie norm moralno-społecznych; ✓ emigracja zarobkowa młodzieży i osób wykwalifikowanych zawodowo;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost świadomości społecznej; ✓ propagowanie zdrowego stylu życia; ✓ zwiększające się możliwości działań z obszaru ekonomii społecznej; ✓ wzrost społecznej akceptacji i rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych; ✓ działania na rzecz dostosowania zasobów mieszkaniowych wraz z otoczeniem do potrzeb osób starszych, niesamodzielnych; ✓ możliwość współdecydowania przez mieszkańców o wydatkach publicznych w ramach budżetu obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpad więzi społecznych w społeczności lokalnej pogłębione przez epidemię Covid-19 (zjawisko alienacji i obojętności); ✓ brak poczucia przynależności do danej społeczności lokalnej; ✓ wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze i stacjonarne formy pomocy osobom niesamodzielnym; ✓ niska atrakcyjność lokalnego rynku pracy; ✓ mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, ✓ zmiany klimatyczne i ich negatywny wpływ na środowisko i stan zdrowia mieszkańców; ✓ wpływ epidemii Covid - 19 na stan zdrowia mieszkańców;
--	---

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; ✓ realizacja projektu „Rodzina +4”; ✓ realizacja zadań na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży przez placówki oświatowe, policję, pomoc społeczną, organizacje pozarządowe, itp.; ✓ istniejące doświadczenia, mechanizmy rozwiązywania problemów oraz wyspecjalizowana kadra; ✓ dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zbyt mała liczba efektywnych instrumentów, które mogłyby zmniejszyć deficyty i dysfunkcje poszczególnych jednostek i grup społecznych (m.in. brak hostelu dla ofiar przemocy, brak Centrum Integracji Społecznej); ✓ niekorzystne tendencje demograficzne (ujemny przyrost naturalny, rosnący wskaźnik starzenia się społeczeństwa); ✓ słaba promocja społecznych inicjatyw; ✓ brak lokalnych miejsc, dla działań społeczności lokalnych (świetlic osiedlowych, klubów dla młodzieży i osób starszych) ✓ brak systemu wspierającego pomoc dla osób oraz instytucji pomagającym

	<p>uzależnionym oraz sprawcom i ofiarom domowej przemocy (brak ośrodka wsparcia dla osób doświadczających przemocy, poradni leczenia uzależnień, itp.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zbyt mała ilość środków finansowych na realizację celów w obszarze zdrowia; ✓ niedobór lokali socjalnych i komunalnych; ✓ niewielka ilość dużych przedsiębiorstw;
--	---

Podsumowanie

Sumując uzyskane informacje można wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się głównym przedmiotem działań Strategii. Uznano, że obszarami problemowymi, dla których należy zaprogramować działania, są w pierwszej kolejności kwestie dotyczące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, a wśród nich grupy najbardziej narażone na marginalizację, tj. osoby bezrobotne, niesamodzielne, starsze i niepełnosprawne.

Równie ważna jest rodzina, którą należy wzmocnić tak, by w skuteczniejszy sposób mogła opierać się kryzysom powodowanym przez czynniki i kwestie zewnętrzne, takie jak np. bezrobocie, czy też czynniki wewnętrzne, powodujące rozpad pożycia, np. problem alkoholowy. W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływa również kondycja i działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej nie sposób nie dostrzec tych kwestii w dokumencie programowym i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

IV. Wizja i Misja Strategii

Wizja jest opisowym wyrażeniem aspiracji Miasta w zakresie rozwoju społecznego oraz stanowi próbę odpowiedzi na pytanie, jak wspólnota lokalna chciałaby widzieć swoje Miasto w perspektywie czasowej objętej zakresem strategii. Wizja jest wyzwaniem i stanowi tło doboru i oceny zasadności przyjętych celów strategicznych, do którego Miasto chce się przybliżyć oraz, do którego będą prowadzić działania związane z realizacją Strategii.

Wizja Strategii:

Miasto Piotrków Trybunalski jest miejscem przyjaznym mieszkańcom z dostępnością do wysokiej jakości usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi podnoszeniu poziomu lokalnego kapitału społecznego.

Misja to nadrzędny cel przedsięwzięcia – cel, który motywuje ludzi zaangażowanych w przedsięwzięcie i jednoczy grupy.

Misja Strategii

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom Piotrkowa Trybunalskiego.

Określone działania strategiczne podejmowane są w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi.

V. Plan operacyjny dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Piotrków Tryb.

Kierunki działań

Kierunki działań, to obszary, w których wystąpi koncentracja działań. Są one najistotniejszymi polami działania, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe kilka lat.

Cele strategiczne

Cele te należą do grupy celów kierunkowych (odpowiadają na pytanie: *co chcemy osiągnąć?*) i długofalowych, o terminie realizacji sięgającym 10 lat.

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe to składowe celu strategicznego. W zależności od rozwiązywanego problemu, a tym samym celu strategicznego, cele szczegółowe mogą mieć charakter etapów (wtedy ważna jest kolejność ich realizacji), bądź stanowić zbiór odrębnych, niezależnych bezpośrednio od siebie, celów - elementów, składających się na cel strategiczny.

Zadania

Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania Strategii. Mówiąc o zadaniach mamy na myśli nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę społeczną. Specyfiką niniejszej strategii jest duża liczba zadań „miękkich”, dotyczących inwestycji niematerialnych (w człowieka), czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, a także rynku pracy.

Wskaźniki

Wskaźniki produktu – odnoszą się do bezpośrednich, rzeczowych efektów podjętych działań mierzonych konkretnymi wielkościami. Opisują wszystkie te produkty, które powstają w trakcie realizacji strategii.

Wskaźniki rezultatu – odpowiadające natychmiastowym efektom realizacji strategii mającym bezpośredni wpływ na otoczenie. Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu.

Każdą strategię powinna charakteryzować jedna główna cecha – **elastyczność** na etapie jej wdrażania. Oznacza to, że cele i zadania zawarte w strategii powinny być stale monitorowane i weryfikowane w zależności od szybko zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, jak również zasobów gminy i potrzeb jej mieszkańców. Jest to podstawowy element procesu wdrażania planu strategicznego. Możliwość wprowadzania zmian w dokumencie strategii, jej regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego na szczeblu lokalnym.

Kierunki działania Strategii:

Nawiązując do wniosków z części diagnostycznej dokumentu Strategii wyodrębniono pięć kierunków działań, które w okresie 2021 – 2030 powinny być traktowane priorytetowo podczas realizacji lokalnej polityki społecznej. Są one następujące:

- I. Wsparcie osób niesamodzielných, rodzin, dzieci i młodzieży
- II. Praca
- III. Ochrona zdrowia
- IV. Bezpieczeństwo społeczne
- V. Kultura i czas wolny

W ramach wymienionych wyżej kierunków sformułowano cele strategiczne, których osiągnięcie będzie prowadziło do spełnienia wizji Strategii.

Kierunek działania Strategii	Cel strategiczny
I. Wsparcie osób niesamodzielnych, rodzin, dzieci i młodzieży	1. Tworzenie systemu działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i instytucjonalizacji seniorów oraz osób niepełnosprawnych (DPS, DDPS Mam Sąsiada, ŚDS) 2. Wsparcie rozwoju dziecka i jego rodziny w działaniach wychowawczych (DD, ŻM, Bartek) 3. Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób i rodzin (PO, MOPR)
II. Praca	4. Aktywizacja zawodowa mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego pozostających bez pracy (PUP) 5. Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego (ClIPKZ)
III. Ochrona zdrowia	6. Minimalizowanie zjawiska uzależnień na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży (MKRPA) 7. Poprawa zdrowia mieszkańców m.in. poprzez świadczenie usług rehabilitacyjnych (PCMD)

<p>IV. Bezpieczeństwo społeczne</p>	<p>8. Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego (KMP, SM, ZDiUM AŚ)</p> <p>9. Opieka nad zwierzętami domowymi bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi (SdBZ)</p> <p>10. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i zapewnienie godnego życia mieszkańcom (TBS i UM)</p>
<p>V. Kultura i czas wolny</p>	<p>11. Zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalno - oświatowe (Biblioteka, MOK, ODA)</p> <p>12. Zwiększanie udziału osób starszych w życiu kulturalnym (Biblioteka, Uniwersytet III Wieku, MOK, ODA)</p> <p>13. Zapewnienie możliwości dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym aktywnego spędzania wolnego czasu (OSiR, CiT, ODA, Państwowa Szkoła Muzyczna, Muzeum)</p>

Cel strategiczny 1

Tworzenie systemu działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i instytucjonalizacji seniorów oraz osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
1.1. Rozszerzenie działalności w ramach organizacji pobytu dziennego;	1.1.1. Zwiększenie ilości miejsc pobytowych, dostosowanie zasobów lokalowych oraz środków do organizacji pobytu dziennego, rozszerzanie oferty działań w ramach organizacji pobytu dziennego;	- ilość miejsc pobytowych;	DPS, DDPS, Stowarzyszenie Przyjaciół „Mam Sąsiada”, ŚDS,	2021 r.- 2030 r.
	1.1.2. Przygotowanie propozycji korekt lokalnych aktów prawnych regulujących organizację pobytu dziennego;	- liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych;		
1.2. Rozszerzanie działalności w ramach organizacji świadczenia usług opiekuńczych;	1.2.1. Wprowadzenie usługi asystenta osobistego jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych;	- ilość zatrudnionych asystentów, - ilość osób objętych usługami; - ilość godzin zrealizowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;		
1.3. Aktywizacja i wspieranie rodzin sprawujących opiekę	1.3.1. Organizowanie okresowego zastępowania członków rodzin opiekujących	- liczba rodzin objętych pomocą w formie pobytu dziennego dla		

<p>nad osobami starszymi, niesamodzielnymi;</p>	<p>się osobą niesamodzielną w ramach organizacji form pobytu dziennego;</p>	<p>osoby starszej i niesamodzielnej;</p>		
<p>1.4. Organizacja Klubów Seniora/klubów Mieszkańca;</p>	<p>1.3.2. Opracowanie indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizujących;</p> <p>1.4.1. Organizacja spotkań kulturalno – oświatowych i integracyjnych w tym promowanie rękodzieła;</p>	<p>- liczba sporządzonych i zrealizowanych indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizujących;</p> <p>- ilość spotkań w ciągu roku;</p> <p>- ilość uczestników spotkań;</p> <p>- ilość akcji i imprez integracyjnych;</p>		
<p>1.5. Zwiększenie roli kultury jako sposobu przeciwdziałania izolacji;</p>	<p>1.5.1. Zajęcia sportowo – ruchowe, aktywność i aktywność na świeżym powietrzu), w tym promowanie rękodzieła;</p>	<p>- ilość spotkań w ciągu roku;</p> <p>- ilość uczestników spotkań;</p> <p>- ilość akcji i imprez integracyjnych;</p>		
<p>1.6. Profilaktyka zdrowotna seniorów i osób niepełnosprawnych;</p>	<p>1.6.1. Zajęcia ze specjalistami: lekarzami, psychologami, psychiatrami, couch-ami, itp.;</p>	<p>- ilość opracowanych indywidualnych programów rehabilitacyjnych;</p> <p>- liczba osób objętych indywidualnymi programami;</p>		
<p>1.7. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności (rehabilitacja</p>	<p>1.7.1. Uruchomienie filii Środowiskowego Domu Samopomocy);</p>	<p>- liczba zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy;</p>		

<p>psychospołeczna i psychofizyczna);</p> <p>1.8. Zwiększenie umiejętności osób niepełnosprawnych bezrobotnych do ulokowania się na rynku pracy;</p> <p>1.9. Bezpieczeństwo seniorów i osób niepełnosprawnych;</p>	<p>1.7.2. Opracowanie indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizujących;</p> <p>1.8.1. Wspieranie wszelkich form zatrudnienia oraz aktywności osób niepełnosprawnych bezrobotnych;</p> <p>1.9.1. Spotkania ze służbami mundurowymi;</p>	<p>-liczba nowych miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy;</p> <p>-liczba osób objętych indywidualnymi programami;</p> <p>-liczba utworzonych spółdzielni;</p> <p>-liczba osób biorących udział w szkoleniach;</p> <p>- liczba spotkań;</p>		
--	---	--	--	--

Cel strategiczny 2

Wsparcie rozwoju dziecka i jego rodziny w działaniach wychowawczych

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
2.1. Bieżące funkcjonowanie oddziałów świetlic i możliwość korzystania z usług świetlicy;	2.1.1. Codzienna opieka i wychowanie; 2.1.2. Organizacja czasu wolnego podopiecznym;	- liczba podopiecznych uczęszczających do świetlicy w ciągu roku;	DD, Świetlica Środowiskowa „Bartek”, HARC	2021 r.- 2030 r.
2.2. Zapewnienie całodobowej opieki, wychowania oraz nauki, rozwijania umiejętności, wiedzy i uzdolnień wychowanków;	2.2.1. Zapewnienie wychowankom zajęć wyrównawczych oraz zajęć rozwijających uzdolnienia; 2.2.2. Pomoc wychowankom w nauce; zapewnienie odpowiednich pomocy dydaktycznych;	- liczba wychowanków przebywających w placówce; - liczba zakupionych pomocy dydaktycznych;		
2.3. Podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;	2.3.1. Działania w celu zmniejszenia skutków kryzysu w rodzinie;	- liczba rodziców współpracujących ze specjalistami;		

<p>2.4. Organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży;</p> <p>2.5. Edukacja dzieci i rodziców w zakresie zdrowego stylu życia;</p>	<p>2.4.1. Organizacja zajęć podczas kolonii i ferii zimowych;</p> <p>2.4.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego;</p> <p>2.5.1. WYROBIENIE zdrowych nawyków żywieniowych;</p>	<p>- liczba uczestników; - liczba zajęć pozalekcyjnych;</p> <p>- ilość zrealizowanych programów edukacyjno-kulinarnych;</p>		
---	--	---	--	--

Cel strategiczny 3

Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób i rodzin

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
3.1. Nabycie prawidłowych umiejętności opiekuńczo - wychowawczych celem lepszego funkcjonowania w społeczeństwie i w rodzinie;	3.1.1. Pogadanki z rodzicami oraz zorganizowanie bezpłatnych warsztatów z udziałem psychologa dla rodziców dzieci przyjętych do żłobka, a także dla rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z udziałem pedagoga oraz przedstawicieli instytucji wspierających oświatę;	- Ilość przeprowadzonych pogadanek, warsztatów;	PO MŻ MOPR; Harc Referat Edukacji Urzędu Miasta, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2021 r. –2030 r.
3.2. Zapewnienie pierwszeństwa w rekrutacji do Miejskiego Żłobka Dziennego dzieci rodziców/opiekunów prawnych posiadających „Piotrkowską Kartę Dużej Rodziny”, rodziców /opiekunów samotnie wychowujących dziecko, dzieci z orzeczeniem	3.2.1. Przeprowadzenie konsultacji indywidualnych z wychowawcą; 3.2.2. Przeprowadzenie szkoleń wewnętrznych dla pracowników żłobka;	- liczba osób biorących udział w konsultacjach; - liczba szkoleń;		

<p>niepełnosprawności, dzieci rodziców z orzeczeniem niepełnosprawności;</p> <p>3.3. Zapewnienie warunków umożliwiających osobom niesamodzielnemu pozostaniu w środowisku zamieszkania;</p>	<p>3.2.3. Ogłoszenie rekrutacji analiza wniosków pod kątem pierwszeństwa przyjęcia do placówki;</p> <p>3.3.1. Wspieranie osób niesamodzielną poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;</p> <p>3.3.2. Wsparcie materialne dla osób samotnych, niesamodzielną, niepełnosprawnych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci przyjętych ze wskazaniem pierwszeństwa; - ilość godzin zrealizowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; - liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych; - ilość osób pobierających zasiłki stałe; - ilość osób korzystających z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się; - ilość osób korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych; - liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych; - liczba osób korzystających ze specjalnych zasiłków opiekuńczych; 		
---	--	--	--	--

<p>3.4. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej roli rodziny;</p> <p>3.5. Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego i socjalnego;</p>	<p>3.4.1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i rodzinnych domów dziecka;</p> <p>3.5.1. Wspieranie rodzin w kryzysie poprzez zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego;</p> <p>3.5.2. Sporządzanie szczegółowej diagnozy potrzeb poszczególnych rodzin i indywidualnych planów pomocy;</p> <p>3.5.3. Nadzór nad rodzinami dysfunkcyjnymi;</p> <p>3.5.4. Stworzenie interdyscyplinarnego zespołu specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży;</p>	<p>- liczba osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego;</p> <p>- ilość akcji promujących ideę rodzicielstwa zastępczego i RDD;</p> <p>- ilość udzielonych specjalistycznych porad;</p> <p>- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego;</p> <p>- ilość sporządzonych diagnoz;</p> <p>- ilość sporządzonych IPP;</p> <p>- ilość przeprowadzonych konsultacji z członkami rodzin;</p> <p>- ilość rodzin objętych współpracą z instytucjami;</p> <p>- liczba zespołów interdyscyplinarnych;</p> <p>- liczba uczestników Zespołu;</p>		
--	---	---	--	--

<p>3.6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami;</p>	<p>3.5.5. Promocja i wspieranie rozwoju asystentury rodzinnej oraz systemu rodzin wspierających;</p> <p>3.6.1. Systematyczna praca socjalna z rodzicami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo;</p> <p>3.6.2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb, w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci;</p> <p>3.6.3. Zapewnienie warunków do organizowania rodzinnych form opieki zastępczej (m.in. zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, itp.);</p> <p>3.6.4. Podejmowanie działań na rzecz wsparcia mieszkańców w ramach miejskich programów</p>	<p>- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, koordynatora, wolontariuszy, itp.;</p> <p>- liczba rodzin objętych pracą socjalną;</p> <p>- liczba dzieci w tych rodzinach;</p> <p>- liczba zasiłków okresowych;</p> <p>- liczba zasiłków celowych na zakup posiłków w ramach programu rządowego;</p> <p>- liczba zasiłków celowych na zakup opału;</p> <p>- liczba dodatków mieszkaniowych;</p> <p>-liczba zasiłków rodzinnych;</p> <p>- liczba zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, itp.;</p> <p>- liczba wydanych kart;</p>		
--	--	---	--	--

<p>3.7. Zwiększanie skuteczności działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób i rodzin;</p> <p>3.8. Inicjowanie integracji społeczności lokalnej;</p>	<p>m.in „Programu Rodzina +4, Karta Mieszkańca”;</p> <p>3.7.1. Aktualizowanie wiedzy pracowników służb społecznych na temat głównych problemów społecznych, ich przyczyn, przejawów i skutków;</p> <p>3.7.2. Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych;</p> <p>3.8.1. Inicjowanie, propagowanie i wspieranie działań na rzecz tworzenia różnorodnych form integracyjnych, grup wsparcia, samopomocy i innych lokalnych inicjatyw wspierania rodziny i osób niesamodzielnych;</p>	<p>- ilość zorganizowanych szkoleń;</p> <p>- liczba uczestników szkoleń;</p> <p>- Ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty” i liczba rodzin;</p> <p>- ilość spotkań grup roboczych i spotkań członków ZI;</p> <p>- ilość inicjatyw społecznych na terenie miasta;</p>		
---	--	--	--	--

Cel strategiczny 4

Aktywizacja zawodowa mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego pozostających bez pracy

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
4.1. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych, osób młodych do 30 r.ż. oraz osób powyżej 50 r.ż.;	4.1.1. Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych, tj.: -prac interwencyjnych, -robót publicznych -staży zawodowych, -szkoleń, -doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej, - dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, -bonów na zasiedlenie, - bonów szkoleniowych, - dofinansowanie kosztów zatrudnienia osób powyżej 50 r.ż.;	- ilość osób w poszczególnych grupach wiekowych objętych wsparciem;	PUP	2021 r.- 2030 r.
4.2. Wspieranie osób niepełnosprawnych;	4.2.1. Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, tj.:	- liczba osób objętych wsparciem;		

	<ul style="list-style-type: none">- staży zawodowych,- prac interwencyjnych,- wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,- dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej;			
--	--	--	--	--

Cel strategiczny 5

Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
5.1.1. Aktywizacja zawodowa osób niepracujących oraz zatrudnionych poprzez świadczenie całonocnego doradztwa kariery;	5.1.1. Udzielanie specjalistycznych porad zawodowych osobom nieaktywnym zawodowo, bezrobotnym i poszukującym pracy;	- liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy u których nastąpił wzrost aktywności zawodowej;	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie Trybunalskim	2021 r. -2030 r.
	5.1.2. Wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników;	- liczba osób które nabeżdą nowe kompetencje psychospołeczne;		
	5.1.3. Inicjowanie, organizowanie i prowadzenie grupowego poradnictwa zawodowego;	- liczba osób objętych wsparciem;		
	5.1.4. Diagnoza predyspozycji zawodowych z wykorzystaniem	- liczba sporządzonych diagnoz;		

	<p>testów i innych narzędzi psychologicznego pomiaru wśród młodzieży szkolnej i osób dorosłych dokonujących wyborów zawodowych;</p> <p>5.1.5. Pomoc zwalnianym pracownikom w ponownym odnalezieniu się na rynku pracy poprzez przygotowanie indywidualnych planów powrotu;</p> <p>5.1.6. Promowanie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta oraz pomoc w uruchamianiu działalności gospodarczej;</p> <p>5.1.7. Rozwijanie współpracy z instytucjami rynku pracy oraz wpływanie na integrację środowisk edukacyjnych i biznesowych podczas organizowanych targów pracy, giełd, seminariów i konferencji;</p>	<p>- liczba sporządzonych indywidualnych planów powrotu;</p> <p>- liczba osób które uruchomią działalność gospodarczą;</p> <p>- liczba zorganizowanych targów pracy, giełd, seminariów i konferencji;</p>		
--	--	---	--	--

Cel strategiczny 6

Minimalizowanie zjawiska uzależnień na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
6.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;	<p>6.1.1. Podjęcie działań mających na celu uruchomienie przez Narodowy Fundusz Zdrowia placówki leczenia uzależnień na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego;</p> <p>6.1.2. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu;</p> <p>6.1.3. Prowadzenie Piotrkowskiego Centrum Profilaktyczno-Terapeutycznego „Pomarańczowa Linia”;</p>	<p>- liczba uruchomionych placówek leczenia uzależnień;</p> <p>- liczba udzielonych porad;</p> <p>- liczba osób, które podjęły terapię;</p> <p>- liczba osób korzystających z pomocy Centrum;</p> <p>- liczba udzielanych porad;</p> <p>- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych;</p> <p>- liczba osób objętych programami profilaktycznymi;</p>	MKRPA	2021r. - 2030r.

<p>6.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;</p>	<p>6.2.1 Tworzenie nowych i wspieranie istniejących miejsc wsparcia dla dzieci i młodzieży, w tym w szczególności z rodzin z problemami alkoholowymi oraz grup podwyższonego ryzyka;</p> <p>6.2.2 Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej;</p> <p>6.2.3 Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie, rodzin zagrożonych uzależnieniem, połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień.</p> <p>6.2.4. Działania związane z kierowaniem do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;</p> <p>6.2.5. Przeprowadzenie diagnozy społecznej;</p>	<p>- liczba dofinansowywanych placówek;</p> <p>- liczba dzieci objętych wsparciem placówek;</p> <p>- liczba udzielonych porad;</p> <p>- liczba zatrudnionych specjalistów;</p> <p>- liczba udzielonych dofinansowań;</p> <p>- liczba dzieci objętych wypoczynkiem;</p> <p>- liczba wniosków skierowanych do sądu;</p> <p>- liczba osób objętych badaniem;</p>		
--	--	---	--	--

<p>6.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;</p>	<p>6.3.1. Finansowanie programów profilaktycznych., współdział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;</p> <p>6.3. 2. Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń, konferencji dla grup zawodowych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie;</p> <p>6.3.3. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych raportów; - liczba zrealizowanych programów; - liczba osób objętych programami profilaktycznymi; - liczba zorganizowanych imprez; - liczba osób biorących udział w imprezach; - liczba przeprowadzonych szkoleń; - liczba osób uczestniczących w szkoleniach; - liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych; - liczba sprzedawców objętych szkoleniem; 		
---	--	--	--	--

<p>6.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;</p>	<p>6.3.4. Organizowanie i wspieranie lokalnych działań, kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych;</p> <p>6.4.1. Współpraca i wspieranie stowarzyszenia abstynenckiego;</p>	<p>- liczba podjętych przedsięwzięć;</p> <p>- liczba osób objętych wsparciem stowarzyszenia;</p> <p>- liczba udzielonych porad;</p>		
---	--	---	--	--

Cel strategiczny 7

Poprawa zdrowia mieszkańców m.in. poprzez świadczenie usług rehabilitacyjnych

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
7.1. Poprawa dostępu do opieki rehabilitacyjnej;	7.1.1. Realizacja świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej;	- ilość przeprowadzonych porad; - ilość przeprowadzonych zabiegów rehabilitacyjnych;	PCMD	2021 r. -2030 r.
7.2. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych;	7.2.1. Rozwój podmiotów leczniczych;	- liczba przychodni i poradni specjalistycznych;		
7.3. Prowadzenie edukacji przedporodowej;	7.3.1. Przygotowanie rodziców do świadomego rodzicielstwa;	- liczba osób korzystających z zajęć w Szkole Rodzenia;		

Cel strategiczny 8

Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
8.1. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie leczenia uzależnień;	8.1.1. Objęcie osób pozbawionych wolności ze stwierdzonym uzależnieniem od alkoholu terapią uzależnień (skierowanie do odbycia terapii w OT AŚ w Piotrkowie Tryb. oraz do systemu terapeutycznego poza oddziałem terapeutycznym);	-liczba osadzonych, którzy ukończyli terapię w OT; -liczba osadzonych objętych Krótką Interwencją;	Areszt Śledczy ZDiUM KMP SM	2021 r. -2030 r.
8.2. Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy;	8.2.1. Objęcie osób pozbawionych wolności ze stwierdzonym deficytem w postaci skłonności do stosowania przemocy działaniami psychokorekcyjnymi (Skierowanie do udziału w programach resocjalizacji dla skazanych stosujących przemoc w rodzinie (typu Stop przemoc – druga szansa lub Duluth lub do	- liczba osadzonych, którzy ukończyli programy dla sprawców przemocy w rodzinie; - liczba osadzonych objętych TZA;		

8.3 Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przestępstw komunikacyjnych;	udziału w Treningu Zastępowania Agresji); 8.3.1. Objęcie osób pozbawionych wolności, skazanych za popełnienie przestępstw z art. 178 a kk oddziaływaniami psychokorekcyjnymi;	- liczba osadzonych objętych oddziaływaniami psychokorekcyjnymi;		
8.4 Zwiększenie kompetencji zawodowych osób pozbawionych wolności;	8.4.1. Zwiększenie umiejętności praktycznych i teoretycznych osób pozbawionych wolności (bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem) w zakresie ulokowania się na rynku pracy;	- liczba osadzonych objętych szkoleniami i kursami; - liczba osadzonych objętych programami;		
8.5. Poprawa jakości i dostępności przestrzennej komunikacji zbiorowej;	8.5.1. Obsługa nowopowstałych osiedli mieszkaniowych poprzez uruchomienie nowych linii komunikacyjnych lub zmiana tras linii funkcjonujących;	- liczba nowo obsługiwanych przystanków autobusowych;		
	8.5.2. Poprawa komfortu podróży- wymiana taboru autobusowego na nowy i ekologiczny;	- liczba zakupionych autobusów;		
8.6. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz eliminowanie zjawisk patologicznych w ruchu drogowym;	8.6.1. Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych - budowa przejść aktywnych;	- liczba wykonanych przejść rocznie;		

	<p>8.6.2. Ograniczenie prędkości na drodze poprzez montaż progów zwalniających;</p> <p>8.6.3. Przeprowadzenie analiz miejsc niebezpiecznych i dostosowanie rozdysponowania patroli ruchu drogowego adekwatnie do występującego zagrożenia;</p> <p>8.6.4. Zwiększenie pieszych i zmotoryzowanych patroli Policji w tym patroli ponadnormatywnych finansowanych przez Urząd Miasta;</p> <p>8.6.5 Organizowanie akcji kontrolnych na drogach w zakresie badania stanu trzeźwości kierowców, odurzenia substancjami psychoaktywnymi oraz sprawdzanie stanu technicznego pojazdów;</p> <p>8.6.6. Prowadzenie szkoleń, pogadanek, z uczniami, nauczycielami, pedagogami, rodzicami i opiekunami</p>	<p>- liczba zamontowanych progów rocznie;</p> <p>- liczba zrealizowanych akcji kontrolnych;</p> <p>- liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych;</p> <p>- liczba patroli;</p> <p>- liczba wykrytych nietrzeźwych kierujących;</p> <p>- liczba wykrytych kierujących pod wpływem środka odurzającego;</p> <p>- liczba wypadków drogowych;</p> <p>- liczba kolizji drogowych;</p> <p>- liczba zdarzeń drogowych z udziałem pieszych;</p> <p>- liczba przeprowadzonych spotkań;</p>		
--	---	---	--	--

<p>8.7. Zmniejszenie liczby przestępstw popełnianych na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego;</p>	<p>w zakresie poprawy bezpieczeństwa na drodze szczególnie osób niechronionych;</p> <p>8.7.1. Propagowanie wśród lokalnej społeczności dzielnicowego, jako policjanta pierwszego kontaktu;</p> <p>8.7.2. Popularyzacja wśród społeczności lokalnej Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa;</p> <p>8.7.3. Kontrola i monitorowanie miejsc o szczególnym zagrożeniu przestępczością oraz reagowanie na naruszenia obowiązujących przepisów prawa w zakresie posiadanych uprawnień;</p> <p>8.7.4. Inicjowanie i uczestniczenie w spotkaniach z podmiotami, które wykonują określony zakres zadań kompetencyjne zbliżonych oraz z samorządami terytorialnymi, administratorami i zarządcami budynków, wspólnotami mieszkaniowymi celem poprawy</p>	<p>- liczba przeprowadzonych spotkań;</p> <p>- ilość osób biorących udział w spotkaniach;</p> <p>- liczba inicjatyw profilaktycznych;</p> <p>- ilość popełnionych przestępstw w danych kategoriach;</p> <p>- liczba spotkań;</p>		
--	---	--	--	--

<p>8.8. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa seniorów;</p>	<p>ochrony bezpieczeństwa i porządku prawnego;</p> <p>8.8.1. Organizowanie spotkań z osobami starszymi (w klubach seniorów, Uniwersytecie Trzeciego wieku, stowarzyszeniach, zebraniach spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, domach dziennego pobytu) celem propagowania wśród seniorów bezpiecznych zachowań chroniących ich przez skutkami zagrożeń;</p>	<p>- ilość osób biorących udział w spotkaniach; - liczba inicjatyw i przedsięwzięć profilaktycznych;</p>		
<p>8.9. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży;</p>	<p>8.9.1. Prowadzenie szkoleń, pogadanek, z nauczycielami, pedagogami, rodzicami i opiekunami w zakresie poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz prezentowanie i omawianie walizki edukacyjnej zawierającej atrapy środków narkotycznych;</p> <p>8.9.2. prowadzenie akcji profilaktycznych, opracowanie ulotek informacyjnych, organizowanie konkursów;</p>	<p>- liczba spotkań z uczniami; - liczba spotkań z nauczycielami, pedagogami, rodzicami; - ilość osób biorących udział w spotkaniach;</p> <p>- liczba inicjatyw i przedsięwzięć profilaktycznych;</p>		

Cel strategiczny 9

Opieka nad zwierzętami domowymi bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
9.1. Wyłapywanie zwierząt bezdomnych;	9.1.1. Wyłapywanie zwierząt bezdomnych i opieka nad nimi w schronisku do czasu, aż znajdą nowych opiekunów prawnych, bądź do śmierci, jeżeli taki opiekun się nie znajdzie;	- ilość interwencji, w których wyłapuje się zwierzęta;	Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt	2021 r. -2030 r.
9.2. Leczenie zwierząt chorych oraz coroczne szczepienia;	9.2.1. Zapobieganie występowania epidemii chorób zakaźnych;	- ilość zaszczepionych psów;		
9.3. Szukanie nowych właścicieli dla zwierząt i współpraca z karmicielami kotów wolno żyjących;	9.3.1. Szukanie nowych, odpowiedzialnych właścicieli dla zwierząt;	- ilość adopcji zwierząt z piotrkowskiego schroniska; - ilość wykastrowanych /wysterylizowanych kotów;		

<p>9.4. Interwencje dotyczące zaniedbań zwierząt;</p>	<p>9.3.2. Promowanie akcji „nie kupuj adoptuj”, „przyjaciół od zaraz”;</p> <p>9.4.1. Uczestnictwo w interwencjach, w których łamane są prawa zwierząt często przy udziale policji, straży miejskiej czy straży pożarnej;</p> <p>9.4.2. Edukowanie mieszkańców o przestrzeganiu praw zwierząt oraz nauka jak dbać o zwierzęta;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość dokarmianych kotów; - ilość zakupywanej karmy; - ilość wydawanej karmy dla karmicieli; - ilość interwencji w mieście; - ilość inicjatyw edukacyjnych; 		
---	---	---	--	--

Cel strategiczny 10

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i zapewnienie godnego życia mieszkańcom

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
10.1. Przeciwdziałanie migracji ludzi młodych;	10.1.1. Zwiększenie liczby nowych mieszkań w zasobie gminnym; 10.1.2. Rozwój mieszkalnictwa przyjaznego młodym rodzinom (budowa bloków/mieszkań w systemie TBS);	- liczba lokali mieszkalnych oddana do zasiedlenia w nowo wybudowanych budynkach; - liczba lokali zasiedlona rodzinami w wieku do 35. r.ż.;	TBS UM - Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	2021 r. -2030 r.
10.2. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej na rzecz wsparcia rodziny;	10.2.1. Zmniejszenie liczby osób oczekujących na wskazanie lokalu z zasobu mieszkaniowego gminy;	- liczba osób oczekujących, umieszczona na listach uprawniających do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu lub lokalu mieszkalnego;		
10.3. Poprawa warunków mieszkaniowych osób pozostających w zasobie mieszkaniowym gminy;	10.3.1. Zwiększenie liczby mieszkań w nowobudowanych lub przebudowywanych budynkach przeznaczonych na zamianę;	- liczba nowobudowanych i odzyskanych lokali z zasobu mieszkaniowego gminy; - liczba przeprowadzonych zamian;		

<p>10.4. Poprawa dostępności lokali dla osób o niższych dochodach;</p>	<p>10.4.1. Zwiększenie liczby remontowanych i zagospodarowanych pustostanów;</p> <p>10.4.2. Zwiększenie liczby pozyskanych lokali z zasobu mieszkaniowego gminy do realizacji celów socjalnych;</p> <p>10.4.3. Zwiększenie liczby mieszkań poddanych remontowi;</p>	<p>- liczba zagospodarowanych pustostanów;</p> <p>- liczba pozyskanych lokali;</p> <p>- liczba wyremontowanych lokali w zasobie Miasta;</p>		
--	---	---	--	--

Cel strategiczny 11

Zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalno - oświatowe

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
11.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży; 11.2. Poszerzenie oferty kulturalno-oświatowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;	11.1.1. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania; 11.2.1. Organizowanie zajęć wakacyjnych i feryjnych; 11.2.2. Organizowanie wydarzeń popularyzujących wiedzę, kulturę, czytelnictwo; 11.2.3. Organizowanie inicjatyw edukacyjnych, podnoszących świadomość dzieci i młodzieży w zakresie ekologii, historii, zdrowia, bezpieczeństwa;	- liczba osób korzystających z gier planszowych; - liczba osób korzystających ze stanowisk gamingowych, itp. - liczba uczestników zajęć wakacyjnych i feryjnych; - liczba zajęć pozalekcyjnych, w tym m.in. (liczba lekcji bibliotecznych, zajęć edukacyjnych, itp.); - liczba zorganizowanych konkursów czytelniczych i plastycznych, akcji czytelniczych, imprez plenerowych, itp.; - liczba zorganizowanych lekcji muzealnych, warsztatów, spacerów, rajdów, wycieczek i spotkań tematycznych;	Biblioteka, MOK Muzeum ODA Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia CiT OSiR	2021 r.- 2030 r.

<p>11.3. Wyeliminowanie barier, związanych z dostępem do pozaszkolnej oferty zajęć artystycznych, wśród zdolnych dzieci, które znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej;</p> <p>11.4. Organizowanie różnorodnych form zajęć artystycznych pobudzających kreatywność, wyobraźnię i odkrywanie talentów;</p>	<p>11.3.1. Stworzenie grupy spośród „pierwszoklasistów” i umożliwienie im korzystania z bezpłatnej oferty zajęć artystycznych;</p> <p>11.4.1. Udział dzieci w warsztatach tanecznych, plastycznych, rękodzieła artystycznego, decoupage, wokalnych, teatralnych, itp.;</p> <p>11.4.2. Cykliczne wyjazdy do teatrów, muzeów, filharmonii, itp.;</p> <p>11.4.3. Organizowanie spotkań, koncertów i warsztatów m.in. z zawodowymi artystami, wykładowcami uczelni artystycznych, itp.;</p> <p>11.4.4. Organizowanie warsztatów tematycznych opartych o ofertę wystawienniczą dla grup i odbiorców indywidualnych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci korzystających z bezpłatnej oferty zajęć; - liczba dzieci biorących udział w warsztatach; - liczba zorganizowanych warsztatów; - liczba zorganizowanych wyjazdów; - liczba osób biorących udział w wyjazdach; - liczba zorganizowanych spotkań, koncertów i warsztatów; - liczba uczestników spotkań, koncertów i warsztatów; - liczba warsztatów tematycznych; - liczba uczestników warsztatów; 		
---	--	--	--	--

Cel strategiczny 12

Zwiększanie udziału osób starszych w życiu kulturalnym

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
12.1. Dostosowywanie, rozszerzenie oraz podnoszenie poziomu bezpłatnej oferty warsztatów i zespołów działających w ramach Klubu Seniora OEA MOK;	12.1.1. Organizowanie warsztatów (m.in. plastycznych, fotograficznych, ceramicznych, decoupage, teatralnych, wokalnych, tanecznych, komputerowych, dziennikarskich i szycia artystycznego) i zespołów artystycznych zgodnie z zapotrzebowaniem osób starszych;	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych warsztatów; - liczba uczestników warsztatów; - liczba działających zespołów artystycznych; - liczba członków zespołów; 	Biblioteka, Uniwersytet III Wiek, MOK, ODA, Muzeum, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia	2021r. - 2030r.
12.2. Wprowadzenie zdalnej formuły prowadzenia wybranych zajęć warsztatowych w przypadku chorób uczestników, bądź innych ograniczeń;	12.2.1. Prowadzenie nauki obsługi podstawowych aplikacji do komunikowania się online; 12.2.2. Przygotowanie zadań, które mają zostać wykonane podczas niedyspozycji uczestników podczas wybranych zajęć (zadania plastyczne, wokalne, teatralne,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z zajęć w formie zdalnej; 		

<p>12.3. Rozszerzenie oferty edukacyjnej i aktywizującej seniorów;</p>	<p>fotograficzne przygotowanie filmów instruktażowych związanych z zadaniami);</p> <p>12.3.1. Prowadzenie działalności informacyjnej, popularyzatorskiej książek i czytelnictwa;</p> <p>12.3.2. Organizowanie wydarzeń kulturalnych i integracyjnych dla osób starszych, m.in. spotkań, spacerów, koncertów, wystaw, wernisaży, itp.;</p> <p>12.3.3. Prowadzenie działalności edukacyjnej, w tym. m.in. organizowanie wykładów, kół zainteresowań (np. koło fotograficzne, hobbystek, działkowicza, itp.);</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, m.in. projekcji filmowych, warsztatów; - liczba zorganizowanych spotkań dla osób starszych; - liczba zorganizowanych spacerów, koncertów, wystaw, wernisaży, itp.; - liczba osób uczestniczących w spotkaniach, koncertach, wystawach, wernisażach, itp.; - liczba zorganizowanych wykładów; - liczba osób uczestniczących w wykładach; - liczba prowadzonych kół zainteresowań; - liczba uczestników kół zainteresowań; 		
--	--	---	--	--

<p>12.4. Wspieranie osób starszych w dostępie do kultury;</p>	<p>12.3.4. Organizowanie wydarzeń i imprez okolicznościowych dla osób starszych (m.in. bale karnawałowe, Wigilia, spotkania z okazji Dnia Kobiet, pikniki, itp.);</p> <p>12.3.5. Prowadzenie działalności turystyczno – krajoznawczej, w tym m.in. organizowanie wyjazdów, wycieczek, rajdów, działalność grupy rowerowej, koła nordic walking, itp.;</p> <p>12.4.1. Podejmowanie działań służących zaspokajaniu potrzeb czytelników oraz wyrównywanie szans w zakresie uczestnictwa tych osób w życiu kulturalnym;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wydarzeń i imprez; - liczba uczestników imprez; - liczba zorganizowanych wyjazdów, wycieczek, itp.; - liczba osób uczestniczących w wyjazdach, wycieczkach, itp.; - liczba osób korzystających z dowozu książek do miejsca zamieszkania w ciągu roku; 		
---	---	--	--	--

Cel strategiczny 13

Zapewnienie możliwości dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym aktywnego spędzania wolnego czasu

Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
13.1. Rozszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu;	13.1.1. Organizacja spacerów tematycznych dla mieszkańców miasta oraz turystów;	- liczba zorganizowanych spacerów; - liczba uczestników spacerów;	CIT OSiR MOK	2021r. - 2030r.
	13.1.2. Organizacja tematycznych gier miejskich dla młodzieży szkolnej oraz osób pełnoletnich;	- liczba zorganizowanych gier; - liczba uczestników biorących udział w grach;		
	13.1.3. Organizacja szkolnych i międzyszkolnych imprez sportowych;	- liczba zorganizowanych szkolnych i międzyszkolnych imprez sportowych; - liczba uczestników imprez;		

<p>13.2. Wdrażanie dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych do systematycznego uprawiania sportu;</p>	<p>13.1.4. Organizowanie rodzinnych, form aktywności, w tym m.in. festynów, pikników, itp.;</p> <p>13.2.1. Organizowanie jednorazowych i cyklicznych wydarzeń sportowych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych rodzinnych form aktywności; - liczba uczestników rodzinnych form aktywności; - liczba zorganizowanych jednorazowych i cyklicznych wydarzeń sportowych; - liczba uczestników wydarzeń sportowych; 		
---	---	--	--	--

VI. Zarządzanie ryzykiem

Zgodnie ze słownikiem języka polskiego, ryzyko rozumiane jest jako: niebezpieczeństwo, że coś zdarzy się w inny od oczekiwanego sposób.

Na realizację celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrków Trybunalski na lata 2021 - 2030 będą wpływać różnorodne i zmieniające się w czasie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, tzw. czynniki ryzyka. Mogą one wspomagać osiągnięcie celów lub przeciwnie –stanowią przeszkodę w ich realizacji. Zarządzanie ryzykiem ułatwia reagowanie na sytuacje, które mogą stanowić przeszkodę w osiągnięciu założonych celów. Zapewnia też możliwość podejmowania działań z wyprzedzeniem. Pozwala na wdrożenie mechanizmów ograniczających wystąpienie ryzyka oraz zminimalizowanie jego wpływu na realizowane zadania.

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis w/w ryzyk oraz sposoby im przeciwdziałania.

Cel strategiczny 1
Tworzenie systemu działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i instytucjonalizacji seniorów oraz osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
1.1. Rozszerzenie działalności w ramach organizacji pobytu dziennego;	- brak odpowiedniego poziomu finansowania ze środków budżetu jednostki;		X		- pozyskiwanie zewnętrznych źródeł wspomagających realizację zadań;

1.2 Rozszerzenie działalności w ramach organizacji świadczenia usług opiekuńczych;	- brak kontynuacji finansowania realizacji zadania ze źródeł zewnętrznych – dotacji celowych;		X		- kontynuacja zadania w ramach realizacji zadań własnych;
1.3 Aktywizacja i wspieranie rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi, niesamodzielnymi;	- problemy z pozyskiwaniem wyspecjalizowanej kadry;		X		- korzystanie z własnych zasobów kadrowych;
1.4 Organizacja klubów seniora/ Klubów mieszkańca;	- brak chętnych uczestników;	X			- promocja i szeroka informacja na temat działalności Klubu;
1.5 Zwiększenie roli kultury jako sposobu przeciwdziałania izolacji;	- brak środków finansowych;		X		- pozyskanie środków finansowych z zewnątrz;
1.6 Profilaktyka zdrowotna seniorów i osób niepełnosprawnych;	- brak specjalistycznej kadry;		X		- zaproponowanie atrakcyjnego wynagrodzenia;
1.7 Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;	- brak możliwości uruchomienia filii Środowiskowego Domu Samopomocy z powodu: - braku kadry I braku chętnych;		X		- stały kontakt z Urzędem Pracy, stałe ogłaszanie naboru pracowników; - stały kontakt z lekarzami uprawnionymi do kierowania nowych uczestników;

1.8 Zwiększenie umiejętności osób niepełnosprawnych bezrobotnych do ulokowania się na rynku pracy;	- brak osób chętnych do aktywizacji zawodowej;		X		- zapewnienie atrakcyjnych szkoleń;
1.9 Bezpieczeństwo seniorów i osób niepełnosprawnych;	- brak chętnych do udziału w spotkaniach;		X		- promocja spotkań tematycznych;

Cel strategiczny 2
Wsparcie rozwoju dziecka i jego rodziny w działaniach wychowawczych

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
2.1. Bieżące funkcjonowanie oddziałów świetlic i możliwość korzystania z usług świetlicy;	- problemy wychowawcze sprawiane przez podopiecznych; - zniszczenie mienia, wandalizm, kradzieże;		X		- ustalona współodpowiedzialność materialna; - praca wychowawcza, pogadanki; - ubezpieczenie OC działalności, NNW; - współpraca ze służbami; - monitoring;
2.2. Zapewnienie całodobowej opieki, wychowania oraz nauki, rozwijania umiejętności, wiedzy i uzdolnień wychowanków;	- brak wolnych miejsc; - wystąpienie konieczności zaspokajania specjalnych potrzeb żywieniowych; - długie terminy oczekiwania na wizyty u lekarzy specjalistów;		X		- współpraca z MOPR; - ustalenie diety zgodnie z zaleceniami lekarza; - ścisła współpraca z przychodniami lekarskimi;

2.3. Podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;	<ul style="list-style-type: none"> - brak poprawy relacji w rodzinach wychowanków; - brak uczestnictwa rodzin w spotkaniach ze specjalistami; - zaburzone relacje w rodzinie; 		X		<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja postępów w relacjach w rodzinach wychowanków; - motywowanie rodzin do udziału w spotkaniach; - rozmowy z wychowankami przed spotkaniem i po spotkaniu z rodzicami;
2.4. Organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży;	<ul style="list-style-type: none"> - ryzyko wypadku pracownika. - ryzyko wypadku, odniesienia obrażeń ciała podopiecznego; - obostrzenia ograniczające spotkania międzyludzkie 		X		<ul style="list-style-type: none"> - ubezpieczenie pracowników i podopiecznych; - szkolenie BHP pracowników, instruktaż podopiecznych, antycypacja zdarzeń, niwelowanie zagrożeń; - znajdowanie instytucji otwartych, przeniesienie zadań do internetu;
2.5. Edukacja dzieci i rodziców w zakresie zdrowego stylu życia;	<ul style="list-style-type: none"> - brak osób chętnych do uczestnictwa w warsztatach i konkursach; - ograniczone środki finansowe, wycofanie się sponsorów; 	X			<ul style="list-style-type: none"> - ulotki informacyjne; - zwiększona promocja warsztatów i konkursów;; - pozyskiwanie grantów;

Cel strategiczny 3
Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób i rodzin

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
3.1. Nabycie prawidłowych umiejętności opiekuńczo - wychowawczych celem lepszego	<ul style="list-style-type: none"> - brak osób chętnych do udziału w spotkaniach; 	X			<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie rodziców/opiekunów dzieci przebywających w placówce

<p>funkcjonowania w społeczeństwie i w rodzinie;</p> <p>3.2 Zapewnienie pierwszeństwa w rekrutacji do Miejskiego Żłobka Dziennego dzieci rodziców/opiekunów prawnych posiadających „Piotrkowską Kartę Dużej Rodziny”, rodziców /opiekunów samotnie wychowujących dziecko, dzieci z orzeczeniem niepełnosprawności, dzieci rodziców z orzeczeniem o niepełnosprawności;</p>	<p>- brak zgłoszeń;</p>	<p>X</p>		<p>do udziału w spotkaniach;</p> <p>- podejmowanie działań w zakresie szerszej dostępności informacji do rodzin ubiegających się o miejsce w żłobku;</p>
<p>3.3. Zapewnienie warunków umożliwiających osobom niesamodzielnym pozostania w środowisku zamieszkania;</p>	<p>- brak zgłoszeń do świadczenia usług przez wolontariuszy HARC;</p> <p>- braki kadrowe opiekunów;</p>		<p>X</p>	<p>- marketing, roznoszenie ulotek, promowanie działań;</p> <p>- zapewnienie atrakcyjnych warunków zatrudnienia;</p>
<p>3.4. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej roli rodziny;</p>	<p>- brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnych Domów Dziecka;</p>		<p>X</p>	<p>- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;</p> <p>-organizowanie obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.</p>
<p>3.5. Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego i socjalnego;</p>	<p>- brak kadry specjalistycznej;</p> <p>- brak osób chętnych do korzystania</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>- zapewnienie atrakcyjnych warunków zatrudnienia;</p> <p>- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;</p>

3.6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami;	z porad specjalistów; - brak kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej;		X		- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;
3.7. Zwiększanie skuteczności działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób i rodzin;	- brak środków finansowych na organizację szkoleń;		X		- poszukiwanie ofert bezkosztowych;
3.8. Inicjowanie integracji społeczności lokalnej;	- brak osób chętnych do udziału w spotkaniach;		X		- prowadzenie spotkań w sposób atrakcyjny dla uczestników;

Cel strategiczny 4
Aktywizacja zawodowa mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego pozostających bez pracy

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
4.1. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych, osób młodych do 30 r.ż. oraz osób powyżej 50 r.ż.;	- zmiany w przepisach prawnych;	X			- bieżąca analiza proponowanych zmian w celu dostosowania kierunku działań związanych z aktywizacją klientów Urzędu;
	- zmniejszenie limitu środków FP i EFS (programy	X			- pozyskiwanie dod. środków publicznych

<p>4.2. Wspieranie osób niepełnosprawnych;</p>	<p>poza konkursowe) przeznaczonych na aktywizację zawodową osób bezrobotnych;</p> <p>- migracja osób młodych poza teren objęty działaniem PUP w/m.;</p> <p>- brak pracodawców zainteresowanych tworzeniem miejsc pracy dla osób pow. 50 r.ż.;</p> <p>- dotychczasowe kwalifikacje osób z wybranej grupy nieadekwatne do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców;</p> <p>- ograniczenia zdrowotne utrudniające podjęcie pracy na stanowiskach pracy proponowanych przez pracodawców;</p>	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p>			<p>(rezerwa FP, programy konkursowe) z przeznaczeniem na działania aktywizacyjne;</p> <p>- promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób młodych bez doświadczenia zawodowego;</p> <p>- wspieranie środkami publicznymi pracodawców zatrudniających osoby z tej grupy;</p> <p>-podnoszenie lub zmiana kwalifikacji osób 50+w drodze szkoleń;</p> <p>- negocjowanie z pracodawcami dogodnych warunków zatrudnienia osoby niepełnosprawnej;</p>
--	---	-------------------------------------	--	--	--

Cel strategiczny 5
Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
5.1. Aktywizacja zawodowa osób niepracujących oraz zatrudnionych poprzez świadczenie całonocnego doradztwa kariery;	- brak środków finansowych na szkolenia;	X			- pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych oraz w drodze konkursów;
	- brak chęci powrotu zwolnionych pracowników na rynek pracy;	X			- zapewnienie atrakcyjnych kursów i szkoleń;
	- brak osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej;	X			- zwiększenie promocji idei przedsiębiorczości;

Cel strategiczny 6
Minimalizowanie zjawiska uzależnień na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
6.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;	- mała dostępność placówki leczenia uzależnień na terenie Miasta;			X	- współpraca ze Starostwem Powiatowym i NFZ;
6.2. Udzielanie rodzinom, w których	- ograniczenie funkcjonowania placówek			X	- organizowanie zajęć w innej formie np. zdalnej;

<p>występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>	<p>wsparcia dziennego i uniemożliwienie organizacji wypoczynku letniego i zimowego;</p> <p>- brak współpracy biegłych sądowych w zakresie wydawania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu;</p>			<p>X</p>	<p>- podjęcie systematycznych działań zmierzających do podjęcia współpracy przez biegłych na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;</p>
<p>6.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;</p>	<p>- niskie zainteresowanie ze strony młodzieży udziałem w programach profilaktycznych oraz kampaniach edukacyjnych;</p>	<p>X</p>			<p>- dobór atrakcyjnych i niekonwencjonalnych form przeprowadzania programów profilaktycznych oraz kampanii;</p>
<p>6.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;</p>	<p>- zmniejszenie zainteresowania wśród osób uzależnionych oraz członków ich rodzin działalnością stowarzyszeń;</p>		<p>X</p>		<p>- promowanie i wspieranie nowych form działalności instytucji i stowarzyszeń;</p>

**Cel strategiczny 7
Poprawa zdrowia mieszkańców m.in. poprzez świadczenie usług rehabilitacyjnych**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
7.1. Poprawa dostępu do opieki rehabilitacyjnej;	- brak środków finansowych na prowadzenie rehabilitacji		X		- pozyskiwanie środków finansowych z innych źródeł;
7.2. Poprawa dostępności usług zdrowotnych;	- problemy związane z pozyskaniem do pracy kadry specjalistycznej;		X		- zapewnienie atrakcyjnych warunków zatrudnienia;
7.3. Prowadzenie edukacji przedporodowej;	- brak osób chętnych do uczestniczenia w zajęciach;	X			- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;

**Cel strategiczny 8
Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
8.1. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie leczenia uzależnień;	- brak wykwalifikowanej kadry psychologicznej;	X			- uzupełnianie etatów psychologicznych, wyznaczenie zastępstw w wypełnianiu czynności służbowych, szkolenia i superwizje kadry psychologicznej;

8.2. Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy;	- brak wykwalifikowanej kadry penitencjarnej;		X		- szkolenia kadry penitencjarnej w zakresie prowadzenia ww. oddziaływań;
8.3. Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przestępstw komunikacyjnych;	- brak wykwalifikowanej kadry penitencjarnej;	X			- szkolenie kadry penitencjarnej w zakresie prowadzenia ww. oddziaływań;
8.4 Zwiększenie kompetencji zawodowych osób pozbawionych wolności;	- brak środków finansowych na realizowanie szkoleń; -brak wykwalifikowanej kadry penitencjarnej	X		X	- nowe źródło finansowania; zmniejszenie liczby planowanych szkoleń; - szkolenie kadry penitencjarnej w zakresie prowadzenia programu;
8.5. Poprawa jakości i dostępności przestrzennej komunikacji zbiorowej;	- brak odpowiedniej infrastruktury do przejazdu i zawracania autobusów, brak środków finansowych; - brak wystarczających środków finansowych na zakupu autobusów elektrycznych;			X	-wnioskowanie do kompetentnych jednostek o projektowanie i realizację odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej oraz o zwiększenie budżetu na komunikację; - pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych;
8.6. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz eliminowanie zjawisk patologicznych w ruchu drogowym;	- brak środków na realizację zadania; - sprzeciw mieszkańców w zakresie proponowanych działań;	X		X	- występowanie o środki finansowe z budżetu Miasta; - prowadzenie mediacji;

	- brak wystarczającej ilości patroli policyjnych;	X			- tworzenie patroli policyjnych z poszczególnych wydziałów z KMP w/m i komisariatów;
8.7. Zmniejszenie liczby przestępstw popełnianych na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego;	- ograniczona możliwość prowadzenia bezpośrednich spotkań z mieszkańcami;	X			- prowadzenie zajęć online; - kampanie informacyjne za pomocą mediów lokalnych;
	- brak środków finansowych na prowadzenie spotkań;	X			- pozyskiwanie funduszy z zewnątrz;
	- brak wystarczającej ilości patroli policyjnych;	X			-tworzenie patroli policyjnych z poszczególnych wydziałów z KMP w/m i komisariatów;
8.8. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa seniorów;	- ograniczona możliwość prowadzenia bezpośrednich spotkań z seniorami;	X			- prowadzenie zajęć online; - kampanie informacyjne za pomocą mediów lokalnych;
8.9. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży;	- ograniczona możliwość prowadzenia spotkań ;	X			- prowadzenie zajęć online; - kampanie informacyjne za pomocą mediów lokalnych;
	- brak środków finansowych;	X			- pozyskiwanie funduszy z zewnątrz;

**Cel strategiczny 9
Opieka nad zwierzętami domowymi bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
9.1. Wyłapywanie zwierząt bezdomnych;	- agresja zwierząt wobec mieszkańców, pracowników schroniska;		X		- szkolenia pracowników;
9.2. Leczenie zwierząt chorych oraz coroczne szczepienia;	- ryzyko wystąpienia epidemii chorób zakaźnych w schronisku;		X		- szczepienia wszystkich zwierząt przebywających w schronisku;
9.3. Szukanie nowych właścicieli dla zwierząt i współpraca z karmicielami kotów wolno żyjących;	- niewłaściwe postawy ludzi wobec zwierząt; - agresja oraz wrogie postawy mieszkańców w stosunku do karmicieli kotów wolnożyjących;	X		X	- edukowanie osoby adoptującej zwierzę; - działania informacyjno edukacyjne wobec mieszkańców;
9.4. Interwencje dotyczące zaniedbań zwierząt;	- agresja właścicieli zwierząt wobec pracowników schroniska;		X		- edukowanie mieszkańców o prawach zwierząt, interwencje w asyście policji lub straży miejskiej;

**Cel strategiczny 10
Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i zapewnienie godnego życia mieszkańcom**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
10.1. Przeciwdziałanie migracji ludzi młodych;	- emigracja ludzi młodych;	X			- udostępnianie mieszkań w ramach programu „Mieszkanie dla Młodych”;
10.2. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej na rzecz wsparcia rodziny;	- brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań w budżecie gminy		X		- pozyskiwanie środków zewnętrznych;
10.3. Poprawa warunków mieszkaniowych osób pozostających w zasobie mieszkaniowym gminy;	- brak chętnych osób do zamiany lokalu;	X			- promocja oferty w mediach publicznych;
10.4. Poprawa dostępności lokali dla osób o niższych dochodach;	- brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań w budżecie gminy;		X		- pozyskiwanie środków zewnętrznych na budowę mieszkań komunalnych;

**Cel strategiczny 11
Zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalno - oświatowe**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
11.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży;	- brak wystarczających środków finansowych;		X		- poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania realizacji zadań;
11.2. Poszerzenie oferty kulturalno-oświatowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;	- brak systematycznego uczestnictwa w zajęciach przez dzieci które zadeklarowały w nich udział;	X			- nawiązanie kontaktu z dziećmi oraz ich opiekunami, dostosowanie zajęć do potrzeb dzieci i młodzieży;
	- brak możliwości przeprowadzenia zajęć, spotkań, spacerów w terenie, itp.;		X		- prowadzenie zajęć, spotkań, spacerów tematycznych itp. w formie „online”;
11.3. Wyeliminowanie barier, związanych z dostępem do pozaszkolnej oferty zajęć artystycznych, wśród zdolnych dzieci, które znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej;	- brak zainteresowania wzięciem udziału w pozaszkolnych zajęciach artystycznych;	X			- współpraca z wychowawcami znającymi sytuację rodzinną dzieci;
11.4. Organizowanie różnorodnych form zajęć artystycznych pobudzających kreatywność, wyobraźnię i odkrywanie talentów;	- problemy związane z pozyskaniem do pracy instruktorów prowadzących warsztaty tematyczne;	X			- zapewnienie odpowiedniego wynagrodzenia instruktora;

Cel strategiczny 12
Zwiększanie udziału osób starszych w życiu kulturalnym

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
12.1. Dostosowywanie, rozszerzanie oraz podnoszenie poziomu bezpłatnej oferty warsztatów i zespołów działających w ramach Klubu Seniora OEA MOK;	- brak osób chętnych korzystających z oferty;		X		- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;
12.2. Wprowadzenie zdalnej formuły prowadzenia wybranych zajęć warsztatowych w przypadku chorób uczestników, bądź innych ograniczeń;	- brak umiejętności obsługi sprzętu elektronicznego (smartfonu, komputera) z dostępem do Internetu;		X		- częsta pomoc przy obsłudze urządzeń;
	- problemy z samodzielną obsługą sprzętu we własnym domu;		X		- przygotowanie specjalnych instrukcji do użytku własnego;
12.3. Rozszerzenie oferty edukacyjnej i aktywizującej seniorów;	- brak środków finansowych na realizację zadania;		X		- poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania realizacji zadań;
12.4. Wspieranie osób starszych w dostępie do kultury;	- brak motywacji u osób starszych;	X			- podejmowanie działań zachęcających osoby starsze do większego udziału w życiu kulturalnym;

**Cel strategiczny 13
Zapewnienie możliwości dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym aktywnego spędzania wolnego czasu**

Cele szczegółowe	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
13.1. Rozszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu;	- zmiana przepisów, ustaw i rozporządzeń; - brak wystarczających środków finansowych;	X	X		- dostosowanie regulaminów do obowiązujących przepisów; - właściwe planowanie wydatków zgodnie z budżetem, redukcja kosztów;
13.2. Wdrażanie dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych do systematycznego uprawiania sportu;	- niskie zainteresowanie wydarzeniami cyklicznymi;	X			- większe nakłady pracy dotyczące public relations;

VII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Monitoring spełnia dwie podstawowe funkcje:

- sprawdzającą (systematyczne, najlepiej coroczne, zestawienie wykonanych/zrealizowanych przedsięwzięć w relacji do zapisanego harmonogramu) oraz
- korygującą (wprowadzanie zmian do zapisów strategii, wynikających ze szczególnie istotnych okoliczności, których nie dało się przewidzieć w fazie jej tworzenia lub co do których przyjęto niewłaściwe założenie – korekta celów, wskaźników, narzędzi wdrażania).

Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Podstawą do sformułowania ocen monitorowania oraz ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą przede wszystkim informacje statystyczne oraz wyszczególnione wskaźniki.

Monitoring będzie prowadzony przynajmniej raz w roku, po zakończeniu roku budżetowego. Na podstawie informacji otrzymywanych z poszczególnych organizacji, instytucji i placówek zaangażowanych w realizację Strategii sporządzane będzie w terminie – do 31 maja przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim zbiorcze sprawozdanie za dany rok.

VIII. Zestawienie budżetu wybranych zadań przewidzianych do realizacji w Strategii przez poszczególne instytucje w skali roku

Cel szczegółowy	Zadanie	Instytucja	Źródło finansowania	Planowana kwota rocznie
1.2. Rozszerzenie działalności w ramach organizacji świadczenia usług opiekuńczych;	1.2.1. Wprowadzenie usługi asystenta osobistego jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych;	DDPS	Solidarnościowy Fundusz wsparcia Osób Niepełnosprawnych;	288.876,00 zł
2.2. Zapewnienie całodobowej opieki, wychowania oraz nauki, rozwijania umiejętności, wiedzy i uzdolnień wychowanków;	2.2.1. Zagwarantowanie odpowiednich warunków mieszkaniowych dostosowanych do wieku i stopnia rozwoju dziecka. Zapewnienie wychowankom zajęć wyrównawczych oraz zajęć rozwijających uzdolnienia. Zapewnienie odpowiednich pomocy dydaktycznych.	DD	Budżet placówki	2.778 000,00 zł
3.2 Zapewnienie pierwszeństwa w rekrutacji do Miejskiego Żłobka Dziennego dzieci rodziców/opiekunów prawnych posiadających „Piotrkowską Kartę Dużej Rodziny”, rodziców /opiekunów samotnie	3.2.3. Ogłoszenie rekrutacji analiza wniosków pod kątem pierwszeństwa przyjęcia do placówki;	MŻ	Środki własne	11.860,00 zł

wychowujących dziecko, dzieci z orzeczeniem niepełnosprawności, dzieci rodziców z orzeczeniem niepełnosprawności;				
3.3. Zapewnienie warunków umożliwiających osobom niesamodzielnym pozostania w środowisku zamieszkania;	3.3.1. Wspieranie osób niesamodzielną poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;	MOPR	Budżet gminy, EFS	1.300.000,00 zł
3.5. Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego prawnego i socjalnego;	3.5.1. Wspieranie rodzin w kryzysie poprzez zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego;	MOPR-OIK	Budżet gminy (MKRPA)	57.000,00 zł
3.6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami;	3.6.2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb, w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci, w tym przyznawanie: - liczba zasiłków okresowych; - liczba zasiłków celowych na zakup posiłków w ramach programu rządowego; - liczba zasiłków celowych na zakup opału;	MOPR	budżet państwa budżet państwa budżet gminy	1.600.000,00 zł 2.500.000,00 zł 350.000,00 zł

	3.6.3. Zapewnienie warunków do organizowania rodzinnych form opieki zastępczej (m.in. zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, itp.);	MOPR-CWRiD	Budżet gminy, EFS	1.750.000,00 zł
4.1. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych, osób młodych do 30 r.ż. oraz osób powyżej 50r.ż.;	4.1.1. Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych;	PUP	FP, EFS	Brak danych
5.1. Aktywizacja zawodowa osób niepracujących oraz zatrudnionych poprzez świadczenie całonocnego doradztwa kariery;	5.1.1. Udzielanie specjalistycznych porad zawodowych osobom nieaktywnym zawodowo, bezrobotnym i poszukującym pracy;	CLiPKZ	środki własne	Brak danych
6.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;	6.1.2. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu;	MKRPA	środki pochodzące z opłat za korzystanie ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	Brak danych
7.1. Poprawa dostępu do opieki rehabilitacyjnej;	7.1.1. Realizacja świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej;	PCMiD	Narodowy Fundusz Zdrowia	Brak danych

8.6. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz eliminowanie zjawisk patologicznych w ruchu drogowym;	8.6.1. Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych- budowa przejść aktywnych;	ZDiUM	Brak danych	85.000,00 zł/ jedno przejście
	8.6.4. Zwiększenie pieszych i zmotoryzowanych patroli Policji w tym patroli ponadnormatywnych;	KMP	Środki własne, środki pozyskane z Urzędu Miasta	Brak danych
9.1. Wyłapywanie zwierząt bezdomnych;	9.1.1. Wyłapywanie zwierząt bezdomnych i opieka nad nimi w schronisku;	Schronisko dla Bezdomn. Zwierząt	Brak danych	489.500,00 zł
9.2. Leczenie zwierząt chorych oraz coroczne szczepienia;	9.2.1. Zapobieganie występowania epidemii chorób zakaźnych;	Schronisko dla Bezdomn. Zwierząt	Brak danych	102.800,00 zł
10.3 Poprawa warunków mieszkaniowych osób pozostających w zasobie mieszkaniowym gminy;	10.3.1. Zwiększenie liczby mieszkań w nowobudowanych lub przebudowywanych budynkach przeznaczonych na zamianę;	TBS UM- Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	Budżet miasta, środki zewnętrzne w ramach programów rządowych, inne źródła finansowania	Brak danych
11.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży;	- organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania;	Miejska Biblioteka Publiczna	Budżet miasta, fundusze pomocowe (MKiDN, NCK,)	Brak danych
11.2. Poszerzenie oferty kulturalno-oświatowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;	- organizowanie wydarzeń popularyzujących wiedzę, kulturę, czytelnictwo;	Miejska Biblioteka Publiczna	Budżet miasta, fundusze pomocowe (MKiDN, NCK,)	Brak danych
11.3. Wyeliminowanie barier, związanych	- stworzenie grupy spośród „pierwszoklasistów”	MOK	Z pozyskanych źródeł pozabudżetowych /Sponsorzy/	Brak danych

z dostępem do pozaszkolnej oferty zajęć artystycznych, wśród zdolnych dzieci, które znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej;	i umożliwienie im korzystania z bezpłatnej oferty zajęć artystycznych;			
12.1. Dostosowywanie, rozszerzanie oraz podnoszenie poziomu bezpłatnej oferty warsztatów i zespołów działających w ramach Klubu Seniora OEA MOK;	- organizowanie warsztatów i zespołów artystycznych zgodnie z zapotrzebowaniem osób starszych;	MOK	Budżet własny MOK	Brak danych
12.3. Rozszerzenie oferty edukacyjnej i aktywizującej seniorów;	- prowadzenie działalności edukacyjnej, w tym. m.in. organizowanie wykładów, kół zainteresowań - organizowanie wydarzeń i imprez okolicznościowych dla osób starszych; - prowadzenie działalności turystyczno – krajoznawczej;	Stow. Uniwersytet Trzeciego Wieku	- wpłaty członków UTW - dotacje UM	ok.100.000 zł
12.4. Wspieranie osób starszych w dostępie do kultury;	- podejmowanie działań służących zaspokajaniu potrzeb czytelników oraz wyrównywanie szans w zakresie uczestnictwa tych osób w życiu kulturalnym;	Miejska Biblioteka Publiczna	Budżet miasta, fundusze pomocowe (MKiDN, NCK,)	Brak danych

13.1. Rozszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu;	- organizacja spacerów tematycznych dla mieszkańców miasta oraz turystów;	CIT	Budżet własny CIT	Brak danych
	- organizacja tematycznych gier miejskich dla młodzieży szkolnej oraz osób pełnoletnich;			
	- organizacja szkolnych i międzyszkolnych imprez sportowych Mistrzostwa Piotrkowa w pływaniu dla dzieci szkół podstawowych (IV, V, VI klasa);	OSiR	Środki z MKRPA	2.500,00 zł
13.2. Wdrażanie dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych do systematycznego uprawiania sportu;	- organizowanie jednorazowych wydarzeń sportowych;	OSiR	Środki z MKRPA	ok. 36.000,00 zł
			Budżet własny OSiR	ok. 15.500,00zł
	- organizowanie cyklicznych wydarzeń sportowych;	OSiR	Środki z MKRPA	ok. 36.600,00 zł
			Budżet własny OSiR	ok. 52.000,00 zł

Zadania zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą finansowane z następujących źródeł:

1. Krajowe:

- ✓ środki rządowe;
- ✓ środki samorządowe;
- ✓ środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii;
- ✓ środki funduszy krajowych (np. Fundusz Ochrony Środowiska, PFRON, NFZ, FP, MKiDN, NCK);
- ✓ sponsorzy;
- ✓ inne.

2. Zewnętrzne:

- ✓ środki pochodzące z Unii Europejskiej;

Głównymi środkami finansowymi, pochodzącymi z zewnątrz będą niewątpliwie środki pochodzące z Unii Europejskiej – przede wszystkim Europejskiego Funduszu Społecznego.

IX. Zakończenie

Tendencją ostatnich lat jest przenoszenie ciężaru działalności związanej z realizowaniem polityki społecznej – zgodnie z zasadą pomocniczości na samorząd terytorialny różnych szczebli, organizacje społeczne oraz podstawowe grupy społeczne, jak rodzina czy sąsiedztwo. Aby uzyskać sukces w realizacji programów lokalnych niezbędne jest uzyskanie uczestnictwa i wzmocnienie społeczności lokalnej oraz jednostek poprzez pozyskanie współpracy wszystkich przedstawicieli lokalnych organizacji i instytucji działających na terenie miasta.

Niezmiernie ważną sprawą jest także pozyskiwanie środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego na:

- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu,
- przeciwdziałanie dyskryminacji,
- wyrównywanie szans.

W przypadku pojawienia się problemu społecznego lub gdy jednostka lub grupa znajdzie się w trudnej sytuacji życiowej, której nie może sama przezwyciężyć, każda społeczność wypracowuje sobie wówczas systemy wsparcia. Dbałość o to, aby jednostki i rodziny znajdujące się w trudnych warunkach miały dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania, staje się wówczas głównym celem władz gminnych. W systemie polityki społecznej pomoc społeczna uzupełnia system zabezpieczenia społecznego i jest adresowana do kręgu osób lub grup szczególnego ryzyka, które znalazły się poniżej progu bezpieczeństwa socjalnego. Istotną sprawą jest, aby oprócz działań doraźnych, ratunkowych, uruchamiano jak najwięcej programów wzmacniających i wspomagających systemy wsparcia społecznego, to jest działań zgodnych z zasadą pomocniczości.

Uwagi końcowe:

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w zależności od posiadanych przez Miasto i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i przyjętymi zadaniami. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy Miasta corocznie, jak i dokumentów wieloletnich.

Spis tabel

Tabela 1. Ludność Piotrkowa Trybunalskiego	s. 16
Tabela 2. Struktura ludności wg grup ekonomicznych	s. 17
Tabela 3. Ruch naturalny ludności	s. 17
Tabela 4. Zasób mieszkaniowy	s. 19
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność miasta stan na dzień 31.12.2020 r.	s. 20
Tabela 6. Liczba osób korzystających ze świadczenia w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień	s. 20
Tabela 7. Liczba osób korzystających ze świadczenia w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień	s. 22
Tabela 8. Liczba świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej realizowany w PCMD	s. 22
Tabela 9. Działania MKRPA	s. 24
Tabela 10. Ilość odbytych przez MKRPA posiedzeń	s. 25
Tabela 11. Analiza zagrożeń przestępczością w okresie od 2016 r. do 2020 r.	s. 29
Tabela 12. Przyczyny zdarzeń drogowych w okresie 2019 - 2020 r.	s. 31
Tabela 13. Ilość interwencji przeprowadzonych przez SM oraz interwencji wobec osób w stanie upojenia alkoholowego	s. 32
Tabela 14. Ilość zorganizowanych przez ODA wystaw, warsztatów i spotkań	s. 41
Tabela 15. Liczba członków Stowarzyszenia w poszczególnych latach	s. 42
Tabela 16. Wybrane działania Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w poszczególnych latach	s. 42
Tabela 17. Liczba czytelników i wypożyczeni książek	s. 45
Tabela 18. Liczba uczestników imprez organizowanych przez Muzeum	s. 48
Tabela 19. Aktywizacja osób bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w poszczególnych formach w latach 2016 - 2020	s. 49
Tabela 20. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w poszczególnych formach w latach 2016 - 2020	s. 50
Tabela 21. Struktura bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg czasu pozostawania bez pracy - stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku	s. 53

Tabela 22. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg wieku – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku	s. 53
Tabela 23. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg wykształcenia – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku	s. 54
Tabela 24. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim wg stażu pracy – stan na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku	s. 54
Tabela 25. Struktura bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim ze względu na wiek, z uwzględnieniem długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych (stan na koniec roku) - wybrane kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	s. 55
Tabela 26. Ilość udzielonych informacji zawodowych	s. 57
Tabela 27. Ilość udzielonego poradnictwa zawodowego	s. 59
Tabela 28. Liczba uczniów uczęszczających do szkół	s. 63
Tabela 29. Liczba udzielonych porad specjalistycznych	s. 66
Tabela 30. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego	s. 66
Tabela 31. Ilość podopiecznych objętych całodobową opieką	s. 71
Tabela 32. Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	s. 75
Tabela 33. Liczba dzieci uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych w 2020 r.	s. 76
Tabela 34. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	s. 84
Tabela 35. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2019 roku	s. 84
Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	s. 85
Tabela 37. Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2017 - 2020	s. 85
Tabela 38. Liczba kontraktów socjalnych	s. 85
Tabela 39. Działania MZdsOoN	s. 86

- Tabela 40. Liczba dzieci (w wieku do ukończenia 18 roku życia),
które w 2020 roku opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze
funkcjonujące na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego s. 89
- Tabela 41. Problemy społeczne w Piotrkowie Trybunalskim wg instytucji,
placówek i organizacji pozarządowych z terenu miasta s. 96

Spis wykresów

Wykres 1. Stopa bezrobocia w kraju, województwie, mieście w latach 2016 - 2020	s. 51
Wykres 2. Liczba bezrobotnych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego zarejestrowanych w latach 2016 – 2020 r.	s. 52
Wykres 3. Liczba kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne w latach 2018 - 2020 r.	s. 52
Wykres 4. Ilość dzieci korzystających z wsparcia Środowiskowych Świetlic Socjoterapeutycznych	s. 72
Wykres 5. Ilość osób korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2016 – 2020	s. 79
Wykres 6. Ilość porad w OIK	s. 87
Wykres 7. Ilość porad poszczególnych specjalistów w OIK	s. 88
Wykres 8. Liczba osób w DPS, za które gmina ponosi odpłatność w poszczególnych latach	s. 89
Wykres 9. Liczba Niebieskich Kart A założonych przez poszczególne instytucje	s. 91
Wykres 10. Liczba grup roboczych i spotkań grup roboczych	s. 92

Strategia została opracowana
przez pracowników
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie:
Roberta Kazimierczaka,
Renate Malasińską,
Agnieszkę Ostalczyk,
Aleksandrę Pokora
Marzenę Rumińską – Filipek,
pod nadzorem
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piotrkowie Trybunalskim
Pani Zofii Antoszczyk